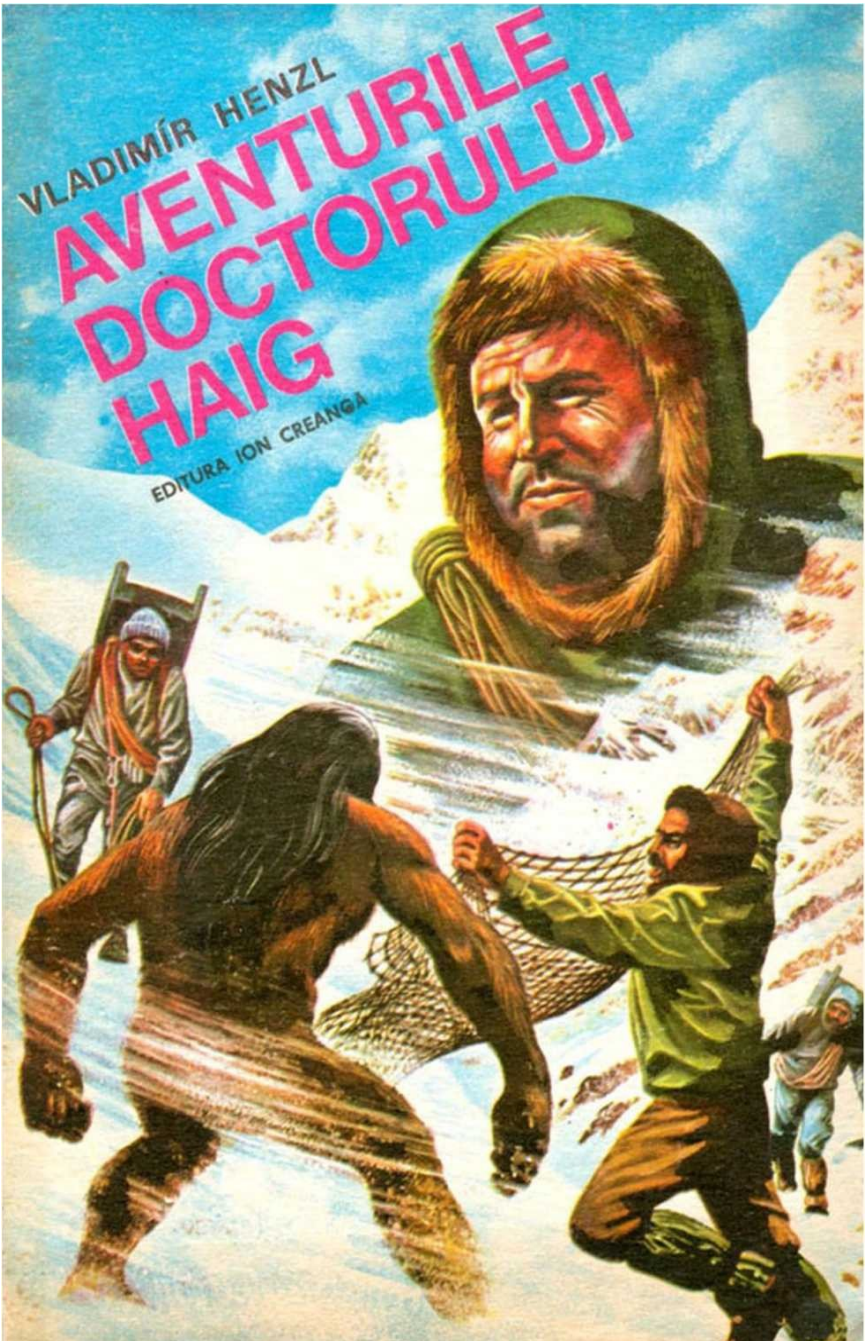
VLADIMÍR HENZL
AVENTURILE DOCTORULUI HAIG
EDITURA ION CREANGĂ

VLADIMIR HENZI

AVENTURILE DOCTORULUI HAIG

Traducere:

ALEXANDRA TOADER

EDITURA ION CREANGĂ BUCUREŞTI 1978

Coperta de ALBIN STĂNESCU

© VLADIMIR HENZI DOBRODRU2STRÍ DOKTORA HAIGA OLYMPIA PRAHA 1967

## 1. DECIZIA

Trenul care pleca seara din Fort William spre coasta de răsărit a insulelor britanice avea aproape o oră întârziere. Acesta fu norocul meu. Pierdusem la Londra *Scoţianul Zburător*, iar acceleratul care pleca peste două ore nu avea legătură pentru Caldwell până a doua zi dimineaţa. Voiam să fiu la Caldwell încă în această seară. Mai bine-zis trebuia să fiu. Pe la prânz primisem o telegramă care mă invita să mă zoresc: „Vino cel mai târziu mâine seară.

Dacă întârzii, ca de obicei, vei găsi poarta

încuiată”. Iscălea unchiul meu, Robert McFarland.

Fratele răposatei mele mame, Robert McFarland, era un om ciudat. Generos fără măsură şi îndată după aceea bolnăvicios de avar, de nu ţi-ar fi dat o bucăţică de pâine, chiar să te vadă murind de foame. Avea idei geniale, vecine uneori cu nebunia. Trăia de peste treizeci de ani în apropiere de lacul Lochgreen, într-o reşedinţă de ţară de pe timpul lui Carol al II-lea, nu suferea oameni în apropierea lui şi nici aceştia nu-l agreau. Pasiunea lui era arheologia şi vânătoarea de porumbei. O dată pe an organiza un concurs pentru desemnarea celui mai bun vânător de porumbei oferind premii nevisat de mari. Pentru un hulub împuşcat în ochi era dispus să plătească o mie de lire – şi asta însemna ceva bani. La sărbătorire invita cimpoieri din Marybank, Rosehalle şi din ţinuturi încă şi mai îndepărtate, chiar şi din Invernesse, iar el însuşi, îmbrăcat cu kiltul în culorile clanului McFarland, juca dansuri scoţiene până după miezul nopţii. Pe urmă se întorcea iar la reşedinţa sa izolată şi trăia singur tot anul ce urma, fără să simtă nevoia să se întâlnească cu un suflet de om.

Telegrama m-a surprins. îi scriam unchiului meu o dată sau de două ori pe an şi el îmi răspundea imediat. Scrisorile lui erau o bizară amestecătură de ironii şi precepte morale. „Să vânezi animale sălbatice în Kenya, să-ţi îngrijeşti prost pacienţii din Paris reprezintă azi, se pare, cea mai modernă concepţie despre viaţă pe care un tânăr cu firea ta poate să şi-o formeze (C – mi-a scris într-una din scrisori. „Dacă viitorii tăi pacienţi vor avea dreptul de a te trata de toate bolile pe care nu le vei descoperi la ei, te-ai pomeni curând în groapă şi viermii, care mănâncă animalele prost împuşcate de tine în timpul hoinărelilor tale prin Africa, s-ar ospăta din carnea trupului tău leneş”.

Toate acestea erau aluzii transparente la meseria pe care mi-o alesesem şi la pasiunea mea de vânător. În urmă cu ani părăsisem Anglia pentru a mă stabili la Paris – după al doilea război mondial destul de mulţi tineri făceau de fapt asta – unde am început să studiez medicina pe care, în cele din urmă, după o perioadă de studii ceva mai lungă decât se obişnuieşte, am terminat-o. Prelungirea studiilor n-am prea regretat-o.

Aproape un an l-am petrecut în Africa, la invitaţia prietenului meu Rogers Hughes, vânând elefanţi sălbatici şi încercând zadarnic să cuceresc inima surorii lui Rogers.

Întors la Paris – după eforturi febrile pe care probabil n-am să le mai depun niciodată în viaţa mea – mi-am terminat studiile. M-am angajat la spitalul „Sainte Marie de Notre Espoire” dar după trei luni,) I noiembrie, în urma unui incident neplăcut cu

— În toiul I proux, a trebuit să părăsesc spitalul. Aline, l, i. uest punct – graţie doctorului Laroux – v i.1 ţ. i nkm a început să devină mai interesantă şi mai I 1111. i Jeeât fusese în clinica profesorului Jean Jacques

* liev. ilier. La 17 noiembrie am primit succinta teler.i. uni de care am pomenit. N-am stat mult pe gân

— Im i. Nu mai aveam post, dar nici chef să-mi caut altul nou. Am luat primul avion pe ruta Paris-Lon

* li a. Seara eram la Fort William, un orăşel de pe (oasia de apus a Scoţiei şi datorită întârzierii de o oră a trenului am putut să sosesc înainte de miezul nopţii în mica staţie care se numea Caldwell.

Am coborât din tren puţin cam somnoros. Caldwell este un sat situat cam la trei mile distanţă de calea Ierată. Până la casa unchiului meu, Ramsgate, aveam opt mile bune de drum. În gară nu era ţipenie de om. Singura lumină care mai ardea încă, s-a stins şi ea. Am coborât doar eu singur din tren. Ştiam pe unde trebuia s-o iau spre Ramsgate, mai fusesem de câteva ori acolo, dar ceaţa densă, cenuşie, ce învăluise împrejurimile, mi-a tăiat pofta de a pleca la drum. Ştiam că înainte de Caldwell se află hanul „La racul şi peştele” şi o clipă m-am gândit dacă n-ar fi mai înţelept să înnoptez acolo. Mi-am amintit însă de telegrama unchiului: „Dacă vei întârzia ca de obicei, vei găsi poarta încuiată” şi nu m-am îndoit o clipă că bătrânul nu şi-ar pune în practică ameninţarea. Ba, ar mai asmuţi asupră-mi şi pe cei doi dogi pătaţi ni săi, dacă aş sosi abia dimineaţa. Era o vreme rece de toamnă şi ceaţa umedă mi se lipea de obraji. Ce frumoase erau împrejurimile într-o zi de vară târ/.le! Dealurile erau acoperite de un covor trandafiriu de „Calluna vulgaris”, în depărtări, la orizont, se odihnea

cu capul acoperit de nori uriaşul Ben Nevis[1], iar puţin mai la vest începea întinderea fără sfârşit a oceanului – după mine cel mai frumos – cu bărcile lui de pescari, mirosind încă din depărtare a solzi de peşte, cu vapoarele mari, încărcate de mărfuri, plecând departe, spre cele patru zări, cu stolurile de pescăruşi ce vegheau plecarea fiecărui vas. Cel mai frumos arată însă oceanul în clipa când, supărat pe uscat, se înalţă mânios printre colţii de piatră, luându-i cu asalt, pentru ca apoi istovit de furie şi înspumat de trudă să se prăvălească din nou în adâncul din care s-a născut. Acum însă dealurile erau învăluite în întuneric. Covoarele trandafirii de pe coline dispăruseră, bărcile mirosind a solzi de peşte nu se mai vedeau, iar marea mânioasă parcă nu mai exista. Doar întunericul ţesut din fire de ceaţă.

M-am uitat la ceas. Mai erau 12 minute până la miezul nopţii. În faţa mea se afla Ramsgate pitit printre copacii înalţi şi împrejmuit de un gard de fier. Poarta era deschisă. Încă douăsprezece minute, am zâmbit în sinea mea, şi n-aş mai fi putut intra

1 Cel mai înalt munte din Marea Britanie, 1 343 m înălţime.

înăuntru. Uşa casei era de asemenea deschisă.

Primul care m-a întâmpinat a fost Jacob, slujitorul unchiului meu, încă de la început, de când Robert McFarland s-a mutat în ţinutul acesta. Era un bătrân înalt de statură, cu faţa rasă complet, cu un nas mare, un om a cărui principală calitate – după părerea unchiului meu – era aceea că tăcea toată ziua.

— Domnul McFarland vă aşteaptă, a spus şi mi-a ajutat să-mi dezbrac trenciul. Mă pregăteam tocmai să deschid uşa încăperii când deodată s-a auzit o împuşcătură. Apoi a doua, a treia. O fracţiune de secundă am rămas perplex. Ce s-o fi întâmplat? Am vrut să mă năpustesc pe uşa din spatele căreia se auziseră împuşcăturile, dar Jacob îmi spuse, fără să i se mişte nici măcar un muşchi pe faţă:

— Domnul McFarland trage la ţintă.

IV urmă s-a îndreptat cu un aer demn spre uşa

Im.». iic-le căreia răsunaseră focurile de armă, cio

Im, i. mtinţă:

I >omnul Selvyn Haig a sosit.

*< mai auzi o împuşcătură urmată apoi de vocea

i un iio. are a unchiului meu:

Să intre.

l i un capăt al unei încăperi lungi şedea într-un 1 «noi în Robert McFarland. În faţa lui, pe o măsuţă Husă, pătrată, se aflau pistoalele. În celălalt capăt al încăperii se legănau, atârnate de tavan, nişte porumbi \c. Un mecanism ingenios – după cum am aflat iii. îi târziu – punea în mişcare aceste păsări de fier i.ir unchiul trăgea în ţinta lor mişcătoare. Camera or i pe jumătate goală, doar de pe pereţi mă priveau cu petele împăiate ale câtorva mistreţi, al unui tigru bengalez, ale câtorva urşi şi al unui mare număr de porumbei în culori din cele mai neobişnuite. Focul din Ui în inul ce se afla în spatele fotoliului era pe cale de a se stinge.

Când am intrat, McFarland m-a măsurat o clipă în tăcere.

A arătat spre măsuţa cu pistoale şi mi-a spus:

— Alege unul!

Am ales un pistol vechi cu ţeava lungă.

— Pregăteşte-te, mi-a poruncit.

S-a auzit un scrâşnet de metal şi porumbiţele de

tablă agăţate de tavan s-au pus în mişcare.

— Trage! mi-a poruncit iar. Am tras. Zgomotul împuşcăturii, amplificat de proporţiile mici ale camerei, a făcut să se cutremure văzduhul. Porumbiţa din tavan s-a înclinat.

— Excelent. Poţi să stai jos, mi-a spus McFarland.

Am tras un fotoliu lângă cămin, m-am aşezat, curios de-a binelea ce avea să urmeze.

Unchiul a tras spre el pipa, a umplut-o apăsând cu degetul gros tabacul, a aprins-o, iar după ce a tras câteva fumuri, m-a întrebat:

— Ai vrea să pleci în Himalaya?

Mirarea mea n-ar fi fost cu nimic mai mare dacă mi-ar fi cerut să trag în capetele împăiate de mistreţ care se strâmbau la noi de pe pereţi, sau dacă mi-ar fi cerut să mă întorc imediat de unde am venit.

— În Himalaya? am repetat ca un ecou.

— În Himalaya. Sigur, acolo nu sunt nici elefanţi sălbatici, nici Jean Hughes. După toate probabilităţile ar trebui să fie omul zăpezilor. Sper că, în pofida multiplelor tale preocupări şi cu toată lipsa de interes faţă de ceea ce te înconjoară, ai auzit totuşi vreodată

de omul zăpezilor. S-a scris atâta despre el, încât n-ar fi de mirare să fi auzit despre el şi un doctor prost de la Paris. Se spune că mulţi oameni i-au văzut urmele pe zăpadă, câţiva chiar afirmă că l-au văzut în carne şi oase, dar nimeni n-a adus până acum nicio dovadă concretă care să confirme existenţa omului zăpezilor. Această dovadă ai s-o aduci tu, Selvyn Haig, nepotul meu.

Unchiul a terminat ce avea de spus. Privirea lui cenuşie m-a împuns ca pe un fluture prins în ac.

Să fie oare o nouă glumă a ciudatului Robert McFarland sau unul din nenumăratele capricii ale bătrânului de la Ramsgate? I-am susţinut privirea sfredelitoare.

Bineînţeles că auzisem de omul zăpezilor. Ştiam că expediţia elveţiană de pe Everest din 1955 adusese fotografii înfăţişând urme pe zăpadă – urmele cuiva care ar fi putut fi urs sau o maimuţă neobişnuit de mare. Şi expediţia colonelului Hunt, din care făceau parte cuceritorii Everestului, Hillary şi Tenzing, a afirmat la întoarcere că au văzut pe versantele Himalayei urmele omului zăpezilor. Băştinaşii îi spun

Yeti. Cât mă subapreciază acest bătrân ciudat! Dar

I. numi despre care credeam până acum că-l interiM.i/. i numai arheologia – dar şi asta numai din lip şi vânătoarea de porumbei – ce are el comun îi umiil zăpezilor?

ori ai să dovedeşti că totul e un nonsens, ori, n i I aduci pe omul zăpezilor aici, a continuat după n pauza unchiul. Expediţia o finanţez eu. Am vorbit de asemenea cu vechiul meu prieten, David Ashley, a am convenit ca fiul lui mai mare, John, să te1 însoţească. Puteţi coopta încă alţi trei tineri, niciunul nu trebuie să depăşească vârsta voastră, iar peste Mei luni trebuie să plecaţi. Să nu mă întrebi nimic, nu am chef să-ţi dau sfaturi. Expediţia nu trebuie. a dureze mai mult de şase luni. Sunt convins, bineînţeles, că nu veţi cheltui în zadar banii mei şi că vă veţi întoarce mai devreme. Cu tânărul Ashley îţi voi face cunoştinţă după ce-mi vei spune dacă primeşti sau nu oferta mea.

Unchiul îşi scoase din buzunar ceasul mare, rotund şi îl aşeză printre pistoale, pe măsuţa pătrată. Era ora 12, 35.

— Ai zece minute timp de gândire. În zece

minute trebuia deci să iau o decizie privitoare la câteva luni bune din viaţa mea. Parisul nu mă atrăgea – cel puţin în acel moment nu. La spitalul „Sainte Marie de Notre Espoire” nu mă mai puteam întoarce şi nici să caut un alt post de medic prost plătit nu aveam chef. Expediţia în căutarea omului zăpezilor însemna cel puţin tot atâtea aventuri cât peregrinările mele prin Africa. Aveam douăzeci şi cinci de ani şi la această vârstă eşti dispus să vezi numai aspectul luminos al aventurii în care urmează să intri.

Robert McFarland arăta cu degetul lui de om bătrân, fără să rostească un cuvânt, spre ceasornicul de pe masă. Mai aveam un minut.

— Primesc, am spus şi unchiul, cu aceeaşi voce cu care mă invitase să intru, strigă:

— Jacobe!

Ca şi când ar fi aşteptat în dosul uşii să fie strigat, Jacob intră în odaie.

— Domnul doreşte? întrebă.

— Să-i arăţi domnului Haig camera, porunci el. Pe urmă se întoarse spre mine: Mâine îţi fac cunoştinţă cu John Ashley. Camera lui se află lângă a

ta. Acum doarme. Noapte bună.

S-a ridicat din fotoliu şi a plecat. Cadenţa regulată a paşilor lui mai răsună încă o clipă pe coridorul lung. Am mai auzit deschizându-se o uşă şi apoi peste Ramsgate se aşternu liniştea.

Puţin mai târziu puteam vedea de la fereastra odăii mele lacul Lochgreen plutind parcă în faţa mea într-un nor de ceaţă. Sus pe cer, printre fuioarele zdrenţuite ale ceţii, se întrezărea, sclipind în lumina sa galben-verzuie, o singură stea.

2. CUNOŞTINŢA

John Ashley mi-a plăcut din prima clipă. Era mai înalt ca mine, cu părul blond, iar ochii lui cercetători voiau să afle totul, întocmai ca el însuşi. N-a aşteptat ca McFarland să ne facă cunoştinţă, ci a ciocănit singur la uşa mea a doua zi dimineaţa. Înainte de a fi în stare să-mi vin în fire, a băgat capul pe uşă şi a rostit simplu:

— Vom pleca împreună în Himalaya. Ar fi mai bine să vă sculaţi, ca să nu ajungem târziu.

I în în i, hi micul dejun, m-a întrebat:

e spuneţi de ideea cu omul zăpezilor? lin prilej de

a ajunge în Himalaya, am răspuns pl în Irul.

Nu m-am referit la asta. Există oare un „om al /. ipr/ilor” sau Yeti, cum îl numesc localnicii?

Membrii câtorva expediţii au adus fotografii repitvriuând urme în zăpadă. Locuitorii Himalayei afinii. i-a I au văzut pe Yeti, s-ar putea să avem noroc…

<.1 să spun drept, nu aveam o idee prea clară în li g. uuia cu omul zăpezilor. Căutarea lui mi se părea în îi curând un sport, un prilej de a trăi noi aventuri.

John Ashley a râs.

Amândoi probabil cunoaştem aceleaşi lucruri despre Yeti, numai că dumneata eşti medic, iar eu ziarist. În aceasta constă deosebirea. Eu pot stârni zgomotul necesar în jurul acestei probleme. Oamenii doresc mereu ceva nou, senzaţii puternice, chiar dacă.ir dura numai o singură zi… Ziarele trăiesc doar până la ediţia următoare. O viaţă efemeră. De aceea, I le că există ori nu omul zăpezilor, pentru mine, cât nmp va dura expediţia, Yeti va exista. Cel puţin în şurile pe care le voi transmite din… Ashley se opri încurcat. De fapt încotro plecăm? m-a întrebat. Am i îs

amândoi.

Nici măcar nu cunoşteam locul unde ne vom duce. Ştiam doar atât: Himalaya. John Ashley aflase despre expediţie în acelaşi mod ca mine. Robert McFarlaiul îi trimisese o telegramă cu conţinut asemănător celei primite de mine. Nu trebuia să-l inviţi de două ori pe John, care era reporterul ziarului „London Telegraph”.

În următoarele cinci minute redactorul şef îi dăduse permisiunea de a pleca în căutarea omului zăpezilor. Iar la despărţire ultimele lui cuvinte fuseseră:

— Dacă din întâmplare expediţia voastră îl va prinde pe Yeti, să nu uiţi să ne comunici fără întârziere vestea. Până atunci te rog să ne telegraf iezi de trei ori pe săptămână cele mai importante ştiri. Să zicem că reuşeşti să ajungi la poalele Everestului pe o furtună de zăpadă. Atunci titlul ar putea fi: „*Nu vom mai avea ocazia să citim interesantele reportaje ale lui John Ashley*! *Unul din cei mai buni ziarişti ai insulelor britanice şi-a găsit moartea în braţele omului zăpezilor*”. După trei zile am putea să dăm următoarea

ştire: *„Ashley trăieşte*! *Eliberat de o frumoasă băştinaşă s-a furişat până la cel mai apropiat oficiu poştal doar pentru a putea transmite cititorilor noştri această ştire”*. Or fi oare pe acolo oficii poştale? De fapt, unde vă duceţi?

Nici eu, nici John Ashley nu ştiam unde urmează să plecăm. Amândoi apreciam comportarea lui Robert McFarland ca bizară: să alegi doi tineri care n-au habar măcar de locurile spre care trebuia să pornească în căutarea omului zăpezilor. Niciunul, nici celălalt nu erau alpinişti străluciţi, iar cât despre t cea te trebuia să facem în expediţia noastră pe urmele lui Veţi aveam idei la fel de vagi ca şi despre în «. datorie în cosmos. Şi totuşi afacerea ne tenta. IV olm I multă era ziarist, pe mine pentru că nu 111 bun să mai e aut un post în vreunul din spitalele pai i/ieue.

Să tâtlein de acord asupra câtorva chestiuni, spuse inhu, turnându şi a doua ceaşcă de ceai. În când asupra faptului că unchiul dumitale este nebun, în al doilea ritul că în clipa de faţă ştiu din a doua mână că Yeti arc blană cafenie şi că nu l-a prins până acum, viu ori mort, niciun european. În al treilea rând, că

suntem dispuşi să cheltuim în căutarea lui Yeti toţi banii puşi la dispoziţie de nobilul dumitale unchi. În al patrulea rând că nu putem lăsa lucrurile la voia întâmplării şi că de aceea trebuie să cumpărăm o hartă a Himalayei de un şiling şi două pence, să împrumutăm de la British Museum toată literatura accesibilă referitoare la misterioasa vieţuitoare din Himalaya, s-o citim şi să ne documentăm. În al cincilea rând să găsim trei tineri la fel de iresponsabili ca noi, care să fie dispuşi să cheltuiască împreună cu noi banii lui Robert McFarland.

John Ashley se opri deodată din enumerarea sa.

— Ascultă, Haig, nu ai şi dumneata impresia că McFarland ne-a dat un termen afurisit de scurt pentru ca din toată afacerea asta să nu ne facem de râs mai mult decât trebuie?

— Peste trei luni trebuie să plecăm la drum, am zis.

— Asta înseamnă că trebuie să începem pregătirile încă de azi, replică serios John. Unde o fi zurliul dumitale unchi? întrebă el. Poate că ar fi cazul să ne spună ceva mai mult decât că trebuie să i-l

aducem pe omul zăpezilor. Unde-i acest…

Nu apucă să termine că în uşă apăru capul blond al lui Robert McFarland.

— Nebun. Exact, nebun, fiindcă vrea să încredinţeze această însemnată sarcină la cinci nebuni încă mai mari decât el. Vocea unchiului meu era tunătoare, dar nu se citea în ea nici urmă de furie. Robert McFarland era un om ciudat, dar nu meschin. Purta sub braţ un sul de hârtii, iar în mână bastonul.

— După cum văd aţi făcut cunoştinţă. Nu vă ridicaţi, staţi jos. Fiţi atenţi la mine, ne porunci.

Se apropie de zid, scoase din buzunar câteva pioneze, derulă sulul de hârtie şi îl fixă în perete. În faţa noastră apăru o hartă. O hartă desenată de mână: insulele britanice, oceanul de un albastru intens, suprafeţe de pământ necolorate împrejmuite de linii negre şi groase. India, Nepal. Acesta părea un ou mare de găină. În jumătatea din dreapta a lui era scris Kathmandu! Din locul indicat cu litere roşii – LONDRA – porneau linii violete care treceau peste Paris şi peste suprafeţe albe încadrate în tuş negru până la Delhi. Iar de aici până la un cerc mare care ieşea în evidenţă

din întinderea de un verde intens, brazde maronii şi fâşii înguste bleu deschis.

Robert McFarland îşi drese vocea, ridică bastonul ca un învăţător în faţa unei clase pline de elevi şi arătă locul indicat Londra.

— Călătoria voastră pe urmele omului zăpezilor începe aici. Aici va fi tabăra provizorie nr. 1. De aici vă veţi începe expediţia – ca să mă exprim aşa – în căutarea celorlalţi trei tovarăşi de drum. Cum veţi face, vă priveşte. Aici – şi unchiul lovi cu bastonul în cercul roşu vrând parcă să accentueze şi mai mult ceea ce glasul lui tunător ne vestise – aici vă veţi cumpăra echipamentul. Simplu, nu-i aşa? Bocanci, corturi, arme, plase, câini, viza de intrare în Nepal şi, bineînţeles, cunoştinţe. De acestea aveţi cel mai mult nevoie. Peste trei luni veţi zbura pe aici – bastonul din mâna lui Robert McFarland începu să se plimbe pe urma liniei violete care lega Paris – Geneva – Beirut – Bombei – Delhi – Kathmandu. Aici este punctul terminus. După părerea mea cele mai mari speranţe că l-aţi putea vedea pe omul zăpezilor vi le oferă împrejurimile Everestului, munte înalt de...? Vârful

bastonului arătă spre mine. Se-nţelege că n-ai nici cea mai mică idee. 29 145 de picioare. Măsurătoare exactă 28 141 de picioare, repetă el. Ar fi bine să luaţi cu voi o cuşcă în care să-l băgaţi pe Yeti când îl veţi prinde.

Unchiul făcu o pauză, ne cercetă cu privirea, mai întâi pe John, apoi pe mine.

— Dacă îl veţi prinde, rosti el, trebuie să-l aduceţi viu. Asta-i condiţia. Aş considera ca cea mai mare încălcare a convenţiei dintre noi dacă cineva ar trage în el. Ştiţi unde se află British Museum. Acolo veţi studia tot ce se cunoaşte în legătura cu omul zăpezilor, puteţi să consultaţi şi pe cei care l-au văzut pe Yeti, în măsura în care mai trăiesc sau se află în libertate. Pe scurt, faceţi ce vă duce capul dar aşa, încât să nu vă pomeniţi în Australia sau în Islanda, ci în Nepal, iar atunci când vă va apărea în faţa ochilor, în liniştea solemnă a înălţimilor, vreun lama budist să nu-l luaţi drept omul zăpezilor.

Robert McFarland se uită la ceas.

— Am impresia că v-am spus mai mult decât era nevoie. Are vreunul din dumneavoastră o întrebare?

Purtarea unchiului meu era caraghioasă. Ne simţeam ca doi băieţi de doisprezece ani despre a căror inteligenţă profesorul lor are certe îndoieli – ne considera parcă cei mai mari proşti din clasă – chiar luând în consideraţie ciudăţenia lui Robert McFarland, tot nu puteam privi toată discuţia asta decât ca pe o glumă. Poate că ar fi mai bine să mă întorc la Paris.

Unchiul cu băţul în mână, harta care se asemăna cu primele hărţi întocmite de întâii navigatori şi descoperitori ai unor pământuri noi, ciudata lui expunere – toate erau atât de lipsite de seriozitate, încât aveam impresia că în clipa următoare vom auzi râsul răsunător al unchiului care ne va spune:

— Ei, gata, haideţi să trageţi la ţintă în porumbei, pe urmă vă puteţi întoarce acolo de unde aţi venit.

Nu s-a petrecut însă nimic de felul acesta. În schimb se auzi glasul lui John Ashley:

— N-am discutat încă nimic despre bani, domnule McFarland.

— A, da, făcu Robert McFarland, de parcă atunci şi-ar fi amintit, scoase carnetul de cecuri şi ne întinse un cec de 5.000 de lire.

— Luaţi deocamdată asta, zise. Vreau să-mi justificaţi fiecare pence cheltuit. Cred că v-am spus tot ce aveam de spus. Mâine nu vreau să vă mai văd aici.

După ce se închise uşa în urma ciudatului stăpân al Ramsgate-ului, am izbucnit în râs.

— N-am văzut în viaţa mea atâţia bani, spuse Ashley.

— Crezi că cecul o fi bun oare? mi-am exprimat eu îndoiala.

Ashley tăcu intrigat.

— Va trebui să ne convingem chiar mâine.

Ziua următoare, la cinci dimineaţa, am plecat la

Londra. Până la poarta domeniului Ramsgate ne-a condus doar Jacob. Robert McFarland nu şi-a luat rămas bun de la noi.

3. LA LONDRA

A treia zi după sosirea noastră la Londra, înainte de ora 7 dimineaţa, m-a trezit telefonul.

— Aici Haig, am spus somnoros.

— Bună dimineaţa, doctore, mi-a răspuns o voce de bas.

— Cine-i acolo? am întrebat.

— Omul zăpezilor.

— Cine, vă rog?

— Omul zăpezilor, repetă basul şi continuă: Am citit în ziarul de azi că intenţionaţi să porniţi în căutarea mea în Himalaya. Nu vă mai osteniţi degeaba, păcat de bani şi de timp. Locuiesc în mod permanent la Londra.

Necunoscutul care îmi deranjase somnul râse în aparat.

Am pus telefonul în furcă. Prin urmare aceasta n-a prima reacţie la articolul din „London Telegraph” în care John Ashley anunţa că pregătim o expediţie în căutarea omului zăpezilor în regiunea munţilor I limalaia. Cu această ocazie căuta să recruteze pe ceilalţi trei membri ai expediţiei: un operator cinemau» grafic, un cunoscător al dialectelor locuitorilor din regiunile învecinate cu Everestul şi un naturalist care în afara bagajului său ştiinţific să aibă şi cunoştinţe de bucătărie.

După sosirea la Londra luasem o cameră la hotelul Carlton, în apropiere de Hyde Park şi tot acolo trebuiau să se prezinte şi eventualii solicitanţi cu care

să ne completăm echipa.

Numai ce am pus receptorul jos, că telefonul a sunat iar.

— M-am hotărât să merg cu voi. Unul mai potrivit ca mine n-o să găsiţi. Vârsta 24 de ani, greutatea 148 livre, înălţimea şapte picioare şi patru degete, starea sănătăţii perfectă… îmi declară, fără nicio introducere, o voce bărbătească.

— Cu cine vorbesc, vă rog? l-am întrerupt eu pe necunoscutul solicitant.

— Numele nu contează. Îmi place aventura, mă dau în vânt după ea. Trag la sigur cu pistolul, încă şi mai sigur cu puşca, dar arma automată este arma mea preferată. Sunt un pescar excelent, vânez animale mari, nu am copii. Vin să mă prezint, stabiliţi ora.

Candidatul la un post în echipa noastră vorbea concis, repede, fără pauză.

— Nu veniţi, deocamdată, vă rog, m-am străduit eu să evit vizita necunoscutului a cărui armă preferată era puşca automată. Mai bine ne-aţi scrie şi noi am decide după aceea…

Nu m-a lăsat să termin.

— Să decideţi? Ce vreţi să decideţi? Domnule, luaţi-mă cât nu mă răzgândesc. Ştiu să gătesc, sunt îndemânatic şi descurcăreţ. Pe om îl cunoşti la treabă şi nu din hârtii. Când pot să vin? insistă necunoscutul.

— V-am spus doar să ne scrieţi, o să vă invităm, bineînţeles dacă veţi corespunde cerinţelor.

— Atunci plecaţi singuri. Nu mai contaţi pe mine. Închise telefonul.

Frumos început, mi-am zis şi m-am gândit oare câţi londonezi au să-şi mai bată joc de noi?

Am sunat la centrala telefonică a hotelului.

— Aici Haig. Bună dimineaţa. Vă rog, nu mai daţi nicio legătură telefonică în cameră. Plec şi mă întorc abia în cursul după-amiezii. Predaţi toate convorbirile telefonice domnului Ashley. Vă mulţumesc.

— Da, domnule doctor. Toate convorbirile la domnul Ashley, repetă telefonista.

Să se distreze şi John cu oamenii zăpezilor şi cu cei ce ştiu să se descurce în orice împrejurare. Doar el a scris articolul din „London Telegraph”. Sunt un simplu medic şi nu doresc să fiu decât un membru obişnuit al expediţiei.

Am început prin a mă gândi febril ce aş putea rezolva încă de azi. Cecul era valabil, deci totul era în ordine. Ar trebui să întocmesc împreună cu John planul precis al expediţiei.

Ieri am împrumutat de la British Museum câteva cărţi despre Himalaya şi despre omul zăpezilor. De fapt n-am făcut nimic altceva decât să citesc şi să tot citesc. Se lumina de ziuă când am terminat de citit însemnările profesorului Eustache Gangren referitoare la discuţiile purtate cu oamenii care l-au văzut cu ochii lor pe Yeti. Concluzia profesorului: *„Omvil zăpezilor are între 160 şi 190 cm înălţime, blana caţeniu-închisy este foarte retras, dar netemător atunci (îmi se află în primejdie. Sunt convins că nu este departe vremea când această, până acum misterioasă, vieţii te va fi adusă în faţa membrilor vreunei asociaţii academice de renume mondial astfel încât după aceea să cunoaştem şi mai multe lucruri iar informaţiile noastre să fie de asemenea mai precise”*.

Am pus deoparte cartea sincerului profesor, am stins lumina şi am încercat să-mi dau seama cam de

*ce* vom avea nevoie, pentru ca la înapoiere să putem apărea în faţa vreunei societăţi academice de renume mondial cu Yeti în lanţ – nu, nu în lanţ, ar fi nedemn şi nepotrivit cu solemnitatea momentului – cel mai bine ar fi să-l aducem într-o cuşcă. John Ashley s-ar afla probabil în culmea fericirii. Ziarul lui ar publica, în mod cert, pe prima pagină o fotografie mare a omului zăpezilor şi sub ea: Reporterul nostru John Ashley este astăzi personajul cel mai celebru din insulele britanice.

Încet-încet m-a cuprins somnul. Imaginaţia mea devenea din ce în ce mai fantastică. În cele din urmă am visat că în cuşcă se afla John Ashley, lângă el stătea un om al zăpezilor de statură uriaşă care încerca să-i explice profesorului Eustache Gangren câteva inexactităţi pe care profesorul le afirmase în cartea sa. Iar profesorul, cu o faţă serioasă şi contractată de griji, îl privea cu reproş pe omul zăpezilor din cuşcă, adică pe prietenul meu John Ashley.

A fost ultimul lucru pe care mi-l mai amintesc. Pe urmă a sunat telefonul şi la aparat s-a prezentat omul

zăpezilor.

Acum am început să mă gândesc iar la necesitatea pregătirii conştiincioase a expediţiei, pentru a nu păţi ca John în ciudatul meu vis. Mi-am concentrat toată atenţia asupra obiectelor de care aveam nevoie în Himalaya: corturi, îmbrăcăminte specială, rezistentă şi impermeabilă, hanorace prin care să nu pătrundă nici cel mai turbat vifor, provizii de alimente, arme…

Se auziră bătăi în uşă şi intră John.

— Balamuc curat. Telefon după telefon, jumătate din Londra se oferă. Din Birmingham a sunat un colonel pensionar care mi-a spus că a văzut cu ochii lui pe omul zăpezilor. Ce-i drept, însă, în urmă cu 40 de ani. Nu intră în discuţie. Are 69 de ani. Au sosit 18 telegrame şi încă nu-i decât opt şi patruzeci şi cinci de minute.

John agită deasupra capului un teanc de hârtii.

— Cum se face că tu stai aici culcat comod în pat şi nu te scoate nimic din ale tale? Chiar nu te-a sunat nimeni? Am menţionat doar şi numele tău în articol, mă întrebă el bănuitor.

— M-a sunat omul zăpezilor, am răspuns eu vrând să-i explic.

— Lasă-mă-n pace cu omul zăpezilor, m-a întrerupt. Nu putem să ne ocupăm singuri de asta. Avem nevoie de o secretară.

— Secretară? am întrebat surprins.

— Secretară, cineva care să se ocupe de toată tevatura din preajma plecării şi să alcătuiască lista solicitanţilor pentru a avea de unde alege. Va trebui să rezolvăm problema comenzilor de echipament. Pe scurt, ne trebuie o secretară, îşi susţinu punctul de vedere John.

— Dacă aşa zici tu – am răspuns cedându-i.

— O sun pe Alice, eşti de acord? m-a întrebat John.

Nu cunoşteam nicio Alice, dar ce-mi rămânea altceva de făcut decât să consimt?

— Se descurcă bine în chestii din astea. O cunoşti? Alice Pershing. O schioară reputată. N-o cunoşti?

În wlev. un-o cunoşteam pe reputata schioară A În e I Yrshing.

John ridica receptorul.

Sloane 3962, vă rog.

În timp ce aştepta legătura încercă să mi-o descrie pe Alice Pershing.

L o blondă înaltă care nu se teme de nimeni şi de nimic pe lume. Alo, Alice? Aici John. Scumpo „un nevoie de tine, foarte, foarte tare. Dacă nu poţi „îi 11 pierdut. Draga mea, ştii doar… John se opri perplex. Cine? Şi unde-i Alice?

I se la celălalt capăt se auzi răspunsul dat cu o voce atât de puternică, încât l-am putut auzi şi eu:

— Au dus-o la Muntele de Pietate, scumpule, poţi. O ridici de acolo contra sumei de 5 şilingi.

— Scuzaţi, replică sec John, îşi scoase notesul şi începu să frunzărească în el.

— Sloane 3926, repetă şi apucă iar receptorul. Aşteptă în tăcere şi apoi rosti politicos:

— John Ashley. Aş dori să vorbesc cu domnişoara Alice Pershing.

La celălalt capăt răsună o avalanşă de cuvinte.

— Dragă, lasă-mă să termin ceea ce vreau să-ţi spun. Sunt pierdut. Alice nu-l lăsă pe John să-i explice

de ce e pierdut. John avea o mină disperată. Acoperi pâlnia receptorului cu palma şi se întoarse spre mine.

— Asta-i Alice, de data asta nu-i nicio greşeală.

— Da, am să mă cuminţesc, continuă el, descoperind din nou receptorul. Promit solemn. Alice, am pentru tine ceva grozav. Dacă nu mă laşi să vorbesc o chem pe Caroline, ameninţă el. O chem pe Caroline şi atunci *ceva*-ul acela grozav va fi pentru ea, şi nu pentru tine.

John reuşi în cele din urmă să-i explice Alicei despre ce era vorba.

— În cinci minute sunt la voi, îi spuse şi închise, în adevăr, după două ore a venit.

Era în 24 noiembrie, ora 11, 20 când am cunoscut-o pe Alice Pershing, femeia remarcabilă care avea să joace un rol neobişnuit de important – lucru pe care nu l-am bănuit deloc în acele clipe – în expediţia noastră pe urmele omului zăpezilor.

4. ALICE

Odată cu tânăra şi energica femeie în vârstă de 22 de ani, Alice Pershing, pătrunse în viaţa noastră, a mea şi a lui John, ceva complet nou. Expediţia începu

să capete contururi concrete. Multe, foarte multe idei insuficient de coapte fură măturate cu un gest al mâinii de Alice Pershing.

În adevăr, ştia să se descurce foarte bine în toate. Era amabilă, dar şi hotărâtă, iar atunci când considera un lucru just ştia să nu dea înapoi şi să nu se lase bătută. Alice luase în mâini destinele expediţiei fără să ne dăm seama cum. Clasase cu precizie scrisorile şi telegramele, îşi notase fiecare convorbire telefonică şi după câteva zile ne-a întins lista şi numele celor mai serioase oferte de participare la expediţia noastră. În cele din urmă am căzut de acord că cel mai bine ne-ar sluji Martin Sheperd, un operator de 21 de ani, ale cărui imagini luate în Alpii elveţieni treziseră o binemeritată atenţie, şi indianul Mazra Singh, în vârstă de 20 de ani, care îşi terminase de curând studiile de antropologie la Cambridge şi avea cele mai bogate cunoştinţe de limbă dintre noi toţi. În privinţa râui <a al treilea membru al expediţiei n-am căzut «le nord. lui John i se părea cel mai nimerit ofiţerul «le. U de am Alan Chattaway, care se prezentase ca un remarcabil alpinist, dar a cărui

scrisoare în care îşi Je\i i ia aventurile pline de eroism din timpul incursiunii pe gheţarul Khumbu mi se păruse prea laudaiiva. lui l-am propus pe francezul Charles Parpetiere «are afirmase cu modestie că în afară de curaj nu a le să mai aibă vreo altă calitate.

Alice Pershing ascultase convorbirea noastră fără să intervină. Ne întorceam mereu, cântărind calităţile unuia şi a celuilalt dar, lucru ciudat, nu puteam să «. ulem de acord.

— Un militar va dori să comande, am decretat eu. I ra ultimul meu argument. Dacă John nu-l va accepta nici pe acesta, atunci să fie cum zice el.

Ashley nu a răspuns nimic. Făcea impresia că i-a venit pe neaşteptate o idee. Se putea nici să nu fi auzit ce-i spusesem mai înainte.

— Ascultă, Selvyn, – John îmi aruncă o privire cercetătoare –, care a fost condiţia unchiului tău? Cinci oameni tineri nu mai în vârstă de 25 de ani, sau cinci bărbaţi tineri nu mai în vârstă de 25 de ani?

— De ce?

— De aia. Nu mă întreba de ce, aminteşte-ţi repede cum a spus? Cinci oameni tineri sau cinci

bărbaţi tineri? John insistă nerăbdător:

— Ci aminteşte-ţi odată, omule!

— Cred că cinci oameni tineri, am răspuns încet.

— Cinci oameni tineri! Excelent, cinci oameni tineri! Emoţionat, se ridică în picioare. îl am deja pe cel de-al cincilea! îl am! repetă.

Nu voiam să mă mai contrazic cu el pe tema celui ales: lăudărosul ofiţer sau modestul francez. De aceea am tăcut.

— Eşti de acord? s-a repezit.

— Aş putea şti cel puţin cu cine sau cu ce? l-am întrebat.

— Cu cine! Cu cine! Cu Alice doar, mi-a dat triumfător răspunsul. Dacă McFarland n-a spus textual cinci bărbaţi tineri, atunci va merge Alice.

Am privit-o pe Alice. Aşezată confortabil în fotoliu, asculta în linişte, fără o vorbă. Mă aşteptam să-i văd gestul negativ al mâinii şi să-i aud replica concisă: „Prostii!”, dar nu s-a întâmplat nimic din toate astea.

— Ce spui, Alice? a întrebat-o John. Ştii să găteşti?

— Întreabă-l pe doctorul Haig dacă e de acord, a răspuns Alice.

Prin urmare a acceptat. A acceptat să facă parte din echipa noastră formată din patru bărbaţi şi să pornească cu noi în căutarea omului zăpezilor. Alice Pershing, excelenta schioară, secretara energică, femeia înaltă cu părul blond şi ochii verzi.

Am fost, se-nţelege, de acord.

I-am invitat pe Singh şi Shepherd pentru 29 noiembrie, ca să perfectăm împreună amănuntele. Unchiului McFarland i-am expediat o telegramă: „Echipajul complet: Ashley, operatorul Shepherd, antropologul indian Singh, cea mai bună schioară britanică, Alice Pershing, secretară şi eu. Pregătirile în plină desfăşurare. Trimite, te rog, alţi bani”.

Ziua următoare am primit următorul răspuns: „Felicitări peyitru schioară. Părăsiţi cât mai repede Londra. Trimit banii. Nu faceţi cheltuieli inutile”. Semna McFarland.

La începutul lui ianuarie când, datorită lui Alice Pershing, pregătirile noastre erau cu adevărat în curs de desfăşurare, John Ashley se grăbi într-o zi să ne

vadă şi să ne spună plin de nelinişte:

— S-a zis cu expediţia. Putem s-o dizolvăm.

Imm extrem de agitat.

Elveţienii au prins pe omul zăpezilor.

Am rămas ca trăsniţi din senin.

I.i. un la curent cu expediţia elveţienilor. În cea m. îi deplină linişte o expediţie cu mult mai numemi.is. i decât a noastră plecase în Nepal, iar după pupilele ştiri referitoare la ea şi parvenite în Europa „e. aştepta doar vreme frumoasă pentru a se porni în /nu gheţarului Reipi pe urmele omului zăpezilor.

John ţinea în mână o bucăţică de hârtie care cuprindea ştirea transmisă de Agenţia internaţională de presă. Telegrama fusese expediată din Delhi şi suna astfel: „Potrivit ştirilor primite din Nepal expediţia elveţiană condusă de colonelul Schicbin a reuşit să captureze pe versantul sudic al gheţarului Nangpa-la pe omul zăpezilor. Amănuntele lipsesc”.

Mi-am amintit atunci de nefericitul Scott, învins de mai norocosul Amundsen în întrecerea care din cei doi va atinge mai întâi Polul Sud.

— S-a sfârşit, rosti cu tristeţe în glas John.

— De ce s-a sfârşit? întrebă Alice, cea mai calmă dintre noi toţi. Arată-mi şi mie telegrama, îi ceru ea. Elveţienii trebuiau să fie în apropierea gheţarului Reipi, iar aici se vorbeşte de Nangpa-la. Ştie careva dintre voi unde se află?

John desfăcu harta Nepalului şi începu s-o cerceteze. Nangpa-la nu se afla pe ea.

— Eu nu cred în veridicitatea acestei ştiri, zise Alice, punând mâna pe telefon. Daţi-mi vă rog Agenţia internaţională de presă din Delhi.

Ne-am uitat la ea curioşi.

— Nu are sens să aşteptăm şi să facem presupuneri dacă ştirea este ori ba adevărată, ne spuse ca în timp ce rezolva corespondenţa sosită.

După nicio oră de aşteptare am avut legătura cu Delhi.

— Agenţia internaţională de presă? întrebă Alice. După ce i se confirmă, continuă. Fiţi amabil, aveţi cumva veşti mai detaliate cu privire la modul în care expediţia elveţiană a capturat omul zăpezilor?

— Care om?

— Al zăpezilor, Ycti, repetă cu voce mai tare

Alice.

— Noi nu avem niciun fel de om al zăpezilor.

— Ştiu că nu aveţi voi, dar după ştirea pe care aţi transmis-o expediţia elveţiană a reuşit să-l prindă la Nangpa-la. Cât adevăr conţine această informaţie?

— Un moment, vă rog. John, vino încoace, nu înţeleg despre ce-i vorba. Cineva întreabă de omul zăpezilor. Se auzea cum discutau între ei la celălalt capăt al firului.

Pe urmă, în telefon răsună o altă voce:

— Vă rog să-l scuzaţi pe tânărul nostru colaborator. Nu este la curent cu chestiunea în cauză. Am difuzat în adevăr o ştire referitoare la omul zăpezilor, dar am transmis ulterior o retractare. Elveţienii au reuşit să-l vadă şi nu să-l prindă pe omul zăpezilor… Mai mult decât atât, din păcate, nu vă pot spune.

— Nu l-au prins! strigă entuziasmată Alice. Nu-l au! Trebuie să urgentăm pregătirile. Să părăsim Londra în cel mai scurt timp, vorbi ca, decisă.

Şi în adevăr, la 23 februarie ne-am îmbarcat de pe aeroportul Croydon pe avionul Agenţiei indiene de

zbor, urmând ca pe ruta Paris, Geneva, Beirut şi Bombay să ajungem la Delhi. Poate că hazardul a potrivit lucrurile astfel ca pe corpul argintiu al navei să fie scris cu litere roşii numele celui mai înalt vârf din lume – Everest, prin împrejurimile căruia aveam să încercăm peste câteva săptămâni să capturăm misterioasa fiinţă din Himalaya.

## 5. PRIMELE AVENTURI

Vă rugăm să vă prindeţi centurile, ne spuse stew. udessa avionului care ne transporta de la Delhi la Kailimandu, capitala Nepalului. Vă rugăm mai repede, repetă ea şi eu avui impresia că nu mai este aceeaşi fată calmă care ne întrebase la Delhi, zâmbind amabil, imediat după ce ne-am îmbarcat: Nu vă lipseşte nimic? Aveţi vreo dorinţă?

John stătea lângă mine, Alice cu operatorul Martin Shepherd în faţa noastră. Antropologul Mazra Singh zburase în urmă cu câteva zile la Kathmandu pentru a ne asigura cazarea, a aranja cu autorităţile nepaleze formalităţile necesare expediţiei noastre în zona ghelirului Reipi şi a angaja hamali care să ne transporte bagajele până vom ajunge pe teritoriul

Şerpaşilor.

— Aterizăm? am întrebat mirat. Trebuia să sosim la Kathmandu la ora 11, 30, este cursă directă, fără escală. Iar acum este ora 11, 40…

Stewardesa m-a întrerupt nerăbdătoare.

— Vă rog să vă puneţi centurile. Vom ateriza forţat.

L-am văzut pe John pălind. Aterizare forţată? începu să caute febril capetele centurii pentru a le împreună.

— Nu cumva vezi tu curelele alea? mi se adresă el. Nu le putea vedea, fiindcă şedea pe ele.

Martin Shepherd îşi prinsese centura şi acum începu să-şi pregătească aparatul de filmat.

Am simţit o gheară în stomac. Avionul îşi redusese treptat viteza, începusem să coborâm. Am privit pe fereastră. Sub noi *se* zăreau vârfurile albe, ascuţite ale munţilor. Deodată ne-a învăluit ceaţa, o ceaţă cenuşie, opacă. Avionul începu să se clatine. Cineva scoase un ţipăt.

— S-a zis cu omul zăpezilor, dar şi cu noi, remarca John.

M-am străduit în zadar să străpung cu privirea zidul de ceaţă. Din când în când doar aveam impresia că din vălătucii alburii se ivea pentru câteva secunde profilul unei coaste muntoase, după care totul era iar inundat de un nou val de ceaţă.

Avionul se scutură iar, de data asta mai tare. După aceea, însă, pe neaşteptate, de parcă o mână uriaşă ar fi tras-o în sus, avionul ieşi din ceaţă plutind într-o altă lume. Crestele acoperite cu zăpadă ale munţilor, inundate de razele soarelui, ne apărură atât de aproape, încât avurăm impresia că de la un moment la altul ne vom ciocni de ele.

Alice se răsuci spre noi. Era palidă, dar cu mult mai calmă decât era John şi cu mine.

Cu un efort considerabil avionul se mai săltă câţiva yarzi. Auzeam huruitul neregulat al motoarelor. Una din elici încetase să se mai învârtească.

— Cât timp vom mai rămâne pe lumea asta? întrebă John. Era o întrebare pe jumătate serioasă, pe jumătate plină de umor negru.

De jur-împrejur, cât vedeai cu ochii, nimic altceva decât vârfurile înzăpezite ale munţilor Nepalului.

Avionul pierdea din viteză. Cu cea mai mare probabilitate – de nu se va întâmpla cumva vreo minune – ne vom izbi de vreunul din pereţii stâncoşi iar atunci întrebarea lui John va căpăta un ultim şi precis răspuns.

Fruntea mi se broboni de sudoare. Mă treceau fierbinţeli. În clipa aceea mi-am amintit deodată de tot ce am lăsat în urmă, departe: Parisul, spitalul Sainte Marie de Notre Espoire, dorinţa de a participa la aventura urzită de ciudatul meu unchi Robert McFarland, pregătirile întreprinse la Londra pentru a putea pleca în căutarea omului zăpezilor.

În nel moment mi-a apărut ridicola strădania mea dr. i învăţa să arunc lasoul pe pajiştea de la Putney I lr. itli, în apropiere de Londra, încercarea de a puiule mai întâi un par înfipt în mijlocul pajiştii şi Jup. i aceea pe John, care alerga prin iarbă ca un cri» hăituit. Era un minunat joc de puştani. Pe urmă o 1111 m-a obligat să „mă fac” omul zăpezilor şi să

111. i strecor uşurel până la uriaşa plasă în spatele căina se afla o cuşcă cu drugi de fier. Deasupra cuştii aiârna un clopoţel care suna vesel la

orice adiere dr vânt.

Fiecare vieţuitoare este mânată de curiozitate! un fapt de care trebuie să ţină seama orice vânător, îmi explicase el. Cu toate că omul zăpezilor este o vietate timidă, după cum afirmau toţi cei care l-au văzut vreodată, cu siguranţă va fi şi el curios. Va dori să afle ce sună acolo. Se va apropia, se va opri, i uriozitatea îl va face să mai înainteze încă doi-trei paşi, iar când va vedea că tot n-a aflat sursa sunetului, se va apropia mult mult. Iar aceasta va însemna dârşitul lui. John apăsase pe un mecanism ascuns şi cuşca se închisese cu zgomot. Gata, l-am prins, declarase el mulţumit. Hai, încearcă să faci pe omul /ape/.ilor, iar eu, în schimb, am să alerg de colo-colo pe pajişte, ca să mă prinzi cu lasoul.

Era un sport ciudat, dar nouă, englezilor, ne place, şi acest gen de amuzament.

Acum, în avionul avariat care încerca să aterizeze forţat în munţii acoperiţi de zăpadă ai Nepalului, mă simţeam întocmai ca în cuşca în care ar fi urmat să fie prins omul zăpezilor. Nici din el nu era chip să scapi.

Avionul se clătină iar şi din nou se lăsă câţiva yarzi mai jos. Ai fi putut parcă atinge cu mâna crestele albe. Razele soarelui se reflectau în zăpada îngheţată, valul de ceaţă dispăruse şi totul fu deodată inundat de o strălucire clară, curată. Motorul avionului funcţiona parcă mai anevoios.

— E păcat să mori într-o zi aşa de frumoasă, zise John.

Alice se întoarse din nou:

— Oare Singh ne-o fi găsit o locuinţă confortabilă la Kathmandu? ne întrebă calmă.

— N-o să mai avem nevoie de ea, remarcă trist John Ashley. Doar dacă n-o să slujească drept cameră mortuară pentru osemintele noastre, după ce le-or aduna de printre dealurile astea.

Ca şi când nici n-ar fi auzit ce spune, Alice continuă:

— Vom avea probabil întârziere. Singh ne aşteaptă de acum.

John închise ochii şi-şi acoperi urechile cu palmele.

Avionul se aplecase brusc pe o parte şi începuse

să-şi micşoreze viteza. Cel de al doilea motor încetase să mai lucreze.

Jos, între două înălţimi înzăpezite, se întindea, ca o panglică verde închis, o vale îngustă. Azi n-o să vedem Kathmandu-ul. Ce se va întâmpla în următoarele minute?

Avionul cobora alunecând prin aerul luminos, ca o pasăre rănită.

Priveam fix fâşia îngustă şi întunecată dintre cele două vârfuri albe. Poate vom reuşi să aterizăm. Am încercat să văd de nu trece vreun drum prin valea aceea. Poate am putea ateriza acolo. Acum puteam să văd mai bine: nu trecea niciun drum. Nu era un drum, ci albia unui izvor repede, plină de bolovani peste care primăvara se rostogolea un şuvoi de apă.

— Trăim încă?! întrebă John. E ora 11, 48, adăugă.

— Şi patruzeci şi nouă, îl corectă zâmbind Alice, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

V.tica începu să se lărgească deodată. Pe malul în se ivi o luncă întinsă. Avionul cobora. Mai i. unânea un minut, poate doar câteva secunde. Am minpi o lovitură

puternică. Cineva scoase îngrozit lui ţipăt. Măruntaiele avionului trosniră. Pe urmă \r făcu linişte.

Primul care o întrerupse fu John.

Ne aflăm încă pe lumea asta sau…

Din cabina pilotului îşi făcu apariţia căpitanul.

— Nimeni n-a păţit nimic? întrebă.

Poate că în acel moment nu ştiam dacă în adevăr ni s-a întâmplat ceva sau nu, sau poate că nici unuia dintre noi nu-i venea să vorbească primul. Am tăcut toţi.

— O defecţiune la motoare. Vom putea lua legătura cu Kathmandu. Staţia de radiotransmisie n-a suferit stricăciuni, ne înştiinţă el scurt.

Abia acum am observat că avionul este aplecat pe o parte şi că o aripă s-a înfipt în pământ.

— Lăsaţi-ne să ieşim. Vreau să ies afară! Daţi-mi drumul! se făcu auzit acelaşi glas plin de o groază disperată, aceeaşi voce pe care o auzisem puţin mai înainte ţipând.

— Mutaţi-vă, vă rog, în partea asta, îi invită căpitanul pe cei care se aflau pe stânga – să nu se răstoarne avionul.

— Daţi-mi drumul să ies, ţipă din nou vocea deznădăjduită.

— La ce depărtare se află cel mai apropiat serviciu de poştă, căpitane? întrebă John. Fără să aştepte răspunsul, se ridică în picioare şi se îndreptă spre uşă. Unde mă aflu eu, se întâmplă totdeauna ceva, se adresă el căpitanului, care încerca să deschidă uşa avionului. Dură câteva clipe până reuşi. John fu primul care atinse cu piciorul necunoscuta vale nepaleză.

— Ce splendoare! exclamă el. Unde ne aflăm de fapt?

— Cam la şaizeci de mile nord-vest de Kathmandu, îi răspunse căpitanul.

— Sunt oameni pe aici? îl chestionă John mai departe.

— Sunt păstori, dar la ce depărtare, e greu de spus.

Mă aflam lângă Alice. Puteai să vezi că şi ea aştepta cu înfrigurare răspunsul căpitanului. Pe Martin Shepherd nu-l interesa nimic altceva decât camera de luat vederi.

— Am filmat totul până în ultima clipă, spuse, întrerupând tăcerea care se lăsase după răspunsul dat de căpitan şi întorcând camera de luat vederi spre avion.

În uşa lui apăru cel de-al doilea pilot.

— Kathmandu anunţă furtună de zăpadă deasupra Himalayei, ne înştiinţă căpitanul.

— Asta ne mai lipsea, observă John. Unul din noi ar trebui să ajungă la cea mai apropiată locuinţă omenească. Ar fi mai sigur să ne adăpostim într-o casă decât într-un avion care în orice clipă se poate răsturna, sau să riscăm să fim îngropaţi cu el cu tot în zăpadă. Hărţile ce spun, căpitane?

— Nu avem hărţi aşa de detaliate. Cred că n-ar fi înţelept să ne îndepărtăm de avion. Kathmandu cunoaşte situaţia noastră. În mod sigur vor încerca să ne salveze, răspunse căpitanul.

— Cum? întrebă Alice.

— Ne vor comunica în scurt timp.

Cel de-al doilea pilot se urcă iar în avion.

— N-ai vrea să mergi cu mine, Selvyn? mă întrebă John Ashley luându-mă deoparte. Oamenii nu

pot să fie departe. Vara sunt păşuni pe aici, asta înllliii. i că oamenii locuiesc prin apropiere… în cel mu i. ui caz vom avea parte de încă o aventură, în un» «l cert nu la fel de neplăcută ca prima, propuse

n 111.

Poate că în adevăr e mai bine să aşteptăm ce invor spune cei din Kathmandu. În afară de asta nu putem lua decizii fără Alice şi Shepherd, am i!» urlat.

Până să comunice ceva Kathmandu, noi vom fi îndărăt. Oamenii de aici au timp berechet. Alice Vi Martin vor fi de acord.

John făcu câţiva paşi în direcţia Alicei care-l urmarea pe Martin cum îşi căuta unghiurile potrivite pentru filmare.

Ce-ai zice dacă eu şi Selvyn am face un tur primprejur înainte de a sosi veştile de la Kathmandu?

Eu cred că ar trebui să rămânem împreună, John, îi răspunse blând Alice. Câtă vreme nu-i clar ic vor face cu noi, ar trebui în mod categoric să rămâneii) pe locul unde suntem.

— Hm, mormăi John. Răspunsul Alicei nu-i plăcuse. Să rămânem, deci, comandante, o ironiză el.

Soarele dispăru dintr-odată. Parcă s-ar fi prăbuşit dincolo de munţii albi, iar cerul, care cu o clipă mai înainte era aproape fără pic de nor, fu invadat de un abur cenuşiu de ceaţă. Valea fu străbătută de o rafală rece de vânt, urmată de a doua, a treia şi începu să ningă. Vântul se intensificase din ce în ce. f ununa anunţată de postul meteorologic de pe aeroportul din Kathmandu se apropia.

Avionul se aplecă şi mai tare pe stânga. Vântul aducea cu sine fuioare de zăpadă, încât abia puteai să vezi la câţiva paşi. Toţi ne-am grăbit să ne întoarcem în avion.

— Pe partea dreaptă, porunci căpitanul.

— Căpitane, legătura cu Kathmandu a fost întreruptă, raportă radiotelegrafistul, la scurt timp după ce ne reluasem locurile.

— Ce crezi? E mai plăcut să mori prăbuşindu-te cu avionul, sau îngropat sub zăpadă? întrebă John.

— Nu ştiu. N-am încercat până acum niciuna, nici alta.

Martin Shepherd îşi aşeză cu grijă aparatul de filmat. Alice se sprijini cu spatele de spătarul fotoliului, îşi lăsă capul pe spate şi închise ochii.

Afară nu vedeai la un pas. Înăuntrul avionului era întuneric. Doar ceasul cu cadran fosforescent al căpitanului indica ora 12 şi câteva minute. Furtuna de zăpadă atinse apogeul.

## 6. NAUFRAGIAŢII

— Căpitane, crezi că putem scăpa de aici? l-am întrebat pe căpitanul avionului.

Tăcu o clipă şi ridică apoi din umeri.

— Cred că da. Cei din Kathmandu cunosc situaţia noastră. Îndată ce se va potoli viscolul, vor încerca să ne găsească.

— Au elicoptere?

— Poate, răspunse nesigur. Au cu siguranţă, se corectă apoi.

Prin urmare nu au.

— Nu vă fie teamă, vom scăpa de aici, auzii un glas în spatele meu. L-am privit pe omul care vorbise cu atâta certitudine. Un nepalez, mi-am zis. Până acum nu participase la discuţia noastră, tot drumul i hii. e nemişcat pe locul lui şi privise pe fereastră. I Ju im. i gândisem că ar putea cunoaşte limba engleză.

— >lui, trezindu-se parcă din amorţeală, îl întrebă: I) e unde ştiţi?

(omul, cât timp trăieşte, speră, răspunse nepa- I/111. Am fost decepţionat de acest răspuns. De atâtea îi.nr/isem această ieftină consolare, de atâtea ori o n pn. isom eu însumi în împrejurări atât de banale, mr îi încetasem de mult să mai cred în ea!

Nimeni dintre noi nu mai spuse nimic. John făcu ligură ursuză. Alice probabil dormea.

It.! ciudată societatea din avionul ce eşuase în uimiţii Nepalului. Noi patru: Alice, John, Martin şi cu Apoi nepalezul, convins că vom scăpa de aici, mi Irancez – abia acum mi-am dat seama că vocea. r era disperată şi stridentă pe care o auzisem în momentul aterizării forţate, aparţinea omuleţului slab, mi nas ascuţit şi barbă neagră – iar în faţă de tot ultimul

membru al grupului de naufragiaţi, un bărbat înalt, cu picioare lungi, care se înfăşurase grijuliu în pleduri, probabil un european. Când coborâsem» lin avion, după aterizarea forţată, el ieşise ultimul. I am auzit vorbindu-şi sie însuşi în englezeşte: „Să mai încerce cineva să mă urce într-un avion! Ticăloşii!” Pe urmă se întorsese către omuleţul cu barbă şi i se adresase într-o franţuzească ciudată:

— Vorbiţi franceza? Azi este o zi frumoasă. Unchiul meu locuieşte la Paris, mătuşa la Lyon. Tabla este neagră, creta e albă, caietul se află pe bancă.

Francezul îl privise pe lungan mai întâi uimit apoi îi răspunsese cu seriozitate: El este acasă, iar ea este aici. Servitorul este politicos. Eu sunt tânăr, sunt copil, tu eşti bătrân. Unde eşti, acasă sau la şcoală?

— *Je ne comprends pas* – nu înţeleg, răspunse lunganul în franceză. Mai mult decât v-am spus nu ne-au învăţat din păcate la şcoală, adăugase în engleză cu un accent foarte bizar. Kazariewicz, negustor de animale exotice, se recomandase el.

— Petiptiere, îmi pare bine, răspunsese francezul, dar pe faţa omului cu barbă neagră se citea

clar că această cunoştinţă cu domnul Kazariewicz nu-i produce nicio plăcere deosebită. Francezul zâmbise nervos şi-i întorsese spatele negustorului de animale exotice.

Aceasta era prin urmare societatea noastră. De la cine să te aştepţi la o acţiune care ne-ar fi putut salva din această dificilă situaţie? Francezul? în sinea mea am dat descurajat din mână atunci când mi-am amintit ţipătul lui disperat şi agitaţia necontenită.

Afară se făcuse întuneric de-a binelea. Se părea că viforul mai slăbise. John adormise, auzeam respiraţia profundă a lui Martin Shepherd, operatorul de film al expediţiei care probabil nu-şi va realiza niciodată ţelul.

M-am aplecat spre scaunul Alicei şi am şoptit:

— Dormi?

— Nu, mi-a răspuns încet.

— Nu poţi dormi?

— Nu.

— La ce te gândeşti?

— Dacă n-ar fi totuşi mai bine să încercăm să ieşim de aici şi să nu aşteptăm până vor începe să ne

caute. Tot n-or să ne găsească.

Am tăcut o clipă.

— Crezi că am da repede de oameni? Cu excepţia puţinelor alimente pe care le avem, ducem lipsă de orice altceva. Compas, arme. Păcat că am trimis totul înainte la Kathmandu.

— Când e vorba de viaţa lui, omul nu mai stă să aleagă. Prin urmare, Alice luase o hotărâre.

— Vom copia mâine harta căpitanului şi vom porni la drum, zise John.

I» vii seni ca doarme.

Nu dormi, John?

bineînţeles că dorm, ne-a răspuns, întorcând 11 m11. De data asta cred că a adormit cu adevărat.

A doua zi dimineaţa m-am trezit devreme. Furtuna… *11 icnise, vântul se potolise, doar pe crestele munţilor ni. n adăstaţi încă ghemotoace negre de nori. În curând urzi Alice şi după ea John. Martin continua să doarmă liniştit. Spre mirarea noastră, avionul nu fuesc acoperit de zăpadă. De jur-împrejur se întindea neaua proaspătă şi totuşi în cantitate mai mică decât mii închipuisem ieri.

Hotărârea luată rămâne în picioare, sau aşteptăm aici? am întrebat-o pe Alice.

În ce mă priveşte, m-am decis încă de ieri, mi-a i răspuns.

John căscă, se întinse şi începu să-şi frece mâinile.

— F frig, ar trebui să începem să facem ceva, ca să ne încălzim. e

Se ridică şi se duse la căpitan. După o clipă se întoarse cu harta.

Nu ne putem bizui prea mult pe hărţile nepaleze. Ne aflăm cu aproximaţie aici, arătă el cu degetul crestele muntoase de la nord-vest de Kathmandu. Până la locul cel mai apropiat indicat pe hartă sunt cam 30 de mile distanţă. Oameni se află însă cu siguranţă mult mai aproape. Problema este doar cum să ajungem la ei. Drumuri nu sunt, iar potecile păstorilor sunt troienite.

— Dacă mergem de-a lungul văii vom întâlni precis oameni, zise nepalezul care ascultase discuţia noastră.

— Aţi vrea să mergeţi cu noi? întrebă Alice.

— Da, răspunse şi se aşează mai aproape de noi. Numele meu este Din-Nun.

Ne-am spus numele, iar el zâmbi politicos fiecăruia dintre noi.

Când i-am adus la cunoştinţă căpitanului decizia noastră, ne-a atras atenţia:

— O să îngheţaţi pe drum ori o să muriţi de foame, nu-i sigur că prin împrejurimi se află oameni. Chiar dacă nu ne salvează, cei din Kathmandu tot ne vor arunca saci cu alimente. Unde veţi dormi, dacă până la căderea nopţii nu găsiţi adăpost? Niciunul dintre dumneavoastră nu cunoaşteţi munţii aceştia. Este, în mod categoric, primejdios ceea ce vreţi să faceţi, vă avertizez.

N-am vrut să luăm în consideraţie obiecţiile căpitanului. Niciunul din noi nu credea că nu vom da, în scurt timp, peste adăposturi omeneşti.

— Drum bun, ne-a urat în cele din urmă căpitanul şi a ridicat neputincios din umeri.

— Animale exotice, mormăi domnul Kazariewicz şi ne ură, la rândul lui, toate cele bune. Când vom ajunge la Kathmandu vom anunţa oficialităţile că aţi

pierit de o moarte eroică, strigă el în urma noastră, când părăsirăm avionul. Iar dacă, din întâmplare, veţi scăpa cu bine din asta, nu uitaţi să mă vizitaţi. Kazariewicz, animale exotice, Kathmandu. Oricine ştie unde vine asta. Nu uitaţi, animale exotice, Kazariewicz.

Nimeni nu ştie ce-o fi fost în capul omului ăstuia.

N-am luat prea multe lucruri cu noi: două pleduri, câteva tablete de ciocolată, pesmeţi, trei conserve de fructe aduse tocmai din Londra de Martin Shepherd, ceva îmbrăcăminte şi obiecte de strictă necesitate. Alice purta, întocmai ca şi noi, pantaloni lungi de pluşcord, pulover de lână, bocanci rezistenţi şi o haină călduroasă. La Kathmandu ne aştepta îmbrăcăminte mai potrivită: combinezoane-salopete ce urmau să ne protejeze nu numai de ploi, ci şi de vântul

„M\ în Himalaya, te pătrunde până la măduva ca

«1 «M.

Am făcut un ultim semn de rămas bun în direcţia iv ionului care zăcea pe linţoliul alb de zăpadă ca o pasăre rănită.

Am pornit încet în sus, de-a lungul văii. Soarele

ivea pentru o clipă, poleia cu lumină vârfurile în u 11 şi lor, dar dispărea apoi imediat într-o avalanşă t cmişie de ceaţă. Zăpadă era mai puţină decât ne aşteptam. Ni se părea chiar că înaintăm mai uşor decât la început.

Înainte de prânz Alice s-a oprit. Şi-a pus mâna streaşină la ochi şi s-a uitat câtva timp fix la un punct întunecos de pe creasta din faţa noastră.

Nu-i o colibă? întrebă ea apoi.

(and ne-am apropiat, am constatat că nu era decât o uriaşă stâncă ce ieşea din troiene.

Cam pe la ora patru am avut impresia că auzim zgomotul unui avion, dar impresia n-a durat decât o clipă. Pe urmă s-a instalat din nou, deasupra înălţimilor necunoscute, liniştea, o linişte albă, mormântală. Dacă fusese cu adevărat un avion, acum trebuia să se afle departe.

Începuse să se întunece. John devenise neliniştit, Alice tăcea, doar Din-Nun repeta fără încetare:

— Vom da cu siguranţă peste oameni.

Niciunul dintre noi nici măcar nu mai întreba: Când? Valea se lărgise, urcuşul nu mai era aşa de

anevoios. Pe cer apăruse luna.

— Trebuie să ne odihnim puţin, spuse Alice.

„Ar fi trebuit totuşi să rămânem în avion, mi-am zis. Poate că eu aş rezista să merg toată noaptea, dar Alice?”

— Să mai încercăm, propuse Din-Nun. Mai puteţi merge? i se adresă el Alicei. Aşa, cam o jumătate de oră sau o oră. În scurtă vreme trebuie să dăm de oameni.

Niciunul din noi nu mai credea în spusele lui Din-Nun, siguranţa lui nu mai convingea pe nimeni.

Îl priveam din când în când pe negriciosul nepalez. Nu cred să fi avut mai mult de treizeci de ani. Era politicos, nu deranja pe nimeni dintre noi cu vreo întrebare şi nu vorbea nici despre sine însuşi. De câteva ori doar, în timpul călătoriei a repetat cu o convingere plină de încăpăţânare că în cursul zilei de azi, chiar, vom da de oameni.

Valea coti dintr-odată la dreapta. Zăpada se împuţinase, dar bolovanii se înmulţeau.

— Aş putea s-o iau înainte? întrebă Din-Nun.

Nimeni nu avu nimic de obiectat. Am simţit cum

mă cuprinde oboseala, îmi venea să mă opresc şi să mă aşez pe zăpadă. Ştiam că dacă aş face aşa ceva, nu m-aş mai scula niciodată, aş adormi pe vecie.

După mai puţin de o jumătate de oră de mers, Din-Nun se opri, ascultă o clipă, dar pretutindeni în jur, deasupra pământului alb, domnea o linişte îngheţată.

— Pe aici, zise şi o luă spre stânga.

După câteva minute am văzut urme pe zăpadă.

— Oameni! strigă Martin.

Ne-am aplecat şi am cercetat urmele evidente lăsate de încălţări omeneşti. Duceau în jos, la vale. Înseamnă că cineva a trecut pe aici astăzi.

— În sfârşit! răsuflă Alice. În glasul ei tremura o emoţie pe care nu încercă s-o ascundă.

Din-Nun zâmbi politicos, de parcă ar fi aşteptat ca cineva dintre noi să se scuze pentru că ne-am îndoit de certitudinea cu care ne asigurase că vom da în curând peste oameni.

— Dar unde duc urmele acestea? întrebă bănuitor John. Am putea merge după ele încă două ore şi

I” urma ne-am trezi că ele dispar iar noi nu dăm mme niciun suflet omenesc.

Nu vor dispărea, rosti scurt Din-Nun.

Am chibzuit un moment dacă n-ar trebui s-o pornim în direcţia în care s-a dus trecătorul necunoscut, l.ir Din-Nun a declarat că e mai bine să mergem în sensul contrar direcţiei de mers a necunoscutului doar nu putem dormi sub cerul liber în plin vis«ol – trebuie să fi plecat de undeva, dintr-o casă.

Am pornit iar la drum. Mergeam cam de trei Icituri de oră, când Din-Nun a declarat:

Nu mai zăresc urmele.

Luna învăluise cu lumina ci clară aşternutul de /. ipadă pe care nu se zărea nici cel mai mic semn de urmă omenească. Martin, care încheia convoiul „ce întoarse pe urmele noastre şi la un moment dat în rigă:

— Întoarceţi-vă, am găsit iar urma.

(Călătorul necunoscut sărise peste albia pârâului de munte şi coborâse pe celălalt mal, la vale. A trebuit în urcăm după el.

— Drumul parcă nu mai are sfârşit, spuse John. N-ar fi mai bine dacă cineva ar lua-o înainte iar icilalţi ar aştepta aici? în felul acesta nu ne obosim în zadar.

Nimeni nu fu de acord cu propunerea lui John. Am pornit deci mai departe, obosiţi, pierzându-ne din ce în ce speranţa că vom mai da de aci înainte peste aşezări omeneşti.

Din-Nun se opri deodată şi arătă tăcut înaintea sa. Pe coasta muntelui, lipită de stâncă, se afla o clădire de piatră.

— Am spus eu că trebuie să dăm de oameni, afirmă John.

Din-Nun tăcea, dar şi de această dată zâmbi politicos.

Nu după multă vreme ne aflam toţi în faţa unei aşezări de păstori, o colibă mică, clădită din piatră, pe care timpul îşi pusese de acum amprenta. Singurul indiciu de viaţă era un firişor subţire de fum care se ridica deasupra coşului.

Alice bătu în uşă. Cum nu răspunse nimeni, o deschise. Coliba era goală, doar pe vatră ardeau nişte lemne astfel aşezate, încât focul să ţină mai multă

vreme. În încăpere se aflau o masă, o bancă şi lângă vatră, trei culcuşuri. Deasupra ei erau atârnate farfurii de lemn, un ceaun negru, cu fundul plin de funingine şi polon icuri mari de lemn. Pe policioara orinsă de peretele opus se vedeau câteva boţuri de: >rânză făcute din lapte de iac şi ceva ce aducea a pâine neagră.

Ne-am aruncat ochii prin jur, doar – doar s-o ivi vreo faţă omenească, John a ieşit chiar în faţa uşii şi a strigat. I-a răspuns doar ecoul – înfundat şi neinteligibil – al propriului său glas.

Unde o fi stăpânul acestei căsuţe părăsite? în urmă cu câteva ore trebuie că fusese aici. Se va întoarce? Niciunul dintre noi nu era în stare să răspundă la vreuna din întrebările de mai sus.

Am mâncat, am mai pus pe foc lemne din grămada stivuită lângă sobă şi ne-am culcat. Eram obosiţi de moarte. M-am întins pe jos în faţa sobei, m-am uitat un timp la flăcările ce ţâşneau din lemnele uscate şi m-am gândit la ce ne-o rezerva oare noaptea asta şi ziua următoare.

Am auzit respiraţia regulată a lui Martin

Shepherd şi oftatul lui John. Ofta poate prin somn. Pe urmă m-a doborât şi pe mine oboseala. Am adormit buştean, în coliba străină, fără să mă gândesc nicio clipă la primejdiile care ne puteau ameninţa acolo sus, în munţii aceia necunoscuţi ai Nepalului.

7. UMBRELE

Am simţit că mă cuprinde o neplăcută senzaţie de Irig. Mi se păruse, sau fusese într-adevăr o adiere de aer rece? Mă culcasem îmbrăcat, iar peste mine aruncasem şi haina. Din nou am simţit o undă de aer rece pe obraz. Poate că nu-i decât un vis, aş vrea \a mă trezesc, să-mi adun toată voinţa de care sunt în stare şi să mă trezesc.

Aveam impresia că mă fixează cineva cu privirea. Trebuie să mă trezesc. Am deschis încetişor ochii. Prin ferestrele mici, pe jumătate îngheţate, se stre (ura lumina clară, neîntunecată de vreun nor, a lunii. În vatră focul era pe cale să se treacă. Mi-am privit ceasul. Arăta ora două şi zece minute. De ce oi I i atât de neliniştit? De ce am mereu impresia că mă priveşte cineva din întuneric? Afară era o linişte grea, plină de singurătate, o linişte din acelea care dau aripi

fanteziei biciuită de frică şi de încordare. Se auzea respiraţia regulată a lui Martin Shepherd.

b oşni ceva, parcă o şoaptă omenească. Pesemne că John vorbeşte prin somn. Deodată am prins câteva silabe clare: *tu*, *du*, *djo*... Nu putea fi John. Nu mai era nicio îndoială. Vorbea cineva într-o limbă pe care n-o înţelegeam.

Din restul de buştean fumegând în vatră se ridică pentru o clipă strălucirea unei flăcări. Pe tavan apărură două umbre. Abia m-am stăpânit să nu ţip. Umbrele nu aparţineau nici unuia dintre noi, nici Alicei, nici lui John, nici lui Martin.

Mi-am întors încet capul. Într-un colţ al încăperii se aflau doi bărbaţi. Unul din ei era Din-Nun. În faţa lui, cu spatele spre noi, se afla un om de statură ceva mai mică. Din-Nun îi şoptea ceva. Necunoscutul, a cărei faţă n-o puteam vedea, tăcea. Pe urmă a ridicat braţul ca şi cum ar fi vrut să arate ceva şi l-a lăsat iar în jos, fără un cuvânt. La sfârşit a răspuns ceva monosilabic şi a ieşit încetişor pe uşă. Am simţit iar adierea de aer rece. Uşa s-a închis fără zgomot. Liniştea aceea grea, plină de încordare, s-a lăsat iar.

Din-Nun s-a îndreptat spre culcuşul său, tăcut ca o umbră, luna, care cu o clipă mai înainte privise prin ferestrele colibei, se ascunsese după nori. Am avut impresia că mă afund într-un hău de întuneric, deşi focul din vatră nu se stinsese încă de tot.

Să-l întreb pe Din-Nun cu cine a vorbit? S-o fi întors proprietarul colibei? Am simţit cum sângele îmi pulsează mai repede la tâmple. Ar trebui poate să-i trezesc pe John şi Martin.

Nepalezul se întoarse pe partea cealaltă. Trebuie să-l trezesc pe John. Imediat însă am alungat acest gând. Dacă cineva ar fi vrut să ne cauzeze vreun rău, putea s-o facă pe loc. Poate-i mai bine să aştept până dimineaţa. M-am decis să nu trezesc pe nimeni, doar eu însumi să nu mai închid un ochi până a doua zi.

Încă o dată s-a mai ivit pe boltă luna şi razele ei reci, aruncând o lumină galben-verzuie, pătrunseră în odaie. În acel moment mi s-a părut că prin faţa ferestrelor trece o umbră întunecată. N-aş fi putut să jur că era om, poate trecuse doar un nor peste faţa lunii. Sau poate că fantezia mea excitată văzuse ceea ce, de fapt, nici nu fusese. Undeva, în depărtare, se

auzi răgetul furios al unui leopard.

Pe urmă se instală iar liniştea fără sfârşit, adâncă, apăsătoare, prevestitoare de nevăzute primejdii.

Primul care se trezi fu John. Se întinse, îi căută cu privirea pe ceilalţi şi când observă că eu nu dorm, îmi spuse încet:

— Hotel de categoria întâi, nu ştii unde s-o fi iâi111 (I soneria ca să-l chem pe chelner? îmi place să nu micul dejun în pat.

hm Nun dormea. La fel şi operatorul Martin, (Mi. tu* că şi Alice. Stătea întinsă, nemişcată, cu ochii iim lusi, o fiinţă lipsită de griji, relaxată. Alice.

I a micul dejun prefer o felioară de pâine bine l» i. iţiia, fără să fie arsă, omletă cu şuncă şi ceai, conllliii. i John. În cel mai rău caz cafea, cu foarte puţin Lipit* şi fără caimac.

bună dimineaţa, ne ură Alice, pe care trăncăneala lui John trebuie s-o fi trezit. Cum aţi dormit? ne în rebă.

Eu grozav. Mă dor toate oasele de bine ce-am dormit, răspunse John.

Tu cum ai dormit? se întoarse Alice spre mine.

Nu la fel de bine ca John, am răspuns. În acest moment Din-Nun se mişcă.

Dar tu? am întrebat-o pe Alice.

Ca şi tine, a răspuns cu voce scăzută. M-a plivit o clipă şi pe urmă şi-a dus, cu un gest de avertizare, arătătorul la buze. Prin urmare îmi cere \. i iac.

Cel mai rău am dormit la Lisabona, începu iar John. Odată cu zorile se aşezau pe marginea terestrei numeroase vrăbii care ţipau gureşe de nu mai puteam să închid un ochi. Dar nici asta n-a fost» el mai rău lucru. Până la urmă s-a constatat că mă culcasem într-un pat străin.

— E-o prostie, îl întrerupse Alice, dar el se jură i-a totul s-a petrecut întocmai precum spusese şi că atunci când adevăratul stăpân al odăii a intrat în cameră, el însuşi a simţit un fel de fericită eliberare, fiindcă scăpase măcar de ciripitul vrăbiilor.

Nu-mi mai amintesc ce a mai povestit John. Mă gândeam la degetul dus la buze prin care Alice a vrut să-mi dea de ştire că trebuie să tac. De ce?

M-am sculat şi am început să-mi orânduiesc

lucrurile.

Din-Nun mă privea cu ochii săi mari şi negri. Se aşeză pe marginea patului şi dădu din cap, probabil în loc de bună dimineaţa.

— Nu v-a fost frig? a întrebat.

— Nu. Dar dumitale?

— Mie mi-e bine totdeauna, a zâmbit, începând şi el să-şi adune lucrurile.

— Când se va întoarce oare stăpânul colibei? Priveam faţa calmă a nepalezului şi aşteptam nerăbdător să văd ce va spune.

Nu răspunse, de parcă nu mi-ar fi auzit întrebarea-Am observat că şi Alice s-a uitat la nepalez şi apoi la mine.

Din-Nun scormoni în vatră, ieşi afară şi după un timp se întoarse cu un braţ de lemne. Le aruncă pe foc şi când acesta se înteţi, ne spuse:

— Să mâncăm repede şi să plecăm. Am impresia că am văzut pe partea cealaltă a văii o mănăstire. Nu-i departe, peste două ore ajungem.

— N-ar trebui să aşteptăm reîntoarcerea stăpânului colibei? întrebă John. I-aş lua un interviu

pentru „London Telegraph”.

— Nu. Din-Nun râse scurt.

— Mi-ar fi făcut mare plăcere să-l cunosc, continuă John pe acelaşi ton lipsit de griji.

— Preoţii lama din mănăstirea budistă vor constitui pentru dumneavoastră, ca ziarist, un subiect cu mult mai interesant. Dinţii albi ai lui Din-Nun îşi dezvăluiră strălucirea într-un zâmbet politicos.

Alice, care între timp se sculase, ieşi în faţa casei. Nimic nu mai amintea furtuna de zăpadă de ieri. În adevăr, pe versantul celălalt al muntelui strălucea, în lumina rece a soarelui de iarnă, clădirea preoţilor budişti.

Am în încât fiecare câte o bucăţică de brânză şi. itiv. i pesmeţi şi ne-am luat rămas bun de la locul – nu ne.1 olerit astă-noapte găzduire.

Ne. un întors pe acelaşi drum pe care sosisem r.i.u.t. Doar Alice şi cu mine am observat că în il. îi. i de urmele noastre ce duceau către colibă şi în il.u. i de urmele care porneau de la casa părăsită. pir vale, se mai zăreau în zăpadă două urme de p.r. una care ducea în sus şi alta proaspătă, mărturie i I apt ului că

nu de mult timp cineva plecase de la «» 111>. i în direcţia văii.

N-am reuşit multă vreme să mă apropii de Alice.

Im u! în a vorbi cu ea între patru ochi. Aş fi vrut să ai la de ce mi-a făcut semn să tac. Din-Nun mai tot timpul mergea alături de ea, se oferise să-i ducă lui iunie şi în engleza sa ciudată îi povestea despre omuleţii bărboşi care trăiesc în adâncurile pădurilor nrpaleze şi posedă însuşiri miraculoase de a tămădui bolnavii.

I-am văzut cu ochii mei. Sunt urâţi, înfricoşători îi iar, dar nu fac rău oamenilor. Vindecă cu leacuri la» ine din grăsime de urs şi ierburi.

Alice asculta fără să spună nimic.

Cât mai avem de mers până la mănăstire? întreba John, pe care se pare că nu-l prea interesau mei grăsimea de urs, nici piticii bărboşi.

Martin Shepherd se întoarse cu faţa spre căsuţa pe care o părăsisem şi începu să filmeze. Pe urmă îndreptă camera spre noi.

— Cu faţa la mine, vă rog, strigă el.

L-am ascultat. Doar Din-Nun şi-a continuat

drumul liniştit.

— Şi dumneata, domnule Din-Nun, îi strigă Marii n. Aş vrea să te am şi pe dumneata în film.

Din-Nun însă parcă nici n-ar fi auzit. Mergea cu paşii săi regulaţi şi egali, neoprindu-se nici pentru o clipă.

O

Am avut acum prilejul să mă apropii de Alice.

— De ce mi-ai făcut semn să tac? am întrebat-o.

— Pentru că azi-noapte am văzut ceea ce ai văzut şi tu.

— Nu dormeai nici tu?

Alice clătină din cap.

— Cine crezi că era?

— Nu ştiu. M-am trezit când a plecat.

— Ar trebui să-i spunem lui John, am propus.

— Categoric nu. Nu ştiu de ce, dar am impresia că va fi mai bine ca nimeni să nu-i pomenească lui Din-Nun despre aceasta. Iar John nu şi-ar ţine gura.

Am căzut de acord, eu şi Alice, să nu-l scăpăm pe Din-Nun niciun moment din ochi. Abia dacă ni se va părea că ceva nu-i în ordine şi vom avea impresia că

ne amenință vreo primejdie, abia atunci le vom spune lui John şi Martin.

După ce am traversat valea pe unde venisem aseară, a început urcuşul. Nepalezul mergea înainte, după el John, Martin, Alice şi eu. Urmele din zăpadă dispăruseră, dar niciunul din noi nu se prea mai sinchisea de ele. Ne îndreptam pe cel mai scurt drum spre mănăstirea budistă.

N-am apreciat corect atunci când am socotit că după două ore vom fi acolo. Am mers aproape trei ore şi jumătate până am văzut apărând în faţa noastră zidurile cenuşii, joase, ale mănăstirii. Nu se zărea ţipenie de om. Abia când Din-Nun a strigat, a apărut la poartă o faţă prelungă, acoperită de o bărbuţă rară.

Din-Nun a schimbat câteva vorbe cu omul din poartă, pe urmă ne-a invitat să intrăm. Când am ajuns într-un coridor slab luminat, ne-a rugat să aşteptăm puţin. Am aşteptat o bună bucată de timp pe coridorul rece al mănăstirii până să-şi facă din nou apariţia omul cu bărbuţa rară, urmat de Din-Nun. Ne-au invitat să mergem mai departe.

I Miu.1 miază vor începe serbările, ne spuse I» I.

111. Veţi putea lua parte la ele, dacă doriţi, i. p pl unii europeni care puneţi piciorul în mânăs-M i I >. ui), bote.

I I

< mii! e.are ne invitase mai înainte să-l urmăm ne-a

În înr o încăpere de la a cărei mică fereastră

— O o splendidă perspectivă asupra vârfurilor scop «mi «de zăpadă şi asupra coastei pe care o urcasem piniii.1 ajunge aici. Încăperea avea cel mai simplu m11>llllci posibil: o masă, două bănci şi două paturi

le fi llll).

I În iii. i părăsea senzaţia că numai în urmă cu io va minute aici fuseseră oameni care, la venirea i „* îşi i. i, părăsiseră în grabă încăperea. În aer plutea mi Imn dulceag, nemaiîntâlnit încă până atunci.

< omul cu bărbuţa rară îi spuse ceva lui Din-Nun, l n n o plecăciune şi amândoi ieşiră fără să rostească mi (uvânt. Am privit în jur, aş fi vrut să ştiu ce p. iicir are Alice despre aceasta. Ea însă n-a zis nimic.

În.ir a ridicat din umeri. John s-a apropiat nervos

îi fereastră şi a luat loc lângă Martin care îndrepi.r. r calm aparatul de filmat spre culmea din faţa noastră, pe care se putea zări – parcă ghemuită – ol ¡ba de piatră.

8. DANGBOTE

Au trecut zece minute. Martin ar fi vrut să iasă pentru a căuta şi alte subiecte de filmat. John afirma că – de fapt – suntem întemniţaţi şi că după toate probabilităţile ne vor lăsa aici până la ziua de apoi.

Alice încercă să descopere pe schiţa făcută după harta căpitanului unde se află, de fapt, mănăstirea la care ajunsesem.

Douăzeci de minute. John începu să fie nerăbdător, Alice cerceta în zadar harta.

— Nu putem rămâne aici o veşnicie, zise Martin.

Pe coridor se auziră paşi.

— Superiorul mănăstirii vă invită la ceai, ne anunţă Din-Nun, deschizând uşa chiliei în care aşteptaserăm. Zâmbea din nou cu zâmbetul acela al lui, atât de politicos.

— Unde ai fost Din-Nun? îl chestionă John. Dumneata pleci, iar noi rămânem aici cu impresia că

ne aflăm într-o închisoare.

— Aţi băut vreodată ceai nepalez? ni se adresă Din-Nun, de parcă nici n-ar fi auzit întrebarea lui John.

— Trebuie să fie ceva de soi, făcu John, dar principalul este că măcar se întâmplă ceva.

— N-am băut, răspunse Alice adresându-i un zâmbet nepalezului.

Acesta ne conduse printr-un coridor lung de piatră, la al cărui capăt se opri. Aşteptă o clipă. Abia când se deschise pe nesimţite uşa, Din-Nun ne invită printr-un gest mut al mâinii să intrăm.

Am pătruns unul după altul în chilia superiorului mănăstirii: Alice, John, eu, Martin şi Din-Nun.

Într-un fotoliu mare de lemn sculptat şedea un băiat. Nu cred să fi avut mai mult de 15 ani. Avea capul ras şi era îmbrăcat într-o sutană confecţionată dintr-o stofă ţesută manual. Ochii lui curioşi se opriră pentru o clipă asupra Alicei, apoi asupra lui John, a lui Martin şi în cele din urmă asupra mea. Ne-a cercetat pe toţi stăruitor.

— Aşezaţi-vă, ne invită în engleză un om ce stătea în picioare lângă fotoliul preotului lama. Şi

I imm t.1 cu 1 ras şi era îmbrăcat la fel ca băiatul

Im \\ [. I. ra însă cu mult mai bătrân. Preotul lama, tip «norul unei mănăstiri budiste, este numit încă din

— il. îi ic şi trebuie să fie o întruchipare a preotului I mu precedent. Stând acum în faţa acelui băiat m-a lipim –, un sentiment ciudat. Cât de nepotrivit era Io, ui acestui copil cu figură inteligentă şi ochi curioşi în încăperea pe ai cărei pereţi erau pictate în culori nulente diverse animale, Buddha graşi şi fiinţe bine, cu înfăţişări groteşti, care trebuiau să repremie duhurile rele. Din tavan atârnau lămpi având drept combustibil grăsime din lapte de iac. Pâlpâirile Ioi îmi sugerau flacăra veşnică a mormintelor împ. i rut eşti cufundate în semiîntuneric. Celofanul din lei est re lăsa să treacă doar puţină lumină, încăperea ei a cufundată în semiobscuritate.

Aşezaţi-vă, vă rog, repetă bătrânul.

În încăpere nu se mai afla alt scaun sau bancă în dară de jilţul preotului lama. Pe jos era întins un covor multicolor, cu desene reprezentând păsări uriaşe, printre care se împleticeau duhuri rele asemănătoare

celor ce împodobeau pereţii chiliei marelui preot.

Am urmat exemplul lui Din-Nun: ne-am aşezat direct pe podea. Băiatul din jilţ s-a răsucit spre tălmaciul său şi i-a şoptit ceva.

— Superiorul mănăstirii vă urează bun venit sub acoperişul Dangbotei. Făcu o scurtă pauză şi reluă: Ar vrea să audă din gura voastră ce vi s-a întâmplat înainte de a sosi la noi. Vorbea englezeşte cu accentul pe care-l aveau ostaşii indieni gurkh care slujiseră în unităţile britanice.

— A fost neobişnuit de distractiv, începu John. Am căzut din cer dar, din fericire, nu ni s-a întâmplat nimic. Noaptea ne-am petrecut-o în coliba de pe coasta muntelui din faţă, apoi, datorită domnului

Din-Nun, care a văzut primul mănăstirea dumneavoastră, am venit aici…

— Datorită cui? îl întrerupse tălmaciul.

— Domnului Din-Nun, repetă John.

— Din-Nun? în glasul bărbatului care stătea lângă tânărul lama se citea surprinderea.

— Da, graţie domnului Din-Nun şi John arătă spre tovarăşul nostru nepalez.

De astă dată nepalezul nu mai zâmbea. Şedea tăcut şi-l privea fix pe tânărul lama.

— Acum am dori să ajungem cât se poate mai repede la Kathmandu, îşi continuă John povestirea.

Tânărul lama se întoarse din nou spre tălmaci. Acesta bătu din palme. Şi din nou se aşternu tăcerea.

— La ce depărtare se află Kathmandu? am întrebat.

— E departe, răspunse bătrânul.

În acel moment intră în chilie omul cu bărbuţă rară pe care l-am văzut prima dată la sosirea noastră în mănăstire. Aducea castronaşe de lemn cu ceai.

Abia când am gustat băutura din castronaş am priceput de ce ne-a întrebat Din-Nun dacă am băut vreodată ceai nepalez. În lichidul cenuşiu-gălbui pluteau bucăţele de unt din lapte de iac. Chiar şi numai vederea lui îmi făcea greaţă. Nu mă puteam hotărî să-mi apropii buzele de marginea castronaşului. În schimb John se prefăcea că bea cu poftă din nectarul divin, ba mai şi plescăia zgomotos. Alice abia atinsese cu buzele marginea vasului, doar Martin închisese ochii şi înghiţea eroic ceaiul cu bucăţelele

de unt de iac.

— Excepţional, lăudă John băutura. Alice îl privi ameninţătoare. A cercetat cineva câte vitamine conţine un astfel de ceai? întrebă el.

Nimeni nu luă însă în consideraţie reflecţiile sale. Doar tălmaciul preotului lama bătu din palme, iar

— Nnt în uşa apăru omul cu bărbuţa rară, îi dădu o I a lllk, i. Nu după mult timp omul cu bărbuţă se

111* >.11. e aducând într-o mână un vas de lemn în lii Mii. i de sticlă şi în cealaltă o tavă cu un castronaş

ÎI < (Mi.

(rang, bere de orez, lămuri tălmaciul.

— >11 m11 cu bărbuţa rară aşează în faţa lui John cas11 «*11 iş111 cu ceai iar Alicei îi dădu sticla cu bere de mic/. John făcu o mutră disperată şi eu avui impresia

I, pentru prima oară de când intrasem, tânărul lama

I II)!» ISC.

Peste puţin va începe serbarea. Veţi putea lua l. îi n* la ea, traduse tălmaciul hotărârea preotului lama.

când ne vom putea continua drumul? întrebă

Alice.

Tălmaciul se întoarse spre lama. Acesta tăcu o clipă înainte de a răspunde.

Dangbote este retrasă de lume, zâmbi tălmaciul. Aş vrea să ştiu cât de departe se află cel mai apropiat sat sau oraş. Am vrea să ajungem repede la Kathmandu, suntem aşteptaţi acolo. Alice nu-şi mai pl îi ea ascunde nerăbdarea.

— Va fi o serbare frumoasă, zise tălmaciul de parcă nici n-ar fi auzit întrebarea Alicei.

Pentru mulţi europeni era o comportare ciudată. Nu ne aflam însă în Europa, ci într-o mănăstire budistă din Munţii Nepalului. Pentru locuitorii Dangbotci sărbătoarea era cu mult mai importantă decât soarta a patru europeni naufragiaţi care abia aşteptau să ajungă în capitala Nepalului, Kathmandu.

Din curtea interioară a mănăstirii, înconjurată de galerii şi de chiliile preoţilor, răsună fluieratul unor instrumente muzicale şi zăngănitul ţimbalelor. Era o muzică îngrozitoare, nemelodioasă, de parcă fiecare instrumentist ar fi cântat după capul lui.

Ne-au poftit să luăm loc într-una din galeriile de deasupra curţii. Băiatul-lama şedea într-un jilţ încă şi mai împodobit decât cel din chilie. În jurul lui erau adunaţi alţi preoţi-lama cu capetele la fel de rase şi îmbrăcaţi în sutane asemănătoare, din stofă ţesută manual. Stăteau nemişcaţi şi priveau forfoteala din mijlocul curţii. În haine de mătase viu colorate, de o croială bizară, cu măşti înfiorătoare pe faţă, dănţăluia în mijlocul curţii un grup de dansatori. Încet, apoi repede, şi mai repede, după cum le cântau muzicanţii. Când s-a lăsat noaptea, a fost aprins în mijlocul curţii un foc şi strâmbete măşti păreau în clipa aceea şi mai înfiorătoare. Niciunul dintre dansatori nu se oprise. Dansau fără încetare, rotindu-se ameţiţi de oboseală în ritmul muzicii. Din când în când cineva le întindea un vas de lemn cu bere de orez din care trăgeau câte o duşcă bună şi continuau să danseze.

Unul dintre ei se poticni, clătinându-se o clipă, apoi întinse braţele în lături şi căzu, secerat parcă, la pământ, de unde nu se mai ridică. Masca îi alunecă de pe faţă. Puteai să-i vezi gura larg deschisă după aer şi dinţii albi. Nu-l luă nimeni în seamă. Zăcea fără

mişcare pe pământul rece de parc-ar fi fost mort. Ceilalţi dansau mai departe.

— De ce nu-l ridică nimeni? se întoarse Alice către Din-Nun.

— N-a rezistat. E vina lui, i-a răspuns nepalezul. Din-Nun se uita fix la dansatori şi la umbrele lor obosite pe pământul bătătorit al curţii mănăstirii.

M-am aşezat lângă tovarăşul nostru de călătorie nepalez.

— Când vom oleca de aici? l-am întrebat.

JL

— Nu trebuie să vă bizuiţi pe oamenii de aici, mi-a spus Din-Nun pe un ton aproape mustrător. Până să ajungeţi până la cel mai apropiat sat, ar trebui să mergeţi o zi întreagă pe drumuri rele şi greu accesibile. După ce veţi trece „Culmea Ursului” veţi» Mlli). f l. i un drum pietruit care duce la „Laguna de

I u

I I I I I.O.1 /.

I om Nun nu încetase să-i privească pe dansatori. J.nu auzit eu bine? N-a spus cumva „veţi trece?” Dumneata nu vii cu noi? l-am întrebat curios.

Nepalezul tăcu. Am repetat întrebarea, încă nu ştiu, răspunse.

În clipa aceea bubuiră tobele, fluierele scoaseră UI „ic şi mai ascuţite, ritmul dansului se acceleră. I'icoţii adunaţi în jurul jilţului tânărului stăpân al i îi îi în ştirii începură să se legene în ritmul muzicii. < În.ir şi Din-Nun se apleca dintr-o parte în alta. Muşi de groteşti scoaseră urlete pătrunzătoare, unele dintre ele mai rezistau în picioare probabil cu ultimele forţe, se răsuceau contorsionate parcă de dureri, diele căzură şi încercară să se ridice din nou. Muica devenea din ce în ce mai zgomotoasă şi mai stridentă. Feţele preoţilor spectatori se asemănau acum măştilor cu strâmbături groteşti ale dansatorilor. Doar băiatul privea fără să se mişte din fotoliul său.

Deodată se întâmplă ceva cumplit neaşteptat pentru noi. Muzica încetă brusc şi cei care dansau încă. e prăbuşiră la pământ. În acel moment unul din lansatorii din curte ţâşni, traversă alergând galeria în care ne aflam, se opri lângă noi şi se aplecă deasupra Alicei. Am auzit respiraţia lui accentuată, Ioane asemănătoare grohăitului unui animal rănit, am văzut

cum obrazul acoperit de mască se apropie de faţa Alicei. Deodată monstrul scoase un urlet – nu mai era o voce omenească, ci sunete îngrozitoare care te pătrundeau până-n măduva oaselor. Alice îşi acoperi faţa cu amândouă mâinile. Răsună o lovitură înfundată. Din-Nun îl lovise pe atacator în plin obraz. Masca rânjindă căzu şi de sub ea apăru bărbuţa rară a preotului care ne deschisese poarta mănăstirii Dangbote.

9. DIN-NUN

Mazra Singh şedea în faţa noastră pe terasa albă a hotelului Osmond din Kathmandu. Zgomotele oraşului se linişteau treptat, tumultul zilei pierise parcă de pe străzi. Kathmandu, capitala veche de mii de ani a regatului Nepal, se pregătea de culcare. Singh ascultase cu atenţie povestirea noastră despre aterizarea forţată în munţii acoperiţi de zăpadă, despre înnoptatul în coliba de piatră şi despre cele petrecute în mănăstirea budistă Dangbote. Faţa lui tânără, altă dată atât de lipsită de griji, se întunecase când John îi povestise cu mult pitoresc cum Din-Nun îl lovise pe preotul mascat în faţă, în clipa în care

întinsese braţele după Alice.

— Nu pot să înţeleg bine toată afacerea asta, întrerupse Singh povestirea lui John. Nu cred că ar fi avut intenţia să-i facă vreun rău. Ţi s-a părut că s-a apropiat de dumneata cu intenţii rele? se întoarse Singh spre Alice.

— Nu ştiu, dar arăta atât de groaznic, poate nici nu ştia ce face. Poate că era beat şi apoi muzica aceea persuasivă, legănatul acela monoton…

— Şi ceangul – berea de orez, o întrerupse John.

— Poate. Toate la un loc le creaseră oamenilor o stare sufletească anormală, continuă Alice. E de necrezut cât de aproape poţi fi aici de Evul mediu.

Singh se mohorî şi mai tare. Antropologul expediţiei noastre era indian şi, cu toate că studiase în Europa, respecta încă cu stricteţe multe obiceiuri din ţara sa, iar uneori manifesta concepţii de viaţă evident învechite dacă erau măsurate la scară europeană.

— N-ar fi trebuit să-l loviţi, spuse el. Se lăsă o tăcere penibilă.

I Jiii.

mgh dădu din mână parcă arătând că, din partea

Im, consideră incidentul încheiat.

Ce s-a întâmplat mai departe? întrebă.

A trebuit să părăsim imediat mănăstirea, răsl» uiim* Alice.

Părăsisem, în adevăr, foarte repede mănăstirea I >. mgbote. În clipa când preotul cu bărbuţa rară se înăbuşise la pământ, au dat fuga în galeria încarea. îi cum, aproape toţi cei aflaţi în curte. Se iscă un /) – omot şi o dezordine grozavă, dansatorii ţipau, îşi mulgeau măştile şi începuseră să ne amenințe cu pumnii. Am vrut să mă plec asupra nefericitului de l. i pământ, să văd dacă nu i s-a întâmplat ceva, dar onmenii înfuriaţi care ne înconjuraseră au interpretat probabil gestul meu ca pe o rea intenţie şi ne-au încolţit din nou. Nu ştiu ce s-ar fi întâmplat dacă nu cm Din-Nun. S-a ridicat în picioare, a scos un strigăt amenințător – nu vă puteţi imagina ce cumplit. O ăia în clipa aceea, poate chiar mai rău decât preoţii lama – a întins mâinile şi a înaintat către cei ce erau mai aproape de el. Poate că în acel moment omul acesta era investit cu o anumită putere magică. Se Iacii deodată linişte, oamenii începură să se dea înapoi,

unii o luară la fugă. Abia acum am putut să mă uit la nefericita victimă a pumnului lui Din-Nun. Preotul cu bărbuţa rară îşi venise în simţiri. Avea ochii tulburi şi emana un miros acrişor de bere de orez. I-am ajutat să se ridice. Abia s-a văzut în picioare că a şi luat-o la fugă. S-a clătinat puţin, apoi şi-a continuat fuga până a ajuns lângă tovarăşii lui care, cu puţin timp înainte, ne amenințaseră. Acolo s-a oprit şi, ridicând amenințător pumnul, ne-a strigat ceva.

— E mai bine să plecaţi imediat, zise Din-Nun.

— Încotro? se interesă John.

— Oriunde, dar aici în mod categoric nu mai puteţi rămâne.

Aşa a luat sfârşit vizita noastră de câteva ore la mănăstirea budistă Dangbote. Ca să spun drept, eram necăjit de felul cum decurseseră lucrurile. Am coborât scările pe care le urcaserăm, înainte de începerea sărbătorii, pentru a ajunge în galerie şi am dat într-un coridor lung de piatră. Nu era picior de om pe acolo. Din motive greu de explicat nu se luase nimeni după noi, nu-i păsa nimănui de noi. Poarta era deschisă. Am ieşit în noaptea luminata de mii de stele şi de coasa de

aur a lunii. În frunte mergea John, după el Alice, Martin şi eu. În urma noastră Din-Nun.

— Unde mergem? întrebă Alice.

— La Dava-Tambu, răspunse Din-Nun. Vom fi acolo spre dimineaţă. O să puteţi rezista la un drum atât de lung? o întrebă el grijuliu.

— Dumneata cunoşti împrejurimile, domnule Din-Nun? îşi exprimă mirarea John.

— Ştiu doar că până la cel mai apropiat sat, mergând pe cărarea asta, ajungi în şase ore, îi răspunse Din-Nun.

O pornirăm, prin urmare, la drum. Nu-şi amintea nimeni dintre noi ca cineva din mănăstire să fi pomenit de Dava-Tambu.

Din-Nun mergea în frunte, precaut dar sigur, ca un om care cunoaşte drumul. Am făcut doar două popasuri. Din-Nun voia – se vede – să ajungă curând la Dava-Tambu.

În tot timpul călătoriei m-am întors cu gândul la scurta noastră şedere în mănăstire. Mi-am adus dintr-odată aminte că unul din preoţii lama ne spusese că va trebui să trecem dincolo de Culmea Ursului şi că până

la cel mai apropiat sat este cale de o zi. Eram

r, îi va locul la care am fi putut ajunge urmând

* h, îi uia se numea altfel decât Dava-Tambu. După 11 m» >. i pe patru ore de drum, i-am depăşit pe John şi!” Alice şi m-am apropiat de Din-Nun:

(and ajungem la „Culmea Ursului”?

Nu trecem peste „Culmea Ursului”, mi-a dat l’Mt le concis răspunsul omul din Nepal.

I Ta cu adevărat ciudat.

Dar la Dava-Tambu când ajungem? am vrut «şi-s. i continui discuţia.

Nu poate să fie departe, mi-a răspuns el, coni muându-şi liniştit drumul.

După mai puţin de jumătate de oră cărăruia pe

mv mersesem până atunci se lărgi şi pe partea stângă.1 parură câteva căsuţe de piatră. Peste o oră eram la Dava-Tambu. Cine n-ar fi cunoscut drumul de la mănăstire la Dava-Tambu e greu de crezut că ar fi ajuns la fel de repede cum am ajuns noi. Eram acum Oiivms că Din-Nun nu făcuse pentru prima dată drumul acesta. Iar faptul că numai în decurs de vâteva minute ne-a găsit la Dava-Tambu găzduire pentru

noapte mi-a întărit convingerea că Din-Nun

unoaşte locurile, dar că ţine secret lucrul acesta. Din ce cauză? în clipa aceea nu eram în stare să găsesc răspunsul la întrebare.

De la Dava-Tambu, într-o căruţă trasă de o pereche de boi puternici, am ajuns – fără alte primejdii – după două zile şi o noapte petrecută într-o colibă de păstori, la DanNorb. Era un orăşel cu căsuţe din piatră, pierdute în ceaţă. Oamenii de aici erau tăcuţi şi evitau parcă să aibă vreun contact eu noi.

Îndată după sosirea noastră, Din-Nun ne-a spus că va încerca să facă rost de un mijloc de locomoţie mai rapid decât carul tras de boi. Până la Kathmandu, ne-a spus el, nu mai e atât de departe.

A apucat mina Alicei şi i-a strâns-o neobişnuit de îndelung.

— Nici n-o să ştiţi când ajungeţi la Kathmandu, a râs cu dantura lui strălucitoare. Pe urmă a apucat mâna lui John şi a mea. Ni le-a ţinut îndelung, cu ambele mâini, repetând: Peste scurt timp veţi fi la Kathmandu.

Era un comportament bizar, dar atunci ni l-am

explicat ca o manifestare a bucuriei că vom ajunge în scurt timp acolo unde ar fi trebuit să ne aflăm încă de acum câteva zile, dacă n-ar fi intervenit avaria aceea nefericită a avionului.

Din-Nun se întoarse neaşteptat de repede, ieşi în strada pustie şi până să ne dăm seama că şi-a luat de fapt pentru totdeauna rămas bun de la noi, a dispărut în ceaţă.

Când Alice a ajuns la această parte a povestirii, Singh a zâmbit abia perceptibil.

— De unde era jepul cu care aţi sosit la Kathmandu? întrebă el.

— Nu ştiu, zise John. Nu-ţi poţi imagina ce surprinşi am fost când l-am văzut hurducăindu-se şi oprind în faţa casei în care îl aşteptam pe Din-Nun şi un nepalez tânăr, şoferul jepului, ne-a arătat prin semne şi cu ajutorul câtorva cuvinte englezeşti, pe care abia le-am înţeles, să ne urcăm repede în maşină, că plecăm la Kathmandu. Am întrebat unde-i Din-Nun, dar tânărul doar a clătinat din cap, în sus şi în jos, de la dreapta la stânga. Am crezut la început că ne vom opri poate pe drum, undeva, să-l luăm şi pe Din-Nun,

dar, de cum ne-am suit, jepul a pornit pe drumul plin de hârtoape şi puţin după aceea eram dincolo de oraş. A gonit cu noi drăceşte, de-i mare mirare, într-adevăr, că nu ne-a pierdut pe undeva, pe drum.

Pe Din-Nun nu l-aţi mai văzut? a întrerupt nu h relatarea lui John.

Nu. L-am întrebat iar pe afurisitul de şofer, nul ne-a lăsat în faţa hotelului din Kathmandu, ce-i n I >inNun. Şi-a arătat dinţii într-un zâmbet larg, în 1 strâns mâna la toţi gata-gata să ne-o frângă şi «Imdată ne-a spus ca din senin: „Aveţi salutări de la i-l". Pe urmă s-a aşezat la volan, a pornit motorul

...1 făcut nevăzut cu jep cu tot.

Singh a zâmbit.

John va avea măcar acum despre ce să scrie.

Nu ştiţi ce s-a întâmplat cu ceilalţi călători din ivion? a întrebat Alice.

— Cu excepţia unuia – un francez – i-au transportat pe toţi cu elicopterul înapoi în India. Toate – 1.1 rele scriu, o informă Sing.

— Cu francezul ce s-a întâmplat? îl întrebă John.

— Se spune că ar fi plecat îndată după voi, de

unul singur. Până azi nu s-a aflat nimic despre el.

Singh scoase un teanc de ziare. În unul, „India l imes” îi zicea, am văzut fotografia nenorocosului nostru avion şi în faţa lui pe toţi aceia pe care soarta îi lovise ca şi pe noi şi pe care îi lăsasem în valea unde eşuase avionul. Doar francezul cu voce stridentă lipsea.

— Poate îşi va face şi el apariţia curând în Kathmandu, zise Martin.

Aveam îndoieli în privinţa asta. Dacă ar fi trebuit >a parcurgă de unul singur drumul făcut de noi, un om singur, care nu cunoştea munţii Nepalului – nu Vlin, zău, cum ar fi reuşit. Dar de ce a plecat singur? I) e ce n-a venit cu noi?

hram foarte obosit, dar n-am reuşit să adorm mult timp în noaptea aceea. Mă gândeam întruna la Din-Nun, omul care ne-a ajutat atât de mult şi care a dispărut apoi pe neaşteptate, în mod misterios. Când am adormit, în sfârşit, somnul mi-a fost agitat. Am visat ca francezul din avion se apleacă deasupra mea şi îmi gâdilă obrazul cu barba lui neagră. Când m-am trezit, l-am văzut lângă patul meu pe John care îmi

trecea o bucată de hârtie pe sub nas.

— Trezeşte-te, omule, că altfel pierzi un moment de importanţă istorică. Am scris prima mea relatare pentru – ziar. Ar cam trebui să ne îngrijim de acum şi de omul zăpezilor. Unchiul tău ne-a trimis o telegramă. Întreabă dacă mai suntem în viaţă şi dacă da, de ce nu-i trimitem ştiri.

Vestea asta m-a trezit de-a binelea.

— Trebuie să-i telegrafiem. John îşi scoase blocnotesul de gazetar, rupse o foaie şi începu să scrie.

— Citeşte. Crezi că-i suficient? „Nici aterizarea forţată în sălbaticii munţi ai Nepalului nu ne poate abate de la îndeplinirea măreţei sarcini ce ne-aţi încredinţat-o. Urmează scrisoare.< (

— E suficient, am zis. Tare aş vrea să ştiu pe care din înjurăturile sale preferate o va folosi unchiul la primirea telegramei noastre.

10. PRIETENUL

Prima noastră oprire după ce am părăsit Kathmandu a fost la intrarea în satul Lakadhu. Hamalii angajaţi în capitala Nepalului aşezară

bagajele în tabăra amenajată – de fapt un spaţiu înconjurat de frânghii, în care n-avea voie să pătrundă nimeni în afară de membrii expediţiei şi de hamali. Am înălţat corturile, am aprins sobiţele cu petrol şi Singh s-a ipucat să prepare cina. John rămăsese la Kathmandu. Hâteva lăzi – printre care cele cu instalaţia radio, expediate înaintea plecării noastre din Londra – se pierduseră pe drum. Am comandat la repezeală alicle şi John, împreună cu câţiva hamali, urmau să sosească cât de curând după noi, îndată ce vor sosi instalaţiile comandate. Ne înţelesesem înainte unde vom face haltele de popas, aşa încât nu exista pericolul să ne pierdem de John.

Eram bucuros că am părăsit Kathmandu. După nedorita aventură ce a urmat eşuării avionului, capitala Nepalului ne-a întâmpinat cu curiozitate. Am devenit uneori centrul unei atenţii nu tocmai plăcute, mulţi încercau să întârzie plecarea noastră spre Himalaya şi nu lipseau nici aceia care, cu fină ironie, ascunsă sub o politeţe dintre cele mai alese, lăsau să se înţeleagă că suntem nişte aventurieri şi găgăuţe care vor încerca să amăgească lumea cum că l-au

văzut pe omul zăpezilor. O să ne cățărăm pe munți, tăiem acolo frunză la câini așa, cam o săptămână, și pe urmă ne întoarcem la Kathmandu și publicăm în ziare născociri despre Yeti numai ca cititorii să aibă prilejul unor senzații tari.

A patra zi după sosirea noastră la Kathmandu, spre seară, ne-a vizitat la hotelul „Osmond" vechea noastră cunoștință din avion, negustorul Kazariewicz.

— Trăiesc! Sunt în viață! a strigat când ne-a văzut. Animale exotice! a râs el cu râsul său profund. Trebuie să-mi faceți o vizită! Nu-i încă sezonul, deci n-o să vedeți nimic, dar trebuie!

În adevăr, în afară de doi șerpi, câteva vulpi albe himalayeze și câțiva fazani multicolori, n-am văzut nimic. În schimb am aflat câte ceva. Negustorul de animale exotice, cum își zicea singur, ne-a povestit cum, curând după plecarea noastră, a dispărut, fără să-și ia nici măcar rămas bun, francezul cu barba neagră. Cum a doua zi un avion a dat ocol, de mai multe ori, locului unde aterizasem forțat și cum abia a patra zi – când toți deveniseră foarte neliniștiți – a sosit un elicopter indian și după trei aterizări i-a

transportat pe toţi naufragiaţii la cel mai apropiat aeroport indian. Ne-a mai spus că expediţia elveţiană găsise la poalele gheţarului Reipi urme lăsate de Yeti.

— Am trimis un sol la ei. Sunt decis să-l cumpăr pe omul zăpezilor. Preţul nu importă. Kazariewicz plăteşte bine. Şi-a frecat mâinile. Dacă-l veţi prinde dumneavoastră, oferta e valabilă, bineînţeles, pentru dumneavoastră. Sunt dispus chiar să mai adaug ceva.

— Ce-aţi putea face cu omul zăpezilor? îl întrebă Alice.

— Aş colinda lumea cu el. Imaginaţi-vă, Francis Richard Kazariewicz, animale exotice, proprietar al celei mai misterioase vieţuitoare de pe faţa pământului. Paris, Londra, Berlin, Roma.

Domnul Kazariewicz fu cuprins de emoţie la gândul câştigului pe care l-ar avea speculând cea mai misterioasă făptură a naturii şi curiozitatea oamenilor.

Am spus, eram bucuros atunci când am părăsit casa de la marginea oraşului mobilată în stil european, a domnului Kazariewicz.

Zilnic poşta ne aducea grămezi de scrisori. Cele mai multe veneau din Anglia. Oamenii întrebau dacă l-

am capturat pe Yeti, cum doarme omul zăpezilor, dacă este imun la reumatism, dacă are ochii căprui sau verzi. Am primit şi o scrisoare din partea unei fetiţe de unsprezece ani din Manchester. Pe plic era o adresă foarte concisă: Expediţia britanică pentru găsirea omului zăpezilor, Himalaya.

„Dragi vânători, ne scria Margaret Dune an, nu-i aşa că n-o să-i faceţi niciun rău omului zăpezilor, dacă o să reuşiţi să-l prindeţi? Imaginaţi-vă ce-ar fi a, n-a toţi oamenii zăpezilor s-ar solidariza şi v-ar prinde ei pe voi. Nu v-ar place nici vouă. Părinţii mei spun că să nu-mi fac griji, că tot n-o să prindeţi nimic. Asta vă doreşte din inimă a dumneavoastră Margaret Duncan.

(Am unsprezece ani şi iubesc animalele, de aceea vă rog încă o dată, nu-l chinuiţi pe Yeti şi puneţi-l în libertate.)".

Iar noi în momentul acela nici măcar urma lui Yeti n-o văzusem.

Cele mai multe scrisori le primea John. Redactomi-şef îi telegrafiase: „Ştirea referitoare la aterizarea voastră forţată şi relatarea aventurilor prin care a fi trecut a trezit un imens interes în rândurile

cititorilor. N-aţi putea cădea de pe Everest şi imediat să ne trimiteţi o ştire? Faceţi tot ce puteţi (C.

Când, după lungi târguieli şi selectări am angajat hamalii şi i-am împărţit în grupe, încât am fi putut pleca, ne-a reţinut în Kathmandu încă două zile o ploaie torenţială.

Cu două zile înainte de plecare am trimis câţiva hamali, conduşi de operatorul Martin, să aleagă în apropiere de Lakahdu un loc potrivit, să-l împrejmuiască cu ţăruşi de care să lege o frânghie şi să ferească astfel tabăra de vizitele nedorite ale unor localnici curioşi.

Îndată ce am sosit la locul unde trebuia să ne petrecem prima noapte şi am ridicat corturile, sau şi înfiinţat primii vizitatori curioşi. Aduseseră cu ei câţiva cartofi şi găini, pe care ar fi dorit să le schimbe pe haine, încălţăminte sau cămăşi.

— Fiţi atenţi, vor să fure, mi-a şoptit la ureche sirdarul[2] căruia îi dădusem, din cauza slăbiciunii sale, porecla de Mike Lunganul.

Niciunul din oamenii aceia sărmani, arătând ca

2 Căpetenie a hamalilor nepale/i.

vai de ei, nu s-a mişcat măcar de lângă frânghia întinsă între pari. Stăteau acolo umili, acoperiţi de zdrenţe, parcă erau muţi. Spre seară au început să plece unul câte unul.

Ne-am înţeles Alice, Martin, Singh şi cu mine ca fiecare dintre noi să stea de pază câte două ore. Nu-i cunoşteam pe hamali, aşa încât era mai bine să renunţăm la două ore de somn decât să rămânem fără obiectele pe care nu ni le-am mai fi putut procura în Himalaya.

Alice trebuia să acopere paza taberei până la miezul nopţii, pe urmă o schimba Singh, după el urmam eu şi la urmă Martin.

După eforturile de peste zi mă simţeam groaznic de obosit. M-am băgat în sacul de dormit şi nu după mult timp am adormit. Nu ştiu cât oi fi dormit, când am auzit glasul lui Singh:

— Scoală-te, Selvyn, scoală-te, repede!

Singh mă apucase de umăr. Mi-am frecat ochii şi am privit cadranul fosforescent al ceasuluibrăţară. Era unu şi patruzeci şi cinci de minute.

— De ce nu m-ai mai lăsat să dorm un pic? l-am

întrebat îmbufnat.

— Cineva dă târcoale taberei, mi-a răspuns Singh. Paznicii hamalilor adormiseră. Tocmai i-am sculat.

Am sărit în picioare şi am ieşit afară din cort. Luna atârna, parcă spânzurată, de nori.

— Ce ai văzut, de fapt? am întrebat.

Singh arătă în tăcere cu mâna spre liziera neagră a pădurii.

Avui impresia că văd un punct mişcător pe câmpie, înainte de marginea pădurii. Nu mă înşelam. Era un om care dintr-odată începu să alerge. Un altul, ieşit parcă din pământ, i se alătură. Stătuse poate ascuns în spatele vreunuia din bolovanii cu i. un era presărată câmpia. Acum se făcuseră trei. Se distingeau clar siluetele.

Duc ceva în spate, zise Singh.

Umbrele întunecate se pierdură în pădure.

A doua zi am constatat că lipsesc trei lăzi şi doi dintre hamalii angajaţi la Kathmandu. Nici pesirii. nul pe care-l poreclisem Mike Lunganul nu l-am putut găsi. Mi-am amintit cum ieri văzându-i pe băştinaşii

înveliţi în zdrenţe, mi-a şoptit: „Atenţie, vor să fure ceva”. Mi-am adus aminte de mustaţa lui răsucită, pometii obrajilor ieşiţi în afară şi ochii întunecaţi.

Aveam să ne mai întâlnim odată cu sirdarul Dava Koru în împrejurări şi mai neobişnuite.

Am început să strângem corturile, hamalii şi-au pregătit încărcătura şi în curând eram pregătiţi să părăsim prima noastră tabără şi s-o pornim din nou, când s-a auzit un strigăt pătrunzător. Se apropiau de t.1 bară ţăranii din Lakahdu. În mijlocul lor, cu lăzile în spate, veneau cei doi hamali ai noştri care fugiseră noaptea trecută.

— I-am prins, i-am prins, strigară de departe ţăranii.

Singh ieşi să-i întâmpine şi de la el am aflat mai întâi ce se întâmplase. Cei doi hamali necinstiţi se ascunseseră într-o căsuţă părăsită de la celălalt capăt al satului. Sirdarul Koru plecase mai departe. îi sfătuise şi pe tovarăşii săi să vină cu el, dar aceştia refuzaseră. Vor rămâne şi dacă sahibii – aşa ne spuneau nepalezii – vor mai petrece o noapte în tabăra de lângă Lakahdu, poate că li se vor alătura şi alţii pe

care n-au reuşit să-i convingă şi care aseară ezitaseră. Astfel prada ar putea fi mai mare. Un câine care păzea iacii se învârtise pe lângă colibă şi începuse să latre cu străşnicie. În cele din urmă se năpustise asupra uşii. Cum nu contenea cu lătratul, cât, i va locuitori ai satului veniseră să vadă ce se întâmplă. Aşa îi descoperiră pe hoţi.

Acum stăteau în faţa noastră, mândri de fapta lor, şi se întreceau care mai de care să ne povestească cum s-a întâmplat.

Singh nu mai pridideа cu mulţumirile. I-am răsplătit cum am putut, eram bucuroşi că ne-au înapoiat cele două lăzi pline cu conserve de carne. Zâmbeau cu dantura lor albă şi ni-i arătau pe vinovaţi.

— Va trebui să-i pedepsim, a zis Singh. Dacă i-am lăsa să plece fără să le facem nimic, ar încerca şi alţii.

Niciunul dintre noi nu ştia ce pedeapsă ar fi fost mai eficient să le administrăm. În cele din urmă am decis că vor căra o încărcătură cu mult mai grea decât a celorlalţi şi că vor fi supravegheaţi de doi hamali pe care-i consideram demni de încredere.

Corturile erau strânse, bagajele pe umerii

hamalilor, iar noi pregătiţi pentru o nouă etapă. După mai puţin de jumătate de oră auzirăm un lătrat în urma noastră. Ne ajunsese din urmă, pe cărarea pe care urcam, un câine mare ciobănesc cu blana cafeniu-închis. Ne-am oprit şi am aşteptat să se apropie însoţit de stăpânul lui. Câinele s-a oprit de asemenea şi a început să ne cerceteze. L-am privit şi noi şi apoi, crezând că ne-a urmat din pură curiozitate canină, şi că se va întoarce din nou la stăpânul său, am pornit mai departe. Câinele însă nu s-a întors. Când ne-am pus în mişcare, a pornit şi el. Pe urmă a trecut alergând pe lângă noi şi s-a apropiat de cei doi hamali cu încărcătura grea în spinare. A început să-i latre şi poate s-ar fi şi repezit asupra lor dacă Alice n-ar fi strigat la el.

Şi-a întors capul maroniu, a stat o clipă în cumpănă şi pe urmă a dat fuga spre noi. Alice l-a mângâiat şi câinele, prietenul nostru neştiut, care nu vruesc să ne părăsească, a pornit alături de noua sa a Apână.

— Ar trebui să te întorci, i-a spus Alice. Stăpânul tău te caută. Dar câinele n-avea câtuşi de puţin poftă a

se mai întoarcă acolo de unde venise.

— Cum te cheamă? Alice se apropie iar şi începu să-l mângâie pe neaşteptatul oaspete. Câinele a lătrat.

— Aşadar?! îţi spune Ham?!…

Şi astfel noul nostru prieten patruped a primit mi mele de Ham. Pricepea când îl strigai aşa, iar de minei nu s-a mai dezlipit de noi.

## 11. ÎMPUŞCĂTURI ÎN NOAPTE

În a patra zi de drum în direcţia Pumori Ceangu, unde voiam să instalăm tabăra principală, ne-a ajuns din urmă John. Toate lucrurile, mai ales aparatele de radio atât de aşteptate – au sosit în bună stare. John ne-a adus şi veşti despre expediţia elveţiană. Curând după plecarea noastră din Kathmandu, unul din elveţieni, bolnav şi total epuizat, fusese transportat în capitala Nepalului. John avusese prilejul să stea de vorbă cu el şi aflase că, în timpul escaladării gheţarului Reipi, expediţia fusese surprinsă de o groaznică furtună de zăpadă. Elveţienii încercaseră să se adăpostească sub un pinten de gheaţă ieşit în afară, dar acesta, sub greutatea zăpezii, se surpase şi doi membri ai expediţiei fuseseră răniţi. Deoarece unul

dintre ei dădea semne îngrijorătoare de epuizare, deciseseră să fie transportat la Kathmandu.

Bineînţeles, John voia să ştie dacă expediţia a dat de omul zăpezilor.

— Am văzut în zăpadă, pe gheţar, nişte urme: degetul mare de dimensiuni peste normal, degetul alăturat, în comparaţie cu celelalte trei, de asemenea neobişnuit de mare. Am mers pe urme câteva sute de metri, când, deodată, urmele au dispărut. Yeti trebuise probabil să sară peste o falie din stratul de gheaţă şi coborâse apoi pe peretele abrupt, astfel încât nu lăsase urme vizibile. Înainte ca şi noi să trecem dincolo de falie, a început să ningă şi căutările au devenit zadarnice.

Elveţianul descrise lui John precis locul unde expediţia lor întâlnise urmele lui Yeti.

— Credeţi că veţi reuşi să-l prindeţi pe omul zăpezilor? mai vru să afle John.

— După părerea mea, nu. Expediţia va trebui să se întoarcă în curând. Nu mai avem alimente, iar membrii ei sunt peste măsură de obosiţi. Unii dintre ei speră însă ca măcar să-l vadă pe omul zăpezilor şi de

aceea vor să rămână cât timp acest lucru va fi posibil. Elveţianul făcu o pauză şi apoi continuă:

— Poate veţi reuşi voi, ceea ce n-am putut noi.

Astfel decursese discuţia dintre John şi un membru al expediţiei elveţiene care, întocmai ca şi noi, la plecarea în Himalaya, nutrise speranţe de succes. Acum zăcea neputincios în spitalul din Kathmandu şi le dorea adversarilor să reuşească acolo unde el şi camarazii săi eşuaseră.

Am ascultat în tăcere povestirea lui John.

— Noi trebuie să-l prindem pe Yeti, a continuat el. Elveţienii au făcut câteva greşeli. În primul rând trebuiau să-l caute în regiunea unde i s-au găsit urmele şi asta înainte de a-şi epuiza forţele. În al doilea rând n-au fost echipaţi ca noi: cuşcă, lasou, capcane. Şi mai ales n-au avut noroc.

John îşi dădea din nou importanţă ca totdeauna atunci când nu ne ameninţa o primejdie directă sau un eşec inevitabil.

Am ieşit în faţa cortului. În faţa mea, în vale, curgea un râuleţ al cărui nume nu era trecut pe niciuna din hărţile noastre. Alice discuta cu hamalii

care încercau să-i explice, prin gesturi şi exclamaţii, că ar trebui să ne odihnim măcar o zi.

M-am apropiat de grupul în centrul căruia se afla Alice, înconjurată de nepalezi. Lângă ea, gata parcă să sară pentru a-i veni în ajutor, era Ham. Cum m-au văzut, hamalii au şi început să strige: „Aşteptăm, aşteptăm”, ridicând arătătorul mâinii drepte. Voiau să-mi dea a înţelege, că ar trebui să mai rămânem încă o zi.

— Peste două zile ne vom odihni. Alice le arătă două degete de la mâna dreaptă.

Tăcură pentru o clipă, pe urmă însă oamenii începură iar să se agite. Se certau între ei. Unii erau pentru, alţii împotrivă. În sfârşit se depărtară, unii râzând, alt îi cu o mină serioasă şi la sfârşit se aşezară toţi pe lăzi şi începură să fumeze în tăcere.

Soarele, care strălucise toată după-amiaza, scăpăta încet spre asfinţit. Începuse să se răcorească. Noapcea se lasă repede în Munţii Himalaya şi odată cu ea revine frigul, pătrunzător şi neplăcut.

Am decis ca în noaptea aceea să stea de pază până la miezul nopţii John, pe urmă Alice, după ea, eu

şi la sfârşit Singh. Martin va dormi toată noaptea.

— Aş vrea ca la prima noastră strajă să am parte de o aventură senzaţională, ceva ce „London Telegraph” ar fi obligat să publice pe prima foaie.

John se lăsase furat de imaginaţie, închipuindu-şi marile sale aventuri. Abia acum îl observă pe Ham.

— Al cui este câinele ăsta?

— Al nostru, îi răspunse Alice.

— Nu-mi amintesc să fi comandat şi un câine. John vru să-l mângâie pe Ham, dar acesta îşi arătă colţii şi începu să latre furios.

— Ce bestie! Tu cu binişorul şi el să te mănânce, nu alta.

— Încă nu te cunoaşte. Taci, Ham, îi porunci Alice. El este John şi te va iubi la fel cum te iubim şi noi. Hai, fii cuminte!

Ham, parcă ar fi mormăit ceva, dar tăcu totuşi.

Mi-am propus ca în toată această povestire să fiu sincer. N-am să ascund deci că, de câteva zile, căutam din ce în ce mai mult societatea Alicei Pershing. Chiar când Alice tăcea, eram bucuros să o am alături. Martin era un pasionat fotograf şi cinefil, încât de cele

mai multe ori nu vorbea despre nimic altceva. Singh era un tânăr excepţional, cult, atent, generos, dar simţeam că lumea lui este alta decât a mea. Nu pot Şipune că John ar fi încetat să-mi mai fie drag. De câte ori nu râsesem de ideile lui năstruşnice, de dorinţa nemăsurată de a trăi aventuros, de căutarea neîncetată de noi subiecte pe care să şi le noteze în carneţelul lui cu coperţi verzi de piele, pentru ca seara, la lumina lămpii noastre de acetilenă, să le dezvolte, adăugându-le doza cuvenită de fantezie artistică, transformându-le în articole pentru ziarul său. Şi totuşi era ceva în John care îmi displăcea. Nu reuşesc în clipa aceasta să mă exprim clar. Poate că de vină era fantezia lui ciudată, capabilă să-l facă să uite tot ce a fost ieri sau ce a rostit cu câteva clipe înainte, sau poate credinţa lui nestrămutată că totul va reuşi dacă pune mâna John. Cine ştie câte trăsături ciudate nu mi-o fi găsit şi el mie. Aşa încât, totdeauna când mă irita ceva la el, mă străduiam să fiu răbdător. Eram, la urma urmei, membrii aceleiaşi expediţii şi succesul nostru depindea şi de înţelegerea reciprocă dintre noi.

Am căscat. Puţin mai înainte îmi era somn, dar

acum iar nu mai puteam adormi. Munţii, până nu te înveţi cu ei, îţi provoacă insomnii. Priveam peretele cortului pe care tremura cercul de lumină al lămpilor cu stearină. Auzeam respiraţia liniştită şi regulată a lui Martin. Trebuia să dorm. Am închis ochii. Poate că reuşesc să adorm.

Nu ştiu dacă mă încerca somnul ori poate chiar adormisem, când am auzit strigându-se: Foc! Foc!

La început două-trei glasuri, pe urmă mai multe, până ce toate se contopiră într-un singur strigăt asurzitor.

Visez, sau oamenii chiar strigă?

Am sărit afară din sacul de dormit şi am ieşit în faţa cortului. Ardea în partea de răsărit a taberei.

L-am auzit pe John strigând la câţiva hamali adormiţi:

— De ce staţi? Stingeţi focul! Nu pricepeţi? El însuşi se îndreptase în goană spre locul de unde se ridicau limbi de flăcări.

Am luat-o după el. Unde e Alice? M-am oprit deodată. Printre bărbaţii care fugeau, în mod categoric, nu era. Mă aflam la numai câţiva paşi de

cortul ei.

— Alice! Alice!

Nu mi-a răspuns nimeni.

M-am apropiat de cort. Voiam să bat în peretele de pânză groasă, dar am observat că intrarea în cort nu era închisă. Am cercetat cu o lanternă electrică interiorul. Era gol. Poate că şi Alice fugise cu ceilalţi la foc.

Voiam să fug şi eu, când am auzit o împuşcătură, a doua, a treia. Am privit în direcţia din care se trăsese. Dinspre ultimul cort aşezat în partea de vest, t taberei alerga cineva – în mod precis nu era unul din oamenii noştri – care se pierdu după câteva clipe, în întuneric.

Cine o fi fost? Şi cine o fi tras? Dinspre latura estică a taberei, unde era focul, alergară spre mine câţiva hamali care auziseră împuşcăturile.

— Întoarceţi-vă, unde fugiţi?

Glasul poruncitor al lui John îi opri pe câţiva.

Am rămas nemişcat privind fix în direcţia din care apăruse umbra şi de unde, cu o clipă mai înainte, răsunaseră împuşcăturile. Acum ieşiseră din umbră

alte două siluete. M-am aruncat fulgerător la pământ. Simţeam cum sângele îmi năvăleşte în tâmple. Cine o fi? auzii paşi apropiindu-se. Să dau alarma sau să-i las să treacă şi să mă arunc apoi pe la spate, asupra lor, punând la pământ măcar unul dintre ei?

Cei doi erau la numai câţiva paşi de locul unde stăteam lungit. M-am hotărât să nu aştept până s-or apropia de tot, ci să sar asupra lor folosind elementul surpriză şi să-i dobor pe amândoi. Acum. Am sărit brusc în sus. Era cât p-aci să-i lovesc, dar în secunda următoare i-am recunoscut pe Alice şi pe Singh. De surprins ce eram, nu puteam scoate o vorbă.

— Ce faci, aici, Selvyn? m-a întrebat calmă Alice.

— Ce faceţi voi? De ce nu vă aflaţi la foc? Cine a tras?

— Alice, mi-a răspuns Singh.

— Cine? nu reuşeam să înţeleg.

— Alice, a repetat.

— În cine?

— Am tras în aer. Vocea Alicei suna calm, fără pic de emoţie, de parc-ar fi povestit o întâmplare banală. În timp ce toţi se căzneau să stingă câteva lăzi pe

jumătate goale, Mike Lunganul a pătruns în tabără, îmi explică ea.

În următoarele minute am aflat de la Alice şi de la Singh ce se întâmplase.

Imediat ce Alice auzise strigătele, ieşise din cort. Vmsese să alerge şi ea în partea aceea, când Singh, i.are nu se culcase încă, ci se plimba prin tabără, o l. icuse atentă că a văzut nişte persoane suspecte în zona vestică a taberei, acolo unde ţineam lăzile cu aparatura radio şi lucrurile cele mai valoroase. Căui. i se în zadar pe paznicii aleşi din rândul hamalilor. A Lunci s-a întors să-i comunice lui John, sau oricărui altuia dintre noi cele văzute. Îndată ce izbucniseră flăcările pe aripa dreaptă a taberei, Singh dăduse primul alarma. La strigătul lui a apărut Alice. Lui Singh i-a trecut prin minte ca nu cumva focul să fi fost pus de cineva pentru a ne distrage atenţia şi a putea astfel fura obiectele depozitate în partea vestică a taberei? i-o spusese şi lui Alice şi amândoi au dat fuga spre locul unde Singh văzuse mai înainte suspecţii. Când se apropiară, văzură un om, cu o ladă în spate, ieşind dintr-un cort. Singh îl somase să stea, dar

necunoscutul nu se conformase, se aplecase de mijloc, arunc a se lada şi o luase la fugă. În clipa aceea Alice a i ras în aer.

— Dar cu ceilalţi pe care i-a văzut Singh, ce s-a făcut? am întrebat.

— Nu ştiu. Indianul nu era la fel de calm ca Alice.

— S-a pierdut ceva?

— O să vedem mâine dimineaţă. Cine crezi că era hoţul? mă întrebă Alice.

— De unde să ştiu? Doar nu eu l-am văzut, i-am răspuns.

— Singh afirmă că era fosta noastră călăuză, sirdarul Mike Lunganul.

Era la fel de uluitor pe cât de primejdios. Cu mult mai primejdios decât dacă vreunul dintre hamali ar fi încercat să fure din când în când câte o ladă cu conserve. Mike Lunganul era, pesemne, decis să ne prade tabăra de câte ori i se va ivi prilejul. Nu era, cu siguranţă, singur, trebuie că avea complici printre hamali. Aceştia îl anunţau unde depozitam în timpul popasurilor lucrurile pe care pusese ochii fostul sirdar. Aceşti complici au aprins lăzile pentru a ne distrage

atenţia şi a nu mai lua în seamă altceva decât focul.

— N-a spus nimeni hamalilor de lângă lăzi să nu se îndepărteze de ele?

— Din păcate, nu. Alice făcu o scurtă pauză. Dar lucrul acesta se înţelegea de la sine.

Nu era o senzaţie plăcută să ştii că printre oamenii care trebuiau să contribuie la reuşita expediţiei se aflau câţiva care se înţeleseseră cu omul hotărât să ne prade tabăra în fiecare noapte şi să ne lipsească astfel de obiectele fără de care reuşita expediţiei, ba chiar viaţa noastră vor fi fost puse în primejdie.

— Un lucru nu pricep, zise Singh. De ce i-or fi trebuind omului ăla exact lucrurile de care avem cel mai mult nevoie noi?

— Poate vom reuşi să aflăm atunci când vom pune mâna pe vreunul dintre complicii lui din tabără, zise Alice.

Am încercat să găsesc o explicaţie pentru purtarea sirdarului nostru şi a tovarăşilor lui, dar cu cât căutam mai mult, cu atât mi se părea mai greu de înţeles. Îmi erau dragi hamalii nepalezi. Erau vioi,

ştiau să râdă ca nişte copii şi de lucruri care nouă, europenilor, ni se păreau ridicole.

Prin urmare, de ce acest al doilea atac şi tocmai cu colaborarea oamenilor cărora ne străduisem să le acordăm toată încrederea?

Nu ne rămânea altceva decât să întărim paza la fiecare altă haltă şi mai ales să aflăm cine din expediţia noastră îl ajuta pe fostul sirdar Dava Koru.

12. OUĂLE DE AUR

În urmă cu trei zile schimbasem, la Pumori Ceangu, hamalii. Celor care ne ajutaseră, cărându-ne bagajele de la Kathmandu, le-am plătit, ne-am luat rămas bun de la ei şi am angajat şerpaşi[3]. Erau mici, puternici şi mai îndemânatici decât cei dinaintea lor. Aveau experienţă mai mare, unii participaseră la ascensiunile unor expediţii pe Everest, Pokalde şi Nuptse[4].

Despărţirea de Kathmanduezi nu s-a petrecut fără ţipete şi gâlceavă. Abia când am căzut de acord să le mai dăm ceva faţă de ce stabilisem iniţial, au

3 Munteni (ie origine tibetană clin estul Nepalului,
4l '.vercst (8 844 m), Pokalde (6 135 m), Nuptse (7 264 ni).

venit unul după altul să ne strângă mâna şi să ne ureze succes. La sfârşit au luat-o pe drumul de întoarcere (întind, strigând şi chiuind.

Noaptea dinaintea plecării lor, John şi-o petrecuse scriind. A doua zi dimineaţa a vrut să ne citească descrierea aventurilor petrecute pe drumul de la Kathmandu la capitala şerpaşilor, dar nu era nimeni dispus să-l asculte. Alice lua în primire coletele de la fosta căpetenie a hamalilor şi nu-i ieşeau la număr. Mazra Singh încerca să afle câte ceva de la noul şef al şerpaşilor, Surey Pahu, despre expediţia japoneză care cu doi ani înainte escaladase vârful Nuptse şi cărora Pahu le servise drept călăuză.

Martin Shepherd plecase de dimineaţă şi, ca de obicei, nu-l interesa nimic în afară de filmări.

— Sute de mii de cititori abia aşteaptă să citească cele scrise de mine, iar pe voi nu vă interesează nici cât negru sub unghie cum devin încet, dar sigur, nemuritor. Dacă n-ar fi existat pana poeţilor, scriitorilor şi, bineînţeles, a ziarişti lor, aţi şti ceva despre Columb, Napoleon sau omul zăpezilor?

Ţinând în mână bloc-notesul, continuă:

— Lumea nu este aşa cum e, ci cum o înfăţişează fantezia oamenilor condeiului, înzestraţi să vadă mai bine şi mai mult decât văd muritorii de rând.

— Ce spui e-o aberaţie, i-am răspuns cu cea mai perfectă politeţe de care eram capabil în dimineaţa aceea răcoroasă.

— Poftim? a întrebat John, nevenindu-i parcă să-şi creadă urechilor.

— O aberaţie, am repetat şi mai politicos.

— Selvyn, am impresia că în ultima vreme v-aţi coalizat toţi contra mea. Alice afirmă că acţionez fără simţ de răspundere atunci când înfrumuseţez faptele obişnuite, pentru a se citi mai bine. Singh vrea să mă convingă că nu înţeleg obiceiurile ţării şi ale oamenilor printre care ne aflăm, iar acum tu foloseşti o expresie foarte nepotrivită în legătură cu mine. Din fericire Shepherd nu ştie altceva decât să filmeze.

Prin urmare John simţise că începusem toţi să avem o altă optică asupra expediţiei noastre şi care se deosebea total de a lui. Pentru el era o mare aventură chiar şi atunci când nu se întâmpla nimic, o aventură pe care trebuia s-o surprindă în cele mai vii culori de

care este capabilă fantezia omenească şi s-o prezinte apoi cititorilor nesăţioşi şi nerăbdători care aveau dreptul, pentru cele trei pence plătite pe ziar, la o doză de senzaţional.

— Oamenii doresc să audă sau să citească despre ceea ce nu au prilejul să trăiască ei înşişi, sau n-ar fi în stare dacă s-ar afla în locul celui care le înfăţişează faptele, spuse John. Dacă scriitorii, poeţii şi gazetarii nu ar face apel la imaginaţie, n-ar apărea tezaurele literaturii universale iar oamenii ar muri de plictiseală.

Cu cât ne îndepărtam mai mult de civilizaţie, cu atât mai mult simţeam că John nu are dreptate.

Alaltăieri ne oprisem în faţa unui pisc de stâncă rare se înălţa mult deasupra apelor tulburi ale flu\ putut Imia Khola. Cerul era senin, de un albastru ca sineala, la nord, vârfurile albe ale munţilor Himalaya străluceau în văzduhul limpede atât de aproape parcă de noi, încât aveai impresia că întinzând mâna le atingem, că sunt aici, la doi paşi, de le poţi ochi cu o pietricică. Un vultur dădea ocol piscului de stâncă. În zbor lent, maiestuos, planând cu aripile nemişcate.

— Cuib, cuib, strigă un şerpaş arătând cu mâna spre pisc. Am luat binoclul şi am privit în direcţia indicată de şerpaş.

Printre stâncile colţuroase, sus, în vârful piscului, puteam vedea clar un cuib de vulturi.

— Mă sui acolo, zise, fără să se gândească, John. Am încercat zadarnic să-l împiedic, iar până la urmă i s-a adăugat şi Singh.

Şerpaşii lăsaseră jos bagajele, de-a lungul cărării pe care urcasem, şi urmăreau cu interes pe John şi Singh care, asigurându-se reciproc, escaladau încet stâncă abruptă. Pentru şerpaşi era un spectacol deosebit.

— De ce nu vrea nimeni dintre voi să ia cuibul de vultur? Ar ajunge mai uşor sus decât cei doi sahibi, l-am întrebat pe căpetenia şerpaşilor Surey Pahu, care se afla lângă mine. Mi-a zâmbit doar cu dinţii săi albi şi a clătinat din cap.

Urmăream cu încordare cum John şi Singh urcă încet spre cuib. Deodată s-au oprit. Vulturul, care până atunci se rotise în cercuri în aerul albastru, se năpusti ca o vijelie spre pisc. Ajuns deasupra lui se

ridică iar, luă înălţime şi iar se năpusti, de data aceasta deasupra stâncii colţuroase de după care se zărea capul lui Singh. Şerpaşii scoaseră un ţipăt. În aceeaşi clipă răsună o împuşcătură al cărei ecou se izbi, cu sunet dur, înfundat, de stâncă. Şerpaşii care până atunci râseseră, glumiseră şi strigaseră, tăcură mâlc. Unii dintre ei îşi acoperiră ochii. Vulturul, care cu o clipă mai înainte se rotise pe bolta senină şi care presimţise probabil primejdia apărută sub forma a doua capete în apropierea cuibului său, îşi desfăcu larg aripile şi se prăvăli neputincios în valea săpată de râul Imia Khola.

Cine trăsese? M-am uitat în toate părţile, dar în afară de şerpaşii înspăimântaţi, n-am mai văzut pe nimeni.

— Nenorocire, mare nenorocire, rosti încet Surey Pahu.

— De ce nenorocire? n-am priceput eu.

— Nu e voie să ucizi vultur. Mare nenorocire.

Am uitat un moment că mă aflu într-o ţară a superstiţiilor unde orice adiere de frunză, şoaptă de apă, nor pe cer, totul vorbeşte pe limba oamenilor ce

nu cunosc nimic altceva decât lumea lor săracă, ţesută din superstiţii incredibile, plină de semne de taină. Să împuşti un vultur chiar şi atunci când ai salvat o viaţă omenească, înseamnă, după ei, nenorocire.

De cealaltă parte a piscului se ivi o siluetă care nu era nici a lui John, nici a lui Singh.

— Acolo, acolo, strigară şerpaşii. Surey Pahu se întoarse spre mine şi imită filmarea.

— El, el, striga şi-mi arăta persoana din vârful piscului.

Era Martin Shepherd, operatorul expediţiei. Cum ajunsese Martin sus? Şi mai ales cu arma, el care nu purta niciodată nimic în afară de aparatul de filmat sau de fotografiat?

Se lăsă să alunece încetişor din vârful piscului în direcţia cuibului. Se opri o clipă, de parcă ar fi ascultat ceva, şi-şi continuă coborârea. John şi Singh

e opriseră din urcuş. John făcu un semn cu mâna. Voia poate să-i dea a înţelege lui Singh că se vor întoarce.

Dar ce face Martin? Stă pe stâncă, neasigurat la coardă, deşi sub el se cască o prăpastie fără fund, se

apleacă deasupra cuibului, ia ceva şi apoi dispare printre stâncile abrupte şi ascuţite de parcă s-ar fi întors dintr-o plimbare. Nu mi-ar fi trecut vreodată prin minte că omul acesta tăcut ar fi capabil să escaladeze un vârf de stâncă abrupt şi greu accesibil. Nu a spus nici unuia dintre noi că ştie să tragă cu arma. Credeam că nu se pricepe la nimic altceva în afară de filmat.

Ce va spune John când se va întoarce? Vrusese să ia cuibul de vultur el singur, de aceea plecase primul, în clipa aceea îmi era puţin milă de el. Nu va putea scrie în ziarul său că a împuşcat un vultur himaiaiez în clipa în care acesta ameninţa viaţa camaradului său. Bietul John, îmi venea să zâmbesc.

Ca la un semnal se auzi din nou strigătul şerpaşilor. Mazra Singh se legăna sub buza piscului, atârnat de coarda cu care fuseseră asiguraţi el şi John. Probabil alunecase, sau coarda fusese prost ancorată în pitou. John striga ceva, Singh încerca, prin mişcările trupului, să atingă creasta şi să se agaţe de ea.

Trei şerpaşi se îndreptară alergând spre stâncă

pe care erau John şi Singh. În acel moment, deasupra stâncilor colţuroase, puţin mai jos decât John se ivi din nou Martin. Se târa pe burtă, neasigurat, înspre coarda de care atârna Singh. Se aplecă deasupra dintelui ascuţit. Şerpaşii, cu gurile întredeschise, priveau uimiţi ca la un mare spectacol.

Singh părea să fi fost tras încet-încet spre stâncă. Picioarele aproape că-i atinseseră pământul, când o bucată de stâncă se rupse şi se rostogoli cu vuiet în valea râului Imia Khola.

Până la urmă însă reuşi. Singh se apropie de o ieşitură a stâncii, se prinse de ea şi rămase acolo zăcând fără puteri. Poate ar fi trebuit să alerg după şerpaşi, să le ajut şi eu. Atunci mi-am dat pentru prima oară seama cât suntem de lipsiţi de apărare, de nepregătiţi pentru o aventură în care ne-am lansat doar pentru a-l prinde pe omul zăpezilor. Suspendaţi deasupra apelor tulburi şi muginde, pe un pisc de stâncă ascuţit, colţuros şi primejdios, trei oameni luptau pentru viaţă.

Trei ore a durat coborârea celor trei temerari, epuizaţi şi obosiţi de moarte, care plecaseră atât de

lipsiţi de griji în căutarea cuibului de vultur. Înainte de a sosi, am ridicat corturile pe malul apei şi am pregătit cina. Niciunul dintre noi n-avea chef de vorbă. Doar şerpaşii, la apariţia lui Martin Shepherd, cu faţa plină de zgârieturi şi de sânge, atunci când le arătă ouăle aurii de vultur cu pete maronii, se năpustiră asupra operatorului uluit, vrând să atingă toţi, cu fruntea, ouăle.

— Pentru noroc, pentru noroc, strigau şi se înghesuiau în jurul lui Martin, care nu înţelegea nimic.

John, obosit şi tăcut, sprijinit de doi şerpaşi, se îndreptă, clătinându-se, spre cortul său. Am priceput că nu are poftă de vorbă. După ce se întinse în aşternut, rămase cu ochii aţintiţi asupra umbrelor tremurătoare aruncate de flacăra lămpii cu stearină pe pereţii cortului.

— S-a întâmplat ceva? Nu? Nu ţi-e bine? l-am întrebat.

— N-am nimic, mi-a răspuns.

La ce s-o fi gândit în clipa aceea? La cuibul din vârful piscului de stâncă, atât de aproape şi la care totuşi nu a reuşit să ajungă? La faptul că amândoi, el

şi Singh, ar fi putut să-şi găsească sfârşitul în prăp. isiia fără fund? Sau se gândea poate la ziarul său, l. i „London Telegraph”?

Curajos băiat, Shepherd ăsta, spuse el în cele din urmă. N-ai fi zis niciodată despre el că aşa este. (c-o fi făcând acum?

Martin şedea în faţa cortului şi repara ceva la.1 paratul de filmat. Nu ne-a explicat niciodată ce I a făcut să se caţere pe creasta aceea pe care se găsea cuibul şi de ce tocmai în ziua aceea a luat puşca cu:! Nici nu era nevoie. Ştia despre munţi – am aflat mai târziu şi noi lucrul ăsta – cu mult mai mult decât noi toţi. Doar marea lui modestie şi firea tăcută ne-au împiedicat să ne dăm seama că era singurul dintre noi care putea, pe drept, îndrăzni să se aveni ureze într-o astfel de călătorie, în care noi am intrat cu atâta uşurinţă.

13. CONVOIUL MORTUAR

Am instalat tabăra principală, de unde voiam să întreprindem expediţii în căutarea omului zăpezilor la confluenţa râurilor Sun şi Kosi. Era unul din cele mai fermecătoare locuri ce mi-a fost dat să văd în această

călătorie. Apele repezi se rostogoleau cu vuiet asurzitor peste stânci, deasupra râului, sus, vârfurile înzăpezite ale munţilor străluceau în albastrul limpede al cerului. Soarele lumina puternic şi văzduhul cald pulsa de viaţă. Era luna martie, primăvara îşi anunţa sosirea în Himalaya.

Şerpaşii desfăcură cu rapiditate şi îndemânare bagajele, bătură ţăruşii, întinseră corturile şi aduseră apă de la râu.

Începuse să-mi fie cald. Le-am ajutat şerpaşilor să înalţe corturile, până am simţit sudoarea şiroindu-mi pe spinare. M-am hotărât să fac o baie în râu, oricât de rece ar fi fost apa, pentru a mă înviora. M-am apropiat agale de vadul Sunului, am privit o clipă jocul undelor printre pietre, alunecarea grăbită a apei cristaline şi pe urmă m-am dezbrăcat şi am sărit. Apa era rece, am simţit că mi se taie respiraţia.

Din susul râului ajunseră până la mine sunetele unei melodii cântate la început de o singură voce, căreia i se adăugară apoi altele. Cântecul se auzea din ce în ce mai aproape. Abia am reuşit să mă îmbrac că, la confluenţa celor două râuri, se ivi un convoi. În

fruntea lui păşeau câţiva bărbaţi, la mijloc, patru oameni purtau pe o năsălie de lemn rudimentar cioplit un trup omenesc învăluit în pânză albă. În urmă veneau femeile şi copiii.

— Vărsat negru, vărsat negru! strigau femeile şi bărbaţii. Daţi-vă la o parte!

Convoiul se apropie de râu, se opri, cei patru oameni ridicară năsălia deasupra capului, o întoarseră cu faţa în jos şi aruncară astfel trupşorul firav în apele grăbite. Abia ce-l aruncară şi se apucară să glumească, să chiuie şi să ţopăie, de parcă ar fi scăpat de cea mai grea povară pe care o căraseră în viaţa lor. Când m-au văzut au tăcut un moment, m-au cercetat cu atenţie, pe urmă mi-au întors spatele şi au plecat de unde au venit, purtând năsălia goală tot în mijlocul convoiului.

Am grăbit pasul să-i ajung. Voiam să aflu ce s-a întâmplat de fapt şi dacă într-adevăr copilul murise de vărsat negru. Dacă se confirma că împrejurimile sunt bântuite de vărsat, trebuia să luăm măsuri de prevenire, care să ne ferească pe noi şi pe şerpaşi de această cumplită molimă.

I-am ajuns din urmă. Purtătorii năsălici s-au oprit; au oprit şi ceilalţi, iar câţiva copii s-au apropiat netemători de mine şi au prins a mă cerceta curioşi.

Le-am dat ziua bună.

— De ce a murit copilul pe care tocmai l-aţi aruncat în râu?

Au tăcut o clipă. Stăteau şi mă cercetau în tăcere eu privirea. Pe urmă unul din ei arătă spre obraz şi zise: „Vărsat negru”.

— A mai murit cineva dintre ai voştri de această boală? i-am întrebat în continuare.

Din nou nu mi-au răspuns imediat. Poate că nu mă înţeleseseră. Am repetat întrebarea. Deodată au început să râdă de parcă le-aş fi spus cea mai formidabilă glumă şi dădură din cap, mirându-se parcă de ce-i întreb. L-am privit stăruitor pe bătrânul care îmi răspunsese puţin mai înainte prin câteva cuvinte englezeşti şi am repetat întrebarea.

— La noi oamenii mor de tot felul de boli, ca şi de vărsat negru, mi-a răspuns.

— Mai are cineva din satul vostru această boală?

— Cei care au avut-o au murit de acum, ori s-au

dus în altă parte, răspunse bătrânul foarte serios. Ceilalţi zâmbeau, câteva femei şopocăiau între ele, după care au început să chicotească încetişor.

Nu pricepeam.

— Unde s-au mutat? Bolnavii?!

— Departe de aici. În munţi. În pustietăţi. Bătrânul desenă cu mâna un semicerc în jurul său.

Abia acum am priceput. Oamenilor loviţi de această groaznică maladie nu le este permis să rămână printre cei sănătoşi, trebuie să plece departe de oameni, pentru a nu-i contamina. Departe de sat, în vreo colibă singuratică unde, ori se însănătoşesc printr-o minune, ori, lipsiţi de ajutor, mor. Era singura măsură de prevenire pe care o puteau lua aceşti oameni sărmani, lăsaţi în voia sorţii. Groaznic, cumplit. Mai târziu, atunci când am întâlnit pe poteca plină de pietre o familie compusă din patru membri: tatăl, mama cu un copil în braţe şi un băieţel poticnindu-se de bolovanii drumului, familie care-şi părăsise căminul, pentru că unul dintre copii se îmbolnăvise de vărsat negru, am avut revelaţia acestei lumi obscure, atât de îndepărtată de civilizaţia

noastră. Exilaţii, însemnaţi de groaznica boală, se târau, cu un sac de cartofi în spinare, spre locul agoniei lor, lipsiţi de ajutor, de compasiunea celorlalţi, expulzaţi, neputincioşi, chinuiţi, se îndreptau resemnaţi spre moarte. În clipa aceea am realizat mai acut ca niciodată că între lumea noastră şi depresiunile din munţii Himalaya se află distanţe de secole.

— Unde vă duceţi? mi-a întrerupt reflecţiile mute unul din purtătorii năsăliei. Spre Everest? a arătat cu mâna în direcţia unde se vedea înălţându-se, învăluit în ceaţă şi aburii depărtărilor, sfinxul de piatră al Himalayei.

Am clătinat din cap.

— Căutăm omul zăpezilor.

O adiere de şoapte şi vorbe gureşe animă grupul, îşi luau unul altuia vorba din gură. N-am înţeles nimic în afară de „Yeti”.

— L-am văzut pe Yeti. Cu ochii ăştia l-am văzut, îmi spuse bătrânul care vorbise mai înainte, arătându-şi ochii.

Am uitat într-o clipă trupşorul de copil aruncat în

râul Sun, am uitat că în faţa mea se aflau oameni pe care poate că în curând îi va aştepta aceeaşi soartă ca şi pe copilul mort.

— Aş vrea să aflu mai multe, i-am spus. Sunt medic, voi veni în satul vostru şi vă voi aduce doctorii împotriva bolii. Nu va mai muri nimeni dintre voi, le-am adăugat, arătând locul de unde aruncaseră cu put în timp înainte cadavrul. Mă priveau nedumeriţi. IV urmă au izbucnit iar în râs. Doar bătrânul m-a cercetat cu grijă.

— Ştii să locuieşti? a întrebat.

Ştiu.

— Atunci vino la noi. Uite, acolo! mi-a arătat întinzând braţul în direcţia curentului apei. Nu-i lieparte, veniţi toţi, ne-a invitat el.

A făcut apoi un semn purtătorilor năsăliei, aceştia au luat-o în mâini şi convoiul s-a îndepărtat încet.

14 PĂSTORUL DE IACI

— Ar trebui să mănânci mai mult, îi zâmbi Alice băiatului a cărui feţişoară slabă îl făcea să pară mai în vârstă decât în realitate. Să mănânci mai bine, repetă

ea, altfel n-ai să te faci sănătos niciodată.

Băiatul îi răspunse cu un zâmbet delicat şi întinse mâna lui slabă spre ea. Rosti ceva, cu voce înceată, iar ochii lui mari şi negri erau plini de duioşie. Luă o bucăţică de pesmet, şi începu să mănânce.

Îl găsisem pe Tryg, băiatul de 13 ani, în satul Phusan Dju. Zăcea într-o colibă, pe pământ, acoperit cu o înveâitoare ruptă. Avea febră, ţipa, arunca pătura de pe el şi la sfârşit izbucnea într-un plâns sfâşietor.

Era scara, a doua zi după ce mă întâlnisem cu convoiul mortuar. Ne dusesem, după cum le-am promis, în satul unde locuiau ţăranii întâlniţi. Încă înainte de a fi sosit la primele căsuţe, ne ieşi în întâmpinare un stol de copii desculţi, zdrenţăroşi şi murdari. Alergau cât îi ţineau picioarele, săreau peste bolovani, ţipau. Le-am privit feţele de culoare întunecată, cercetătoare. Erau aşa cum sunt toţi copiii din lume şi totuşi altfel. N-aş fi putut spune însă, în clipa aceea, prin ce se deosebeau de copiii pe care-i cunoşteam. Poate pentru că erau mai înfometaţi, mai subnutriţi şi totuşi la fel de curioşi ca oricare alţi

copii.

— Acolo, acolo, arătă unul din ei cu mâna, spre o clădire de piatră de la capul satului. Cu cealaltă mă trase de mânecă. Acolo, acolo, acolo, repetară după el ceilalţi copii.

— Ce-i acolo? am întrebat.

Băiatul îşi aplecă obrazul stâng pe mâinile împreunate, mimând gestul somnului.

— Tryg, Tryg!

— Cine-i Tryg?

Copiii priviră nedumeriţi unul la altul.

— Tryg, repetă băiatul care mă trăsese de mânecă.

Am ajuns la coliba de piatră a cărei uşă era deschisă. După ce ochii mi se obişnuiseră cu semiîntunericul, am văzut că odaia era goală. Doar jos, pe podea, se afla un ulcior cu apă şi un castronel de lemn cu o grămăjoară de orez. Pe podea, alături, zăcea, înfăşurat într-o pătură zdrenţuită, un băiat. Părul lui negru părea şi mai negru din cauza obrajilor îmbujoraţi de febră. Dormea.

— Ar trebui să-l trezim, am spus.

Alice mângâie obrazul băiatului, dar acesta nici nu se mişcă. Abia după un timp deschise ochii negri, aprinşi de febră, dar îi închise din nou, de parcă pleoapele i-ar fi atârnat prea greu.

Ultimele raze de lumină ale zilei se strecurau printr-o ferestruică în odaie. Am apucat o mână a băiat ului. Era fierbinte şi umedă. Alice cu Mazra Singh ieşiseră afară, în uliţă, să întrebe ce era de făcut cu băiatul şi de ce fusese părăsit aici, singur şi bolnav. Din hărmălaia glăscioarelor de copil, din relatarea lor fragmentară, am putut afla până la urmă că părinţii băiatului se mutaseră cu câtva timp în urmă, cu ceilalţi patru copii ai lor şi că băiatul rămăsese la unchiul său, ajutându-i să păzească turma de iaci. Cu o săptămână în urmă unchiu-său murise, iar mătuşă-sa îl adusese aici, în coliba aceasta dărăpănată, deoarece se temea că are vărsat negru. La răstimpuri, câte un suflet milos, îi aducea câte un ulcior cu apă şi puţină mâncare. Toţi se aşteptau ca băiatul să moară. Copilul se numea Tryg, avea 13 ani, ochii mari şi o expresie delicată, de fată, pe faţa slăbuţă. N-am găsit pe trupul băiatului niciun semn al

groaznicei boli de care se temeau atât locuitorii satului.

Alice mi-a adresat o privire întrebătoare.

— Nu-i vărsat, i-am spus.

Băiatul deschise cu greutate ochi.» şi-şi aţinti privirea asupra mâinilor mele care-i palpau trupul încins. Avea o respiraţie grea.

Alice îi zâmbi.

— Totul va fi bine, îl linişti ea. Buzele copilului se mişcară de parcă ar fi vrut să răspundă, dar rămaseră mute.

Aşa a decurs prima noastră întâlnire cu Tryg. Acum zăcea într-unul din corturile noastre, mic şi slab, dar în ochii-i de copil strălucea mulţumirea.

Încet, încet, Tryg îşi revenea de pe urma congestiei pulmonare. Ham stătea tot timpul lângă patul lui Tryg, de parcă l-ar fi păzit. Când a mai căpătat ceva putere, băiatul a început să-i vorbească şi câinele asculta cu atâta atenţie de parcă l-ar fi înţeles, în zadar îl striga Alice, în zadar încerca John să-l scoată pe Ham din cort. Câinele zăcea lungit lângă patul băiatului şi nici nu clintea. Într-o zi

frumoasă, cu soare, când Tryg a ieşit pentru prima dată din cort şi s-a aşezat pe o bancă, Ham l-a urmat şi i s-a culcat la picioare. Aşa a luat naştere marea prietenie dintre băiatul Tryg şi câinele Ham. În acelaşi timp acesta era începutul marii prietenii dintre noi şi Tryg.

După ce s-a însănătoşit, nici unuia din noi nu-i venea să aducă vorba despre ce vom face cu băiatul. Ne aflam tocmai în toiul pregătirilor de a părăsi tabăra de vară şi a pleca în regiunea gheţarului Reipi. Era, prin urmare, necesar să ne decidem în privinţa băiatului.

— Ce vom face cu Tryg? întrebase în urmă cu două zile Alice, înainte de a părăsi tabăra de la confluenţa râurilor Sun şi Kosi. S-a făcut bine? întrebase aşteptând nerăbdătoare răspunsul.

— N-o să treacă mult şi va fi pe deplin sănătos, i-am răspuns.

O clipă nimeni nu mai zise nimic.

Tăcerea o rupse John:

— Mătuşa şi ai lui nu cred să fie prea interesaţi de soarta sa.

— Aş avea nevoie de cineva care să-mi ducă aparatul de filmat şi să-mi dea o mână de ajutor. Martin Shepherd şedea într-un fotoliu rabatabil şi ne zâmbea cu sunsul lui timid şi liniştit.

— E o idee excelentă, a făcut Alice, în glasul căreia se citea o bucurie pe care nici nu încerca să şi-o ascundă. Dar abia i-a trecut boala… Parcă abia acum şi-ar fi amintit că Tryg nu e încă pe deplin sănătos.

— Ar putea rămâne deocamdată aici iar când totul va fi în regulă, ni se va alătura, zise John. Cât timp poate să mai dureze? întrebă, întorcându-se spre mine.

— O săptămână, zece zile.

— Excelent, râse Martin. Câteva zile, astea, mai rezist eu.

Ziua următoare l-am întrebat pe Tryg, dacă n-ar vrea să vină cu noi, în căutarea omului zăpezilor în l egiunea gheţarului Reipi, atunci când se va însănăi oşi pe deplin.

În loc de răspuns, băiatul apucă mâna Alicei şi vru să i-o sărute.

— Nu se poate, îl opri Alice, dar era fericită

văzând că oferta noastră îi produsese băiatului o asemenea bucurie. Şi nici să plângi n-ai voie!

Tryg îşi şterse două lacrimi mari care i se rostogoleau încet pe obraji, dar nu încetase în tot timpul acesta să zâmbească.

Aşa a devenit Tryg membru al expediţiei noastre. L-am privit pe Martin. Voiam să-i mulţumesc cel puţin printr-o privire. Nu ştiu de ce îl îndrăgisem atât de mult pe băieţaşul acesta himalayez, cu părul lui negru şi ochii mari, părăsit de toţi ai săi. Poate că naivitatea copilărească, fără margini, sinceritatea deosebită şi receptivitatea lui să fi fost cauza. Martin ţinea însă în mână un cronometru, urmărindu-i atent limbile argintii şi nu mai ştia de nimic altceva.

Pun-Tambu mai puse în sobă nişte bălegar uscat de iac şi se aşeză.

— Cum a fost cu Yeti, Pun-Tambu? îl întrebă pentru a doua oară John.

Pun-Tambu nu răspunse imediat, de parcă s-ar fi gândit la cele ce avea să spună, sau poate pentru a tensiona şi mai mult aşteptarea noastră. Abia după un timp începu să povestească:

— Păşteam iacii de cealaltă parte a văii de sub „iezerul Albastru”. În fiece an, odată cu venirea primăverii, îi mânăm în sus, la munte, fiindcă e iarbă proaspătă acolo şi mai bună. Fratele meu rămăsese acasă, urma să vină după mine a doua zi. Ne înţelesesem să-l aştept lângă iezer. A trecut o zi, apoi încă una, dar frate-miu nicăieri.

Pun-Tambu pufăi un noruleţ de fum argintiu din pipa-i scurtă, aruncă o privire circulară, cuprinzându-ne în ea pe toţi, de parcă voia să se convingă dacă-i acordăm suficientă atenţie şi continuă:

— Nici în a treia zi fratele nu s-a ivit. Vremea se stricase, vântul adusese nori şi ăştia se descărcaseră într-o răpăială grozavă. Iacii căutaseră adăpost sub stânci, iar eu dădusem fuga înspre peştera de sub „Iezerul Albastru”. Cunosc şi cea mai mică pietricică din ea, fiindcă mai înnoptasem acolo de câteva ori. Nu-mi plăcea deloc treaba. Ploua din ce în ce mai tare şi peste scurtă vreme aveam să nu mai zăresc nici la un pas. Am ajuns, în sfârşit, la peşteră, ud până la piele. Am intrat în ea, mi-am scos haina şi mă pregăteam să aprind focul.

Pun-Tambu făcu o altă pauză. Ochii lui atenţi şi ageri, pe care-i ţinuse tot timpul povestirii aţintiţi în pământ, începură acum să ne cerceteze feţele una după alta.

— Şi ce-a mai fost pe urmă? a întrebat Singh.

— Am pipăit pe întuneric până am găsit locul vetrei, am scos chibriturile şi am scăpărat. Pun-Tambu îşi apropie palmele căuş şi simulă gestul frecării chibritului de cutie. La lumina flăcăruii am văzut o fiinţă şezând în colţul peşterii. I-am spus: „Frate, unde ai întârziat atâta şi de ce nu mi-ai dat de ştire, că te afli aici?” Nu mi-a răspuns însă nimeni. Focul din vatră se aprinse şi la lumina lui am putut vedea abia atunci că nu este fratele meu. Vietatea care şedea în colţ nu era un om. I-am văzut dinţii albi şi ochii răi şi trupul acoperit tot cu o blană ruginie. N-am mai aşteptat nicio clipă, am sărit în sus şi aşa cum eram, fără haină, am dat fuga afară din peşteră, fără să mai privesc în urmă. Vremea era şi mai rea încă decât atunci când îmi căutasem adăpost. împiedicându-mă de bolovani, cu picioarele zdrelite, am mers

Lua să mă opresc, până am ajuns la mănăstirea e

imhung. Uite-o acolo!

Inin-Tambu întinse mâna şi arătă spre sud. Ne pl ivi iar pe toţi şi când se convinse că-l ascultam cu sufletul la gură, continuă:

— Cei de la mănăstire mi-au spus ca nu putea fi. dicineva decât Yeti.

— De unde puteau şti aceia că era Yeti? întrerupse Singh povestirea lui Pun-Tambu.

— Ştiau. Cu câteva zile mai înainte un preot lama îl văzuse de la o fereastră a mănăstirii, foarte aproape de ea, pe Yeti. Era de statura unui om, avea blană de culoare cafeniu deschis şi stătea nemişcat. Preotul nu vrusese să strige pe nimeni, deoarece i se păruse că Yeti îl privea şi se gândise că, dacă s-ar fi mişcat, ar fi fugit. Omul zăpezilor o luase dintr-odată la I rugă şi dispăruse.

John îşi notase toată relatarea lui Pun-Tambu.

— Nu fusese un urs? întrebă el la sfârşit.

Pun-Tambu clătină din cap.

— Pe urs îl recunoşti uşor, are blana mai întunecată şi nu-i aşa de mare, mai spuse.

— În peşteră era puţină lumină, mi-am exprimat

şi eu îndoiala.

Pun-Tambu nu m-a lăsat să termin. M-a privit, parcă mustrându-mă că mă îndoiesc de adevărul spuselor sale şi repetă cu încăpăţânare:

— Era Yeti.

Din clipa aceea n-a mai prea vorbit. Privea fix locul din vatră, îl înteţea şi tăcea. Zadarnic puneam întrebări, nu mai avea chef de vorbă. Ne-a mai spus doar că preoţii lama făcuseră slujbe pentru a abate nefericirea de la cel ce l-a văzut cu propriii să ochi pe Yeti.

Pun-Tambu era un om bătrân, mic de statură, cu privirea ageră, aţintită în duşumea, cât timp povestea, cu vorbirea molcomă, întovărăşită la răstimpuri de gesturi expresive, din care ai fi putut deduce, şi fără vorbe, despre ce povesteşte.

Relatarea păstorului de iaci mi-a produs o oarecare confuzie. Nu auzisem până atunci ca vreo fiinţă omenească să-l fi întâlnit pe Yeti în altă parte decât pe stâncile şi coamele acoperite de zăpadă de pe masivul Himalaya. Am cercetat cu atenţie figura lui Pun-Tambu, căutând pe ea răspunsul la întrebarea:

Putem să-l credem? Dar pe obrajii acoperiţi de zbârcituri ai păstorului nu se citea nimic altceva decât simplitatea nesimulată a unui om simplu, care crede sincer că rugăciunile preoţilor lama l-au salvat de la o mare primejdie.

— Ar trebui să plecăm, am spus când s-a lăsat întunericul.

Ne-am ridicat şi ne-am pregătit de plecare. I-am mulţumit păstorului de iaci pentru povestirea lui, i-am strâns mâna şi am plecat. Am ieşit ultimul. Pun-Tambu se apropie de mine.

— Aş vrea să vă întreb ceva, a zis.

M-am oprit.

— Întreabă-mă, Pun-Tambu.

— Aţi spus că vărsatul negru n-o să se mai întoarcă niciodată. E adevărat?

— Da. Dacă veţi face ce v-am spus, n-o să se mai întoarcă.

A rămas o clipă tăcut. Am citit pe faţa lui zbârcită că se gândeşte adânc la ceva.

— Dar n-aţi rostit nicio rugăciune, zise pe un ton plin de îndoieli.

„Aha! Asta era deci! Nu rostisem nicio rugăciune, de aceea tot, dar absolut tot ce făcusem după venirea noastră în acest sat, putea fi zadarnic”.

— Rugăciunea e cuprinsă în substanţa pe care v-am injectat-o, i-am răspuns.

— Şi-i la fel de puternică ca rugăciunea preoţilor? mă întrebă zâmbind.

— Mai puternică, cu mult mai puternică.

Mi-a apucat mâna, mi-a strâns-o de m-a durut şi s-a întors agale la căsuţa lui.

În noaptea aceea doar diadema stelelor de pe cer era puntea de unire peste veacurile ce despărţeau ţara de sub vârfurile albe ale Himalayei şi lumea din care venisem.

## 15. DOI ORBI

Am părăsit confluenţa râurilor Sun şi Kosi şi am început să urcăm în direcţia nord-vest înălţimile unde presupuneam că l-am putea găsi pe Yeti. Şerpaşii au cărat strictul necesar de la tabăra de bază la cea mai apropiată tabără mobilă. Aceste tabere mobile intermediare le numerotasem cu cifre romane. Ele constituiau punctul de plecare al expediţiei noastre în

căutarea omului zăpezilor.

A doua zi după întâlnirea cu Pun-Tambu, am cercetat şi noi peştera din apropierea „Iezerului Albăstruia unde, conform povestirii lui, trebuia să se afle omul zăpezilor. Nici urmă de Yeti însă nu era acolo. Dar în faţa peşterii, printre pietre, Alice a găsit oasele şi craniul unui animal a cărui identitate niciodată, niciunul dintre noi – nici chiar Mazra Singh – n-a putut s-o determine în mod precis. Craniul avea creştetul teşit, dinţi mari şi orbitele aşezate puţin oblic. Un os de claviculă, aflat lângă craniu, părea să provină de la un urs, dar era mai lung şi mai puternic decât sunt de obicei oasele acestor animale. Şerpaşii au confirmat şi ei că nu au văzut niciodată asemenea oase. Am depozitat cu grijă, într-o ladă, descoperirea noastră şi câţiva hamali care se întorceau la tabăra de bază o luară cu sine.

A patra zi de la plecarea noastră din tabăra principală, în timp ce urcam pe versantul sudic al gheţarului Reipi, am auzit vocea emoţionată a lui John care ne striga:

— Repede, repede, uite-l!

John gesticula agitat şi arăta în jos. Mergea în fruntea grupului nostru, deoarece, în mod curios, cu toate insuccesele sale de la început, ajunsese să fie un bun alpinist. Era prudent, dar în acelaşi timp curajos şi avea un fel de al şaselea simţ care-i ajuta să găsească traseul cel mai uşor pentru a ajunge la ţel. Se sfătuia adeseori cu Martin Shepherd care asculta în tăcere planurile lui John, aprobându-le din când în când, printr-o mişcare a capului, iar dacă avea îndoieli şi le exprima cu modestie şi totuşi convingător.

John accepta sfaturile operatorului fără cea mai mică obiecţie, noi ceilalţi eram de fapt subordonaţi lui John, care luase frânele expediţiei în mâini.

Cu Alice se petrecea, de câteva săptămâni, un lucru ciudat. Cu cât urcam mai sus, cu atât era mai obosită, se odihnea mai des şi mai îndelung decât ceilalţi. Se străduia să-şi ascundă oboseala în faţa noastră, dar nu reuşea. Sub diferite pretexte am încercat s-o oprim de a mai lua parte la alte ascensiuni şi căutări, încercam s-o convingem să rămână câteva zile în tabăra de bază de la confluenţa râurilor Sun şi Kosi. Ne răspundea întotdeauna la fel: „Nu sunt

obosită. Rezist alături de voi până la sfârşit”. În jurul buzelor îi plutea un zâmbet care însă nu putea înşela pe niciunul din noi.

Ne aflam acum la o înălţime de 17.000 de picioare. Respiraţia devenise anevoioasă, începusem să resimţim mai repede oboseala decât la altitudini mai joase şi eu toate că seara eram frânţi de oboseală, somnul se prindea greu de noi.

Aici nu mai creşteau arbori, doar o întindere albă, nemărginită, de zăpadă a cărei suprafaţă reflecta razele orbitoare ale soarelui.

— Repede, repede, veniţi încoace! ne chema nerăbdător John.

Ne-am oprit şi am văzut că John se apleacă, uitându-se la ceva.

— Ce-i acolo? am întrebat strigând, ca să mă audă.

A răspuns imediat. Continua să stea aplecat deasupra pământului acoperit de zăpadă. Pe urmă s-a ridicat brusc şi şi-a făcut palmele pâlnie la gură:

— Urmele omului zăpezilor!

Şerpaşii, care ne urmau în şir indian, şi-au

transmis unul altuia ştirea că Sahib John a descoperit urmele lui Yeti.

Primul care s-a căţărat până la locul unde se afla John a fost Martin. Aşteptam ce-o să spună acesta. Ne mai înşelasem o dată. Cam la o oră distanţă de „Iezerul Albastru” am dat peste nişte urme despre care ne-am închipuit că sunt lăsate de omul zăpezilor. Şerpaşii ne-au asigurat însă că ei cunosc bine neeste urme şi că aparţin ursului negru de Himalaya.

Mi-am pus mâinile streaşină la ochi şi le-am privit cu atenţie.

Alice, care era doar cu câţiva paşi înaintea mea, s-a răsucit spre mine. Era albă ca varul şi se sprijinea cu toată greutatea în alpenstokul ei.

— Te simţi rău? Ce ai, Alice? am întrebat-o.

Fără să zâmbească, m-a privit fix, dar parcă fără să mă vadă. Am urcat repede până la ea.

— Nu mai văd, mi-a spus încet, când am ajuns alături.

În câteva rânduri, mai înainte, îşi scosese ochelarii fumurii care ne protejau ochii de razele puternice ale soarelui. Lucrul acesta i-a fost fatal.

— Trebuie să te întorci imediat la tabără. Peste câteva zile totul va fi în ordine, am încercat s-o liniştesc.

Alice, fata care înaintea plecării din Londra era atât de plină de energie, hotărâtă, decisă şi netemătoare, stătea acum, neajutorată ca un naufragiat, în mijlocul oceanului alb de zăpadă.

— De ce nu veniţi? Ce mai aşteptaţi? ne striga nerăbdător John.

Stătea drept, triumfător, emoţionat. Martin îi confirmase probabil că urmele găsite de el aparţin omului zăpezilor.

Între timp, Singh urcase până la locul unde ne aflam. N-a trebuit să-i spun nimic, şi-a dat seama ce s-a întâmplat.

— Aşteaptă-mă aici, te rog. Mă duc până la John şi mă întorc imediat. O conducem după aceea pe Alice la tabăra din vale.

— Grăbeşte-te! strigă John. Un lucru atât de senzaţional şi tu stai!

Am vrut să-i strig că Alice a orbit şi că trebuie s-o ducem urgent în tabără, dar n-am avut probabil

putere, ori voinţă, ori gâtul mi s-a strâns, fiindcă n-am scos nicio vorbă.

— Sunt urmele lui Yeti, mi-a confirmat Martin, atunci când m-am căţărat până la el.

— Şi încă ce urme! se lăudă John. Proaspete, în mod categoric nu sunt mai vechi de câteva ore.

Martin Shepherd îşi pregăti aparatul şi începu să fotografieze urmele.

În zăpadă se vedea clar amprenta degetului mare l. u, iar între el şi degetul arătător o distanţă evidentă. Nu încăpea nicio îndoială, erau urmele lui Yeti cunoscute nouă din fotografiile altor expediţii circ văzuseră înaintea noastră urmele acestei misirrioase vietăţi himalayeze.

— Felicitări, i-am spus, strângându-i mâna, lui John.

— Sunt cel mai fericit om din lume. Faţa lui John iradia, nu puteai citi nici cea mai mică urmă de oboseală pe ea. Acesta era John: în momentele de reuşită, fericit ca un copil, încrezător în sine, reporterul uneia din cele mai citite publicaţii londoneze, rare ştia că, nu după mult timp, milioane

de oameni vor citi la micul dejun, în metrou, în autobuz, pe băncile parcurilor, reportajul lui, al lui John, intitulat: *„Omul zăpezilor a fost descoperit" 3* datat undeva, în Himalaya. Mulţi dintre ei vor fi cuprinşi de emoţie încă din primul moment, înainte de a fi terminat de citit. Toţi vor afla că John Ashley se află pe urmele lui Yeti şi că misterul pe care au încercat să-l descopere atâtea expediţii înaintea lui va fi în cele din urmă dezvăluit probabil de el.

— Vezi pe unde a trecut? John arătă cu mâna arcul de cerc făcut de urmele lui Yeti. A coborât muntele învecinat până la pasul din faţa noastră, aici s-a oprit şi pe urmă şi-a continuat drumul în direcţia nord-est.

Nu mi-am putut stăpâni emoţia. Erau în adevăr urmele omului zăpezilor.

— John, i-am spus după ce am cercetat urmele, Alice a orbit.

— Ce? a întrebat de parcă n-ar fi priceput ce-i spun.

— Alice nu mai vede. Şi-a scos de câteva ori, din neatenţie, ochelarii negri.

— E îngrozitor, a rostit încet John. Şi tocmai acum.

— O conducem înapoi la tabăra din vale, anunţă Martin, pregătindu-se să înceapă coborâşul.

— Urmele sunt proaspete, ar fi trebuit să le urmărim înainte de a cădea vreo ninsoare. O ocazie pierdută…

În acel moment John încetase de a mai fi cel mai fericit om din lume.

— Trebuie să luăm măsuri urgente pentru a-i veni în ajutor Alicei, am rostit hotărât. Abia după aceea vom porni pe urmele omului zăpezilor. Ne vom pregăti temeinic şi în decurs de trei zile ne putem întoarce aici.

John rămase o clipă nedecis, se mai uită o dată la amprentele perfect vizibile în zăpada strălucitoare şi se pregăti şi el de coborâre.

— Trebuie să ne întoarcem cât mai degrabă, aducând cu noi cuşti, capcane, tot ce avem. Crezi că ne-ar putea fi de vreun folos câinele ăla, cum îi zice? Ham. Crezi că ar putea să ne ajute? De fapt n-a încercat nimeni până acum cu câini.

N-a mai aşteptat răspunsul şi şi-a dat încet drumul până la locul unde stătea Alice.

— N-o să i se întâmple nimic grav, nu-i aşa? m-a întrebat.

— În mod categoric va trebui să rămână un timp în tabără, i-am răspuns.

— Ce-i, Alice, te-ai uitat prea mult la soare? încercă John să dea glasului său o notă lipsită de griji. De-acum gata, n-o să ne mai scape. Vom porni în căutarea lui cu tot ce avem: cuşti, capcane, câine. îl prindem în mod precis. Între timp tu te odihneşti, iar noi ţi-l aducem pe omul zăpezilor până la marginea patului. John râse.

Alice se întoarse cu faţa spre cel care, cu o clipă în.îi înainte, declarase că-i cel mai fericit om de pe l. iţa pământului, încercă o umbră de surâs, surâsul prin care, de atâtea ori, ne ascunsese starea adevăr. În a lucrurilor, şi-i spuse numai atât:

— Nu vreau să vă întârzii. Selvyn mă va ajuta f. i voi ajunge eu, într-un fel oarecare, jos.

— Coborâm toţi. Oricum, trebuie să ne întoarcem după capcane. Poţi să-ţi imaginezi momentul în care îi

„a cuştii se va închide, iar înăuntrul ei se va agita de colo până colo omul zăpezilor?

hra din nou vechiul John, al cărui unic ţel în lume era să-l captureze pe Yeti.

De data asta Alice râse de-a binelea. Ciudat, dar în prezenţa lui John contururile întunecate ale grijilor parcă îşi pierdeau culoarea deznădejdii, de parcă totul ar fi devenit mai vesel şi ar fi căpătat o mină mai fericită.

— Îţi doresc din toată inima să ţi se realizeze visul, îi răspunse Alice, iar în cuvintele ei îi citeai îndul sincer.

Am coborât încet până în „Valea Jaguarilor”. Alice se sprijinea de o coardă întinsă, dar înainta nesigură. Până la urmă a trebuit s-o sprijinim, ultimele sute de yarzi, înainte de a ajunge la tabără, puterile o părăsiseră de tot. Respira anevoie, faţa îi căpătase o culoare vineţie, era frântă de oboseală. Temerile mele, că suferea nu numai de pe urma orbirii provocate de reflectarea razelor solare în strălucirea întinderii de zăpadă, ci că era şi complet epuizată din cauza altitudinii, se dovediră complet întemeiate, atunci

când am condus-o în tabără.

După ce i-am dat primele ajutoare, am culcat-o în cortul ei. Avea nevoie de odihnă, îndelungată şi liniştită. Poate că, în adevăr, ar fi mai bine dacă s-ar întoarce la Kathmandu.

Mi-am amintit de camera hotelului londonez, acolo unde am început să organizăm expediţia de capturare a omului zăpezilor, de comenzile energice ale acestei tinere care făcuse, de fapt singură, toate pregătirile în vederea marei aventuri. Acum îi priveam faţa trasă, ochii acoperiţi cu sticle negre, o femeie lipsită de putere, epuizată şi obosită de moarte.

— Lăsaţi-l să intre, ne rugă ea în şoaptă. Nici nu băgasem de seamă că un câine dădea târcoale intrării în cort, sărea, lătra şi încerca să intre înăuntru. Am dat la o parte foaia de cort ce ţinea loc de uşă. În faţa mea se aflau Ham şi băiatul Tryg, cu faţa numai zâmbet.

— De ce să nu meargă cu noi? Totul depinde de Selvyn. Dacă ne va spune că Tryg este sănătos, îl vom lua cu noi.

John îşi umplu pipa cu tabac, şi-o aprinse, trase

câteva fumuri şi cum nimeni nu-i dăduse vreun răspuns, întrebă direct:

— Sunteţi de acord? N-aşteptă răspunsul şi continuă: Selvyn, uită-te şi tu la băiat, lasă-l să fie de faţă când îl vom prinde pe Yeti.

Îndată după întoarcerea în tabăra nr. II, am început pregătiri minuţioase în vederea vânătorii vieţuitoarei ale căror urme proaspete le descoperisem pe versantul gheţarului Reipi. Cel mai activ era John care încerca dispozitivele mecanice ale capcanelor în care urma să fie prins omul zăpezilor, el singur, cu mâna lui, le unsese resorturile şi atârnase la sfârşit, de jur-împrejur, oglinjoarele şi clopoţeii care aveau să atragă pe Yeti.

— Ideal ar fi să prindem un exemplar tânăr, pe care să-l folosim ca pe o momeală pentru a-i captura pe urmă şi pe părinţi. Închipuiţi-vă numai ce senzaţie ar produce dacă ne-am întoarce la Londra cu o familie întreagă! perora fericit John. Şi unde mai pui că acolo s-ar putea înmulţi!

— Rămâne doar să-i prinzi, remarcă sec Mazra Ningh.

— Nicio expediţie dinaintea noastră n-a fost atât de perfect echipată. Aveau Hunt, ori elveţienii, ori ¡¡iponezii capcane? îşi închipuiau, pesemne, că-l vor prinde pe Yeti cu mâinile goale.

N-aveam chef să mai aud o dată ceea ce John, de and ne aflam în tabăra II, nu contenea să povestească.

M-am dus să-l văd pe Tryg. Probabil că niciodată mi-l controlase vreun medic şi de aceea se mira de ce-i cer să respire şi apoi să-şi ţină răsuflarea.

— Nu mă doare nimic, repeta el mereu. Vin cu voi. Şi mă privea cu ochii lui negri, rugători.

Eram eu însumi surprins de cât de repede se însănătoşise. De boală nici urmă. Tryg era vesel, mânca cât trei şi era dispus să ducă la îndeplinire orice treabă îi dădeam. Ajutase la încercarea cuştilor, căutând să-l imite pe omul zăpezilor. Toată tabăra era a lui. Timpul liber şi-l petrecea lângă patul Alicei, îi mângâia mâna îngustă şi arsă de soare, certând câinele atunci când lătra: „Nu vezi că-i bolnavă şi că trebuie să aibă linişte?”

— Nu-i aşa că se va face bine curând? m-a întrebat de nu ştiu câte ori.

Când l-am asigurat că Alice se va însănătoşi în mod precis, a vrut să ştie dacă asta va fi mâine sau peste câte zile.

În sinea mea eram însă convins că Alice nu va mai efectua împreună cu noi nicio ascensiune la altitudini înalte şi dacă ea însăşi nu s-ar fi împotrivit atât, aş fi trimis-o la Kathmandu. Nu-mi plăceau deloc starea ei de slăbiciune, temperatura înaltă care scădea cu greu, rănile ciudate de pe mâini. Totul demonstra că epuizarea ei este mai accentuată decât am presupus iniţial.

Din când în când năvălea în cortul Alicei, clocotind de energie, vesel şi nerăbdător, John.

— Când am să ţi-l aduc pe omul zăpezilor ai să uiţi de boală. Selvyn spune că deja te simţi mai bine. Peste câteva zile totul va fi în regulă.

John se apuca, în continuare, să povestească întâmplări ştiute sau născocite de el chiar în clipa aceea, în care eroul se afla într-o situaţie cu mult mai rea decât a Alicei. Sfârşitul suna totdeauna la fel de fericit. Toţi se însănătoşeau şi erau şi mai zdraveni decât înainte.

Era ceva emoţionant în această forţă herculeană, ascunzând fondul de bunătate şi naivitate al lui John. Voia s-o ajute pe Alice, dar nu ştia cum, şi atunci nu-i rămâneau decât povestirile pe care fantezia sa bogată le fabrica fără încetare. Alice îl asculta în tăcere, zâmbind din când în când.

— N-ar trebui s-o oboseşti, i-am spus într-o seară lui John.

— Eu? O obosesc eu? Se simţea jignit. O obosesc eu? repetă nedumerit. Mai rămâne să spui că tot eu sunt vinovat şi de cele ce s-au întâmplat.

Prin urmare şi John se gândea la uşurinţa cu care am antrenat-o pe Alice în această aventură, pentru care niciunul dintre noi n-avea pregătirea necesară.

Am tăcut.

— Tu, ca medic, trebuia să ştii că Alice n-are ce căuta aici, îmi reproşă. Poate că avea dreptate. N-am vrut să-i amintesc că a invitat-o el singur.

După o clipă a venit să-şi ceară scuze.

— Nu te supăra, toţi suntem vinovaţi că Alice se află în situaţia asta. Cel mai mare vinovat sunt eu, a mea a fost doar ideea de a-i încredinţa secretariatul

expediţiei.

Toate acestea nu-şi mai aveau acum rostul. Dacă

Marea Alicei nu se va ameliora în următoarele două /¡le, va trebui să se întoarcă la Kathmandu.

Discuţia mea cu John n-a influenţat cu nimic hota rârea lui de a-l captura, cu orice preţ, pe omul zăpezilor. Fusese parcă doar o clipă de uitare. S-a întors la cuştile şi capcanele lui şi a silit pe unul din verpaşi să intre binişor în cea mai mare dintre ele, pentru a se convinge că mecanismul n-a avut de suferit de pe urma timpului rece. Şerpaşul s-a împo t privit, refuzând să intre în cuşcă.

— Am să intru eu, a decis John. S-a apropiat cu prudenţă de cuşcă, imitând mişcările lui Yeti. S-a oprit, s-a uitat în toate părţile şi apoi a intrat în spaţioasa capcană construită din fire de oţel vopsite în alb. Capcana s-a închis cu zgomot. John a rămas singur în dosul grilajului.

— Excelent, funcţionează perfect, s-a bucurat el. Pe urmă a început să încerce elasticitatea drugilor de oţel. Aceştia însă nici nu s-au mişcat. Pe aici nu poate să scape, a spus. Chiar de-ar avea forţa a 50 de

oameni ai zăpezilor.

Îl priveam toţi pe John. Arăta caraghios în timp ce zgâlţâia zăbrelele de oţel ale cuştii vorbindu-şi singur şi lăudând în acelaşi timp rezistenţa viitoarei închisori a lui Yeti.

— Aşa, cu asta am cam terminat. Să-mi deschidă cineva cuşca, ne rugă el după un timp.

Mazra Singh se apropie de cuşcă şi încercă să mişte mecanismul care închidea uşa.

— Cum răsucesc? La dreapta sau la stânga? întrebă după o serie de eforturi zadarnice, care-i aduseseră sângele în obraji.

M-am aplecat asupra mecanismului. Pârghia care deschidea uşiţa nici nu se clintea din loc.

— Apăsaţi-o în jos, ne învăţă John. Unde-i pârghia? Pârghia trebuie s-o împingeţi, eu nu văd de aici. Oricât ne-am străduit noi, mecanismul n-a vrut să funcţioneze.

— Doar n-am să rămân peste noapte aici. Vă arde de joacă ca unor copii. John părea să devină din ce în ce mai nervos.

Câţiva hamali se apropiară de cuşcă, se opintiră

în uşă şi încercară s-o spargă. Cuşca se clătină, gata-gata să se răstoarne.

— Aţi înnebunit? ţipă John. Vreţi să mă daţi peste cap odată cu capcana? Plecaţi de aici! le porunci.

Şerpaşii se retraseră, continuând să privească la ce avea să se mai întâmple, iar unii dintre ei râdeau. Asta îl irita cel mai mult pe John.

Soarele se apropia de asfinţit, venea noaptea himalayeză. Începuse să fie frig.

— Se vede că-mi voi petrece noaptea aici, spuse cu resemnare John. În glasul lui nu mai era nici urmă din veselia aceea uşuratică pe care i-o cunoşteam atât de bine. Începu să scuture cu putere drugii de oţel.

— Va trebui să tăiem drugii, i-am spus după ce am renunţat să mai sper că vom reuşi să reparăm mecanismul de deschidere.

— Să tăiem drugii de la cea mai bună cuşcă? strigă John. Mai degrabă dorm aici până dimineaţă, când poate s-o găsi cineva mai priceput decât voi.

— Am încercat totul, se apără Singh.

— Unde-i Martin? întrebă John.

Abia acum am observat că operatorul nu se află

printre noi. Plecase în cursul după-amiezii cu Tryg şi nu se întorseseră încă.

Am trimis un şerpaş să-l caute.

— N-o să te putem scoate altfel, decât spărgând uşa, i-am spus eu lui John.

În clipa aceea John semăna în adevăr cu omul /. ipezilor, aşa cum ni-l imaginasem noi: stând furios în dosul gratiilor. Nu vorbea, ne privea doar inundat.

— Sunteţi nişte incapabili, ne aruncă el printre dinţi.

Peste puţin timp se întoarseră Martin Shepherd şi Tryg. Băiatul alerga înaintea operatorului şi când se apropie de cuşcă, se opri, se întoarse către mine şi mă întrebă curios:

— De ce l-aţi închis pe Sahib în cuşcă? Ce a făcut?

Am încercat să-i explic lui Tryg că Sahib nu poate să iasă, fiindcă s-a înţepenit încuietoarea. Băiatul se aplecă deasupra ei şi încercă să mişte pârghia. Martin stătea în spatele lui şi observa mişcările băiatului.

— Nu te juca, îl opri John. Încearcă tu, operatorule, poate că eşti mai priceput ca ceilalţi.

Martin voia tocmai să se apropie de mecanismul de închidere al cuştii, când uşa începu să se deschidă.

— Gata, făcu Tryg. Trebuie să împingi de jos în sus, ne arătă el locul de sub pârghia pe care încercasem în zadar s-o mişcăm. „Aşa” – băiatul vru să închidă iar uşa, neţinând cont de faptul că John încă nu ieşise, numai pentru a ne arăta cum se manevrează pârghia de închidere.

— Las-o! ţipă John şi ieşi în fugă din închisoarea sa involuntară. Un copil trebuie să vă arate ce să faceţi! ne aruncă el dispreţuitor. Şi mai vreţi să-l prindeţi pe omul zăpezilor! Halal expediţie!

Tryg îl privea uimit pe sahibul alb care blestema clipa când i-a dat în gând să plece în Himalaya într-o asemenea tovărăşie.

Noaptea himalayeză se aşternuse peste creştetele albe ale munţilor. Cuşca de oţel în care urma să fie prins omul zăpezilor rămase goală, deschisă şi părăsită, nu departe de tabăra nr. II.

## 16. BĂIATUL ŞI CÂINELE

— Va trebui să-i facem o îmbrăcăminte câinelui. Altfel va degera, ne spuse John.

Nu ne ardea nici unuia dintre noi de îmbrăcarea lui Ham. John însă nu ne slăbea: câinele ar putea adulmeca urmele lui Yeti, ar putea să-l atace, să-l prindă, pe scurt ne-ar putea fi de folos şi dacă tot îl avem, de ce să nu profităm? în cele din urmă John se aşează în faţa cortului şi începu să ia măsurile lui Ham. Câinele, fără să priceapă ce vrea de la el, suportă un timp; pe urmă însă deveni neliniştit, începu să latre şi fugi.

— Al cui este de fapt animalul ăsta? strigă John. Eu trebuie să fac totul. Câinele nu-i învăţat cu mine. Al cui este? îşi repetă el întrebarea.

Nu răspunse nimeni.

— Aha, deodată este al nimănui, mormăi îmbufnat John.

— Îl ţin eu, se oferi Tryg.

John îl privi o clipă, de parcă ar fi stat pe gânduri, pe urmă acceptă dând din cap şi Tryg începu să strige:

— Ham, cuţule, vino la mine, hai cuţule, fii cuminte şi vino la mine.

Câinele lătră o dată şi se apropie încetişor de

băiat.

— Sahib o să-ţi coasă o hăinuţă.

— Ce prostie, doar nu-s croitor! ripostă acru John şi se întoarse spre mine. Tu ştii să coşi, că doar eşti chirurg.

Până la urmă John a reuşit să ia măsură lui Ham.

Cum n-am acceptat să cos pentru Ham, la propunerea lui John, o haină croită dintr-o pătură, s-a apucat el însuşi de treabă. A mai blestemat de câteva ori ideea lui Ham de a ni se alătura, s-a înţepat de „îi ev a ori la deget, dar nu s-a lăsat până n-a termiii. i (Ceea ce a rezultat aducea mai degrabă a corset, un corset prost croit şi prost cusut.

— Grozav a ieşit! îşi lăuda el capodopera. Nici în vis n-aş fi crezut că poate să-i vină atât de bine o îmbrăcăminte unui câine.

lira fericit. Cuştile, capcanele, acum şi câinele, toiul era pregătit. Rămânea doar să pornim la drum înspre locurile unde descoperise urmele.

Mâine, imediat ce răsare soarele, plecăm. Hotărâsein, în privinţa Alicei, că nu poate rămâne în tabăra n r. ÎI – era la prea mare altitudine – de aceea

şerpaşii o vor transporta la spitalul din Kathmandu. Alesesem patru şerpaşi despre care eram siguri că-şi vor îndeplini conştiincios datoria.

Când am văzut în faţa cortului targa pregătită,.1111 simţit cum mi se strânge inima. Mi-am dat din nou seama, acum cu şi mai multă acuitate, cât de ibsurd, dar în acelaşi timp şi iresponsabil este să porneşti într-o aventură ca a noastră fără pregătiri. interioare conştiincioase şi bine făcute. Nu trebuie să mă mai gândesc la asta. Ce fericit este John care urc un singur ţel: să-l prindă pe Yeti. Toate celelalte sunt pentru el secundare. Şi totuşi nici el nu-i decât un om ca şi noi ceilalţi, cu greşelile şi slăbiciunile sale. Cu siguranţă că nici el n-ar vrea să-şi găsească sfârşitul undeva pe aici, în pustiul acesta himalayez, care ascunde atâtea primejdii şi ne-a întâmpinat atât de neprietenos. Este mai rău decât noi? Sau are dreptate atunci când afirmă că pentru a cunoaşte tainele naturii face să aduci orice jertfă? Sunt prea ensibil. Nu trebuie să mă gândesc la cele întâmplate Alicei. Nu trebuie să mă gândesc că nu ne-am pregătit atât cât ar fi trebuit. Nu trebuie să mi-o repet mereu. Mi-aş

slăbi propria rezistenţă şi atunci n-aş mai fi deloc folositor celorlalţi.

Ştiam că Alice suferă, dar nu s-a plâns nici printr-un cuvânt de soarta sa. Acum două zile încă ne mai rugase să n-o trimitem la Kathmandu, azi însă tăcea, iar când a întrebat: „Cine merge cu mine?” am înţeles că îşi luase pentru totdeauna rămas bun de la aventura pe care noi ceilalţi aveam s-o continuăm.

În noaptea dinaintea plecării Alicei n-am putut dormi multă vreme. M-am întors cu gândurile înapoi, la domeniul Ramsgate şi la lacul Lochgreen, la ridicolele începuturi ale aventurii noastre. Mi-am amintit pe urmă de Din-Nun, omul acela misterios care a plecat împreună cu noi de lângă avionul avariat, a traversat cu noi munţii şi ne-a părăsit la sfârşit, fără un cuvânt de explicaţie. De ce o fi dispărut atât de misterios Din-Nun?

Alături de mine sta întins John. îi auzeam respiraţia liniştită. Nu puteam adormi.

— Dormi? l-am întrebat încet.

— Nu.

— De ce?

— Îmi pare rău de Alice. A fost ideea mea, n-ar fi trebuit să vină cu noi. Locul femeii nu-i în Himalaya.

— Crezi că locul nostru este? Cu o clipă în urmă îmi propusesem să nu mă mai gândesc la nimic altceva decât la încheierea cu succes a expediţiei. Iar acum mi-a scăpat din gură o întrebare care, eram sigur, avea să-l supere pe John. L-am auzit răsucindu-se brusc în aşternut.

— Ce vrei să spui? De ce n-ar fi locul nostru aici? De ce?

— Nu ţi se pare că o expediţie ca a noastră ar trebui pregătită altfel? Nu mai puteam da îndărăt.

— Tragi concluzii pripite din imprudenţa Alicei. Ţie ţi s-a întâmplat ceva rău? Cel ce şi-a atins un top oarecare a început într-un fel sau altul. Unii mai rău, cu cunoştinţe mai puţine ca noi şi cu posibilităţi mai reduse ca ale noastre au obţinut mai mult decât vrem noi să obţinem. Dacă ţi-aş propune „i traversezi oceanul pe o corabie ca cea a lui Columb, ai face-o? Cu siguranţă că nu. Pentru că ai noţiunea avionului cu reacţie sau a transatlanticului când începi să le compari pe acestea cu coaja de nucă a lui Columb,

este de la sine înţeles că vei prefera în locul ei un avion sau un vapor sigur.

— Nu e vorba de siguranţă sau de confort. Problema este, ce-l mână pe om să facă un anumit lucru şi dacă merită să rişte pentru lucrul acela viaţa sa şi a celorlalţi.

— Şi ideea asta ţi-a venit la altitudinea de 17.000 de picioare[5]? Nu-ţi ajunge gândul că ai putea fi primul om din lume care a pus mâna pe o vietate pe care nimeni altcineva n-a reuşit s-o prindă? Nu te înţeleg.

Am tăcut.

— Ia ceva ca să adormi, mi-a spus după o clipă John. Şi dă-mi şi mie.

L-am ascultat. Poate că are dreptate. Poate că de vină este altitudinea. De ce nu m-am gândit la asta mai înainte? Eram obosit, ştiam că sunt foarte obosit. Trebuie să mă stăpânesc. Nu trebuie să mă gândesc la Alice, la primejdiile care ne aşteaptă. Trebuie să fiu ca John.

După o clipă i-am auzit respiraţia liniştită. Omul fericit adormise.

---

5 Picior, unitate de măsură anglo- saxonă egală cu 0,3047 m.

Ne-am împărţit în două grupuri. Din primul făceau parte John Ashley, Mazra Singh şi 12 şerpaşi, din al doilea Martin Shepherd, Tryg, eu şi alţi 9 şerpaşi, plus câinele. Cel mai bine echipat dintre noi era

John. De brâu îşi prinsese două capcane – un dispozitiv ingenios inventat de el – iar şerpaşii cărau cuştile şi celelalte capcane, corturile şi lucrurile pe care le consideram de strictă necesitate. Înecare grup avea un aparat de emisic-recepţie, pentru a putea comunica între noi.

Grupul nostru avea misiunea să escaladeze versantul sudic al gheţarului Reipi până la înălţimea de 18.000 de picioare şi acolo să înjghebeze o tabără. Grupul lui John se îndrepta spre locul unde fuseseră descoperite urmele şi aproximativ la aceeaşi înălţime ca noi va ridica tabăra. Presupuneam că până seara ne vom atinge scopul, dacă nu se vor ivi piedici nescontate.

Primul care s-a trezit a fost Tryg. Înainte de a răsări soarele ne-a sculat pe toţi: Treziţi-vă, treziţi-vă, vă aşteaptă Yeti! Alerga de la un cort la altul, trezea

pe unul după altul, iar la sfârşit a rămas lângă Martin.

Soarele se săltă deodată deasupra coastelor ascuţite ale Himalayei, învăluind într-o lumină albastru azurie gheţarul.

— Îmi pare bine că m-aţi luat cu voi, ne spuse simplu şi firesc Tryg. Am să vă fiu de ajutor. O să vedeţi ce forţă am.

Martin zâmbi.

— Eşti cel mai bun şi cel mai de nădejde ajutor al meu. Rezişti la o ascensiune aşa de grea?

— Eu? Băiatul se simţea aproape jignit. Rezist la orice. Pot să urc până la cer, arătă el bolta albastră de deasupra noastră. Voia să ne convingă cu orice preţ că este rezistent şi că ne va fi util.

Îi priveam pe cei doi: lungul şi tăcutul operator Martin şi vioiul şi bucurosul băiat. Discutau între ei cu seriozitate, de parcă nu i-ar fi despărţit nici vârsta, nici educaţia. Martin poate că nu se apropuse de nimeni din expediţie atât cât de băiatul Tryg. Mâncau împreună, dormeau împreună şi Martin în – (puse să-l înveţe să scrie şi să citească.

— *Li* foarte, foarte greu, se plângea la început

Tryg, dur cu cât trecea timpul, cu atât era mai avid de cunoştinţe. „Cio-co-lată”, silabisea el inscripţia de pe un ambalaj de hârtie. „Ciocolată”, striga după. iccca, „am citit singur!” Alerga de la unul la altul ca… i se laude cât de bine ştie să citească.

Unii şerpaşi erau la început geloşi pe Tryg, dar în cele din urmă le-a fost şi lor clar că băiatul acesta plin de viaţă a devenit unul din membrii expediţiei.

John elaborase un plan precis de capturare a omului zăpezilor. Grupul său va urmări amprentele paşilor lui pe versantul vestic al gheţarului şi deoarece omul zăpezilor – cel puţin după părerea lui John

— Nu putea dispare în altă parte decât pe versantul sudic, unde se afla grupul din care făceam şi eu parte, trebuia să ne întâlnim cu el.

Vremea era bună, în ultimele zile nu mai ninsese

— Zăpada ar fi acoperit urmele – iar vântul, ca prin minune, se domolise. După toate probabilităţile, urmele lăsate de Yeti şi observate de John în urmă cu patru zile ar fi trebuit să fie la fel de distincte.

— Să mergem, auzirăm vocea nerăbdătoare a lui

John.

La tabăra nr. Îl rămăseseră şerpaşii care nu mergeau cu noi. Patru dintre ei urmau s-o transporte pe Alice la Kathmandu şi unul din ei, după o zi petrecută în capitala Nepalului, urma să se întoarcă cu veşti privitoare la starea Alicei, după consultul medicului. Ceilalţi trebuiau să aştepte în tabără viitoarele noastre dispoziţii.

— Dar mult vă mai moşcăiţi! Păcat de fiece minut pierdut. Să încercăm şi să-i dăm drumul. John părea din ce în ce mai nerăbdător.

Era în elementul lui. Marea lui ocazie se apropia: *„Omul zăpezilor prins*!*”* Avea deja notat pe o foaie albă de hârtie acest titlu, pentru un reportaj încă nescris.

— Pe foaia asta am să-l scriu, zicea, şi Timbu-Nu se va duce tot într-o fugă la Kathmandu să-l ducă.

Timbu-Nu era cel mai rapid şerpaş al nostru, care învingea cu o uşurinţă de neînchipuit toate obstacolele.

— Va fi cel mai celebru reportaj al meu. Doar dacă mi s-ar…

— John tăcu. Dar în această situaţie ai să-l scrii tu. M-a privit aşteptând parcă încuviinţarea mea.

— Ai să-l scrii tu însuţi, sunt sigur, i-am spus, iar John îmi zâmbi recunoscător.

— Plecarea!

Am mers împreună până la poalele gheţarului de unde cele două grupuri s-au despărţit.

— Mult noroc! ne-a urat John după ce ne depărtasem binişor. Nu uitaţi să-l aduceţi viu!

Totul mergea bine, înaintam relativ repede, nu trecuseră nici două ore şi ajunseserăm la o trecătoare care nu era indicată de harta noastră şi pe care am botezat-o „Gâtul Cămilei”. Am hotărât să poposim aici. Sub picioarele noastre se căscau prăpăstii fără fund, cu pereţii drepţi, de partea cealaltă, spre nord, se întindea un platou lat şi necrezut de plan. Parcă nici nu ne-am fi aflat în Himalaya. Vremea continua să fie frumoasă, soarele strălucea făcând să sclipească nemărginirile de zăpadă albastru-verzui.

Tryg nu se mai dezlipea de Martin. îl urma pretutindeni şi învăţase să filmeze şi să fotografieze. Fusese nemăsurat de fericit atunci când i se îngăduise

să apese pentru prima oară pe declanşatorul aparatului de fotografiat.

— Şi chiar o să iasă ceva? se îndoia el. Poate că un stricat poza. Faţa lui veselă căpătase o expresie de seriozitate.

— Va ieşi, îl asigurase Martin. În fotografie se vor valea toţi munţii pe care-i ai acum în faţa ochilor.

Martin începuse tocmai să-i explice lui Tryg de t r şi băiatul asculta cu atenţie, când deodată strigă:

— Acolo, acolo! Arăta cu mâna câmpia pe care.1 păruseră două siluete.

— Yeti! strigă şi unul din şerpaşi, iar ceilalţi parcă se speriară. Şerpaşii cred că cel care-l vede pe omul /ăpczilor va trebui să moară curând. Unii chiar nici nu priviră în direcţia arătată de băiat doar pentru a nu-l vedea pe Yeti.

— Nu-i Yeti, sunt oameni, râse Tryg.

Am îndreptat binoclul spre cele două siluete mişcătoare de la orizont. Erau în adevăr oameni. De unde or fi apărut în pustietăţile astea? Nici vara păstorii de iaci nu-şi mânau turmele încoace, iar despre existenţa unei alte expediţii în împrejurimile

gheţarului Reipi nu eram informat. În urmă cu trei ani trecuse pe aici nefericita expediţie japoneză din care se întorseseră, după suferinţe groaznice, doar doi membri. Fixam cu privirea cele două siluete mişcătoare. Poate or fi tibetani, aceştia încearcă uneori să ajungă în Nepal traversând munţii, m-am gândit.

— Ar trebui să luăm legătura cu John, a propus Martin.

— Alo, alo! Selvyn îl cheamă pe John. Selvyn îl cheamă pe John, am încercat eu să iau legătura. Nimic. Niciun răspuns. Selvyn îl cheamă pe John. Selvyn îl cheamă pe John, am repetat apelul de câteva ori.

Deodată am auzit foarte slab:

— A dracului maşinărie, pesemne nu funcţionează. Din asta mi-am dat seama că legătura s-a făcut.

— John, în faţa noastră au apărut două siluete, i-am relatat întocmai ce vedeam.

— Cum? Două siluete? De unde până unde? Nu cumva-i Yeti cu puiul lui? întrebă John. Era aproape

bucuros că nu e omul zăpezilor, dorea doar atât de mult să-l prindă primul!

— Nu puteţi să-i capturaţi pe cei doi?

— Păi ce, omul capturează oameni care nu i-au făcut nimic?

— A, da, am uitat că nu v-au făcut nimic. Încercaţi să ajungeţi cumva la ei, ne spuse John. Apoi continuă: Ascultă Selvyn, ştii că încă n-am pierdut urma? Păcat că n-am putut s-o urmărim imediat, când era proaspătă. N-o să ne oprim totuşi cât timp va fi suficient de vizibilă.

Fericitul John. Omul ce păşeşte mereu pe urmele lui Yeti, ale visului său măreţ de a pune mâna pe omul zăpezilor.

Martin şi Tryg începură să facă semne cu braţele, băiatul striga ceva, de neînţeles pentru noi ceilalţi. Până la urmă şi şerpaşii începură să-i strige pe cei doi oameni care până acum nu ne zăriseră.

În cele din urmă, călătorii s-au oprit, au privit fără surprindere în direcţia noastră, s-au sfătuit un timp între ei şi până la urmă, înţeleşi parcă, ne-au făcut cu mâna în acelaşi moment şi şi-au continuat

drumul pe câmpia albă situată la 18.000 de picioare în masivul Himalaya.

— Sunt negustori tibetani, îmi confirmă un şerpaş bănuiala. Vin în fiecare an la noi după afaceri.

— Şi ce cumpără?

— De toate, dar mai ales iaci.

— Mă duc până la ei şi-i întreb dacă nu l-au văzut pe omul zăpezilor, spuse Tryg. Copilul era mânat

(le hotărârea de a ne dovedi ce este în stare. Niciunul dintre noi n-am luat vorbele lui în serios.

Între platou şi „Gâtul Cămilei” se afla o depresiune nu prea adâncă şi urcuşul de la ea până la platoul de deasupra nu era cine ştie ce anevoios. Exclus însă să-i permit băiatului să urce singur pe platou. Chiar şi un bun alpinist ar fi ajuns de cealaltă parte a depresiunii cam după o oră. Şi apoi, nu era sigur că, plecând în căutarea negustorilor, i-ar găsi.

— Nu pleci nicăieri, am decis eu. Dacă oamenii aceia ar fi vrut să ne vorbească, ar fi încercat să se apropie de noi.

Băiatul mă privi dezamăgit.

— Nu m-aş fi dus singur. L-aş fi luat pe Ham cu

mine.

Tryg arătă cu mâna spre câine. Acesta stătea culcat la picioarele băiatului şi, parcă înţelegând că-i vorba despre el, înălţă capul, pe urmă se ridică în picioare şi dădu din coadă.

— Nu se poate, Tryg, îi spuse şi Martin. Nu trebuie să ne despărţim şi dacă urmează să ne întâlnim la data convenită cu ceilalţi, nu avem voie să pierdem timpul în zadar.

Băiatul nu mai zise nimic, mângâie câinele, dar nu încetă să privească în urma celor două siluete ce abia se mai zăreau pe întinderea albă.

Am luat din nou legătura prin radio cu John.

— Cei doi s-au îndepărtat, probabil n-au vrut să dea ochii cu noi.

John îmi răspunse convins:

— Lasă-i în pace. Pe urmă se interesă cam peste câtă vreme pornim.

— Cel mai târziu peste o jumătate de oră.

— Noi plecăm. Urmele sunt mereu la fel de vizibile. Singh afirmă că este vorba de un mascul. Am avut un noroc teribil. Am găsit excrementele lui

Yeti. Am ajuns într-un loc unde Yeti trebuie că a făcut un popas mai lung, poate a rămas chiar peste noapte şi, după cum indică urmele, s-a întors iar aici. Am întins plase, am pus capcane şi ceva mai încolo am aşezat cuşca – aceea mare în care m-am prins singur. L-am auzit râzând. Plecăm peste o clipă.

Nu trecuseră nici douăzeci de minute de la ultima noastră convorbire radio când am auzit iar glasul emoţionat al lui John.

— Selvyn, Selvyn, am găsit urme proaspete. Yeti a trecut pe aici în urmă cu 3 – 4 ore.

Asta da veste! Emoţia lui John mi se transmise şi mie.

— Tryg, Tryg, am strigat pentru a-i împărtăşi şi băiatului noutatea şi pentru a-l consola de pe urma decepţiei provocate de faptul că nu i-am dat voie să plece după cei doi trecători zăriţi, puţin mai devreme, pe platou. Martin, care se odihnea cu ochii închişi, se ridică în picioare, se întinse cât era de lung şi apoi căută cu privirea prin jur.

Băiatul nu răspunse la chemare.

— Unde-i Tryg? l-am întrebat pe şerpaşul care se

odihnea alături de mine.

Ridică din umeri. Nu-l văzuse.

— Nu l-ai văzut pe Tryg? l-am întrebat şi pe Martin. Nimeni nu ştia însă unde-i băiatul.

Am întrebat pe fiecare om din grupul nostru în parte, dar nimeni nu-l mai văzuse din clipa în care îi interzisesem să se ia după cei doi călători tibetani.

— Câinele unde-i?

Tăcere. De parcă Tryg împreună cu câinele ar fi fost înghiţiţi de pământ.

— Tryg! Tryg!

Ecoul trimise îndărăt numele băiatului într-o formă de nerecunoscut.

Tryg!

Iig! întorceau chemarea culmile muntoase din la la noastră.

Am îndreptat binoclul spre direcţia în care dispăruseră negustorii tibetani. În faţa mea se întindea împia albă, strălucitoare, tăcută şi calmă, dezolant de pustie. M-a cuprins frica. Peste câteva minute trebuia să plecăm. John îl urmăreşte pe Yeti, iar noi I am pierdut pe Tryg. Nu puteam să-mi explic

cum s-a făcut de nu a observat niciunul din noi plecarea băiatului.

L-am văzut atunci pe Martin, pentru prima oară, neliniştit. Nu vorbea, se uita doar cu o privire concentrată în toate direcţiile.

— Nu poate fi departe. A lăsat, desigur, urme pe zăpadă, mă duc să-l caut, mi-a spus el.

— Ia cu tine un şerpaş, i-am propus. Şi, te rog, întoarce-te cât mai repede. Dacă nu plecăm curând, va trebui să înnoptăm aici.

Martin plecă însoţit de un şerpaş mărunţel, căruia, din cauza numelui său imposibil de pronunţat, îi ziceam Lăptic. Avea doar 20 de ani, dar în 1958 luase parte la expediţia germană ce urcase până la altitudinea de 28.000 de picioare. Lăptic se pricepea de minune să-şi depene peripeţiile. Doar el ştia însă ce era adevărat şi ce născocise atunci pe loc, din cele povestite.

Ceasul brăţară indica ora 15 şi 3 minute când i-am văzut pe Martin şi pe însoţitorul său descoperind în zăpadă, pe versantul de sud-est, urmele lui Tryg şi ale câinelui. Martin, înarmat doar cu aparatul foto, se

lansă, împreună cu şerpaşul, în căutarea băiatului şi a câinelui, luându-se după urmele lor proaspete.

Eram supărat pe Tryg. îi interzisesem doar să plece şi nu mă ascultase. Am să-l trimit, împreună cu un şerpaş, la tabăra II. A întârziat tot grupul şi acum ne mai produce şi îngrijorare. Am să-l trimit neapărat, pe el şi pe câine, în tabără.

Ora 15 şi 32 minute. Operatorul nu se întorsese, iar cât despre Tryg nici vorbă.

— John îl cheamă pe Selvyn, John îl cheamă pe Selvyn, se auzi deodată în radioreceptor.

Ce-o fi vrând John? Să-i spun că nici n-am pornit din loc şi că nu ştiu nimic de soarta lui Tryg, iar acum şi a lui Martin?

— John îl cheamă pe Selvyn. Unde eşti? Dormi sau ce faci? Vocea lui John suna nerăbdătoare. Mă auzi? auzi? Iar am dat peste un loc de popas al lui Ycti. Avem un săculeţ plin cu excremente proaspete, splendide. Ycti nu poate avea un avans mai mare de două ore faţă de noi. Peste cât timp ne putem întâlni? Grăbiţi-vă, faceţi tot ce sunteţi în stare, pentru a-l ajunge cât mai curând pe Yeti. La ce înălţime vă aflaţi?

John făcu o scurtă pauză. Ce să-i răspund? Să-i stric bucuria? Bucuria vânătorului care se apropie de pradă? Să-i spun că ne aflăm tot la primul loc de popas şi că aşteptăm neputincioşi să-şi facă apariţia Tryg, operatorul, şerpaşul şi câinele? Că n-am înaintat nici măcar un pas? Şi că-i puţină speranţă să ne mai întâlnim cu cealaltă jumătate a expediţiei?

— Selvyn, nu mă auzi? Iar nu merge. Afurisit aparat, când trebuie să funcţioneze... Blestemă radioemiţătorul, blestemă toate rubedeniile acestuia din familia radioului şi începu iar:

— John îl cheamă pe Selvyn!

— Venim, i-am răspuns cu glas scăzut.

— În sfârşit, răsuflă uşurat John. La ce înălţime vă aflaţi?

— Venim, am repetat.

— Coordonatele, auzi? Dă-mi poziţia! Unde sunteţi? Ne vedem până deseară?

— Da, precis, i-am răspuns.

L-am auzit pe John spunând cuiva că nu se poate înţelege cu mine, că îi răspund de parcă tocmai aş fi i. i/ut de pe Everest: „Ce s-o fi petrecând cu el? îl întreb

de poziţie şi el bâiguie ceva”.

— Selvyn, ce-i cu voi? E totul în ordine? insistă John.

Atunci m-am decis.

— John, s-a rătăcit Tryg. Iar acum nu se întoarce nici Martin care s-a dus să-l caute.

În receptor fu o clipă de linişte, căreia îi urmară nişte blesteme groaznice şi o avalanşă de întrebări.

— Cine i-a permis lui Tryg să se îndepărteze? Am spus eu mereu că nu trebuia să-l luăm cu noi. Martin, Martin ne mai lipsea. Halal expediţie! N-aţi vrea să vă despărţiţi în linişte şi să vă întoarceţi la Londra? Aţi putea aştepta acolo să-l vedeţi pe omul zăpezilor în grădina zoologică!

John se înfuriase de-a binelea.

— Am să fac totul pentru a ne putea întâlni, azi chiar, cu voi. Nu vă pierdeţi vremea din cauza noastră. Noi suntem odihniţi, vom înainta mai repede… m-am străduit eu să potolesc mânia lui John.

— Băiat afurisit! N-ai putea lăsa câţiva şerpaşi pe loc şi tu împreună cu restul să porneşti? mă întrebă John, după ce-i trecu primul vai de furie. Martin să

vină după tine când se va întoarce.

Am reflectat un moment. Dar dacă Martin nu se va întoarce? Până la urmă m-am decis: îi las un mesaj, iar eu cu doi şerpaşi pornim. Poate că, în adevăr, prilejul de a-l prinde pe Yeti este la fel de mare pe cât îl descrie John.

— Peste zece minute plec împreună cu doi şerpaşi, i-am spus.

— Bine, a răspuns John mulţumit şi a încheiat convorbirea.

Înainte de ora 16, când am părăsit locul popasului nostru neplanificat, timpul a început dintr-odată să se schimbe. Deasupra crestelor munţilor au apărut perdele albe de ceaţă, cerul se acoperi de nori întunecaţi. Începu să sufle un vânt iute, a cărui intensitate creştea pe fiecare clipă.

De Tryg şi Martin nici urmă.

## 17. FILE DE JURNAL

Nu exista nici cea mai mică speranţa de a ne mai întâlni vreodată cu Tryg sau cu Martin. Au trecut cinci zile şi nici urmă de ei. Furtuna de zăpadă care a bântuit în ziua plecării lor a fost cea mai cumplită

furtună trăită vreodată de mine. În decurs de numai câteva secunde s-a iscat un vânt puternic care s-a transformat, cât ai clipi din ochi, în viscol. A început să ningă şi peste câteva minute nu mai vedeai la un pas în faţa ta.

E un fragment din jurnalul meu, datat 28 martie 1960. L-am scris abia după cinci zile de chinuri şi groază, trăite alături de cei doi şerpaşi, micul Lu şi agerul Cian, în efortul nostru zadarnic de a ne uni cu grupul lui John.

Nu trecuseră nici două ore şi am constatat că nu ne mai putem continua drumul. Viscolul era atât de puternic că a trebuit să ne culcăm la pământ, deoarece exista pericolul să ne mături în vreuna din numeroasele prăpăstii din jur. Orbiţi de năvala fulgilor de zăpadă, nu vedeam la un pas înaintea noastră. Am pierdut speranţa că voi mai vedea vreodată altceva decât această blestemată împărăţie a munţilor Himalayei, acest regat al veşnicelor, neprevăzutelor şi viclenelor primejdii. Alice, Martin, Tryg… şi acum noi… Sfârşitul unei aventuri periculoase şi absurde.

În faţa privirii mele interioare se deschise din

nou poarta spitalului parizian *Sainte Marie de Notre Espoire*, îmi apărură castanii cu miile lor de flori trandafirii din faţa ferestrelor albe, dincolo de care oamenii caută cu atâta ardoare nădejdi noi. Nădejdea că li se va reda sănătatea, că vor trăi. Trebuia să fi rămas unul dintre aceia care contribuie ca flăcăruia albastră a speranţei să nu se stingă şi când colo zac aici în zăpadă, biciuit de un vânt îngheţat, la 18.000 de picioare, neputincios, la mii şi mii de mile distanţă de albele ferestre ale spitalului *Sainte Marie de Notre Espoire*, unul din membrii expediţiei pornite în căutarea omului zăpezilor.

Alături de mine era culcat Lu – mărunţelul. Striga ceva, dar, cu toată apropierea, nu înţelegeam ce spune. Viforul îi frângea glasul, i-l spulbera şi-l lua cu el. Ridică mâna şi arătă un pinten al gheţarului ieşit în afară, vizibil în scurtul răgaz dintre două rafale de zăpadă.

Lu propunea să ne adăpostim sub el.

Cu eforturi supraomeneşti am încercat să ne târâm până la această ultimă speranţă de salvare. Au fost nişte momente groaznice. În cele din urmă,

obosiţi de moarte, ne-am văzut sub streaşină de gheaţă. Eram – cel puţin deocamdată – salvaţi.

M-am odihnit o clipă şi pe urmă am încercat să iau legătura cu grupul lui John: „Selvyn îl caută pe John, Selvyn îl cheamă pe John”. Nu primii niciun răspuns. În aparat se auzi doar un foşnet scârţâitor. Am mai încercat de câteva ori, dar aparatul a rămas mut.

Trebuie să citez iar din jurnalul meu:

29 martie. Am petrecut o? ioapte parcă fără de sfârşit. Furtuna de zăpada se năpusteşte asupra noastră cu o viteză incredibilă. Suntem izolaţi de lume, peste măsură de istoviţi, dar în siguranţă. Streaşină de gheaţă şi văgăuna de stâncă în fundul căreia ne-am aciuit sunt adăpostul nostru provizoriu.

*30* martie. Nu am reuşit să iau legătura cu John. Viscolul a contenit, vremea s-a liniştit. Ne-am îndreptat spre nord-est, după părerea mea, cel mai uşor traseu. Şerpaşii mă sfătuiesc să nu înaintez prea repede. În gheţar sunt crăpături largi pe care trebuie să le evităm, uneori chiar printr-un ocol foarte mare. Continui să nu am legătura cu John. De Tryg şi de

Shepherd nici urmă. Ar trebui să ne aflăm la numai câteva sute de yarzi depărtare de locul unde urma să ne întâlnim cu grupul lui John. Nicăieri nici urmă de fiinţă vie. Cum va lua oare sfârşit această – în mod categoric nefericită – expediţie a noastră pe urmele lui Yeti?

*31* martie. Abia azi am ajuns la locul unde trebuia să ne întâlnim cu John. Într-o cutie de aluminiu fixată de un colţ de stâncă am găsit următorul mesaj: „Ne îndreptăm în direcţia nord-nord-est. Urma lui Yeti pierdută, apoi regăsită cam la 200 de yarzi depărtare de aici, în direcţia nord-nord-est. În locurile unde credem că Yeti se va întoarce, am aşezat trei cuşti şi şapte capcane” (Aici John făcuse o schiţă a punctelor în care grupul său aşezase cuştile şi capcanele.) „Sper că v-a reţinut doar vremea proastă şi că altfel totul este O.K. Singh afirmă că ieri a zărit pe versantul de sud-est două siluete – este convins că-i vorba de oamenii Mă îndoiesc, ce să fi căutat pe acolo oameni? Mai curând cred că era omul zăpezilor. Te-am chemat în zadar. Când am să mă întorc la Londra am să le spun eu fabricanţilor de aparate de emisie

portabile, mult lăudate, ce cred despre ei şi despre produsele lor, iar ce le voi spune va fi foarte nepoliticos. Întreb, probabil, degeaba, ¿/¿zeai 5-<z «/ «iors Tryg şi Martin. Un şerpaş tocmai mă anunţă că a văzut ceva ciudat mişcându-se în direcţia nord-nord-est. Este Yeti, Selvyn, un Yeti în carne şi oase! u

Aceasta era încheierea mesajului lui John. Mesajul unui om fericit, primul care va reuşi, precis, s

pe omul zăpezilor. Alice, Martin, Tryg, primele jertfe ale goanei după Yeti. Am citit din nou rândurile scrise de John. Clipa solemnă se apropie. Va fi oare o clipă mare? Nu trebuie să fiu pesimist.

Aici iau sfârşit lapidarele mele însemnări. Ceea ce a urmat după evenimentele înfăţişate în ele, trebuie să descriu mai pe larg. S-a întâmplat ceva de necrezut. Ceva ce a întrecut cu mult fantezia mea, iar de n-aş fi fost martorul tuturor acestor întâmplări, nu cred c-aş fi dat crezare spuselor altui amator de a mi le povesti.

Aşa cum se întâmplă, de obicei, în Himalaya, vremea s-a schimbat brusc, ca la semnul unei baghete magice. Pe cer s-a ivit soarele şi nimic nu mai amintea

de viscolul ce bântuise. Am urcat împreună cu cei doi şerpaşi pe traseul indicat de John în mesajul închis în cutia de aluminiu. Tocmai ocolisem una din fisurile largi ale gheţarului – ocolul fusese considelabil – când am auzit glasuri omeneşti. Erau clare, puteai aproape să distingi cuvintele. Ne-am oprit şi am ascultat. În răstimpuri vocile încetau să mai vorbească, pe urmă însă ajungeau iar până la noi, mânate parcă de ecou. Şcrpaşii zâmbeau, nu pricepeam din care motiv. Eram încordat, plin de curiozitate şi, totuşi trebuie să recunosc, şi de nelinişte.

— Acolo, jos, în jos, sahib! strigă Lu şi arătă sub peretele abrupt din faţă.

— Cine-i acolo? am întrebat.

Lu zâmbi şi apoi răspunse:

Sahib John.

Era doar clar, nu putea fi nimeni altul decât John. Mi-a părut rău că am întrebat atât de prosteşte. Prin urmare am ajuns grupul lui John care făcuse popas aici. După presupunerile mele era mai devreme decât mă aşteptam. S-ar fi putut însă ca John să fi întârziat ceva mai mult pe drum şi de aceea ne-am apropiat de

ei mai repede decât presupusesem.

Am vrut să ocolim panta abruptă şi să coborâm acolo de unde veneau glasurile. Lu mergea primul, după el eu şi la urmă Cian. Vocile se auzeau din ce în ce mai clar, dar nu puteam încă să-mi dau seama cui aparţin.

Ultimul obstacol: vom fi nevoiţi să ne căţărăm iar câteva zeci de yarzi, deoarece în faţa noastră se căscase din nou gura adâncă, de netrecut, a unei crevase.

Continuam să fiu încordat. Cum ne va primi John? Nu-mi va reproşa că i-am permis lui Tryg să părăsească tabăra? Alice, Tryg, Martin. Trei jertfe ale expediţiei de capturare a omului zăpezilor.

Vocile deveniră şi mai clare. Am auzit pe cineva râzând. Astfel râd doar şerpaşii. Un nou hohot de râs şi între ele o voce înaltă, subţiratică.

— Cine o fi? Ne-au mai rămas doar câţiva yarzi până să ajungem la piscul abrupt de stâncă de unde aveam panorama întregului grup.

## 18. SCRISOAREA ELVEŢIANULUI MORT

— Te rog, povesteşte mai coerent cum s-au

petrecut, pe rând, faptele, l-am rugat pe Martin. Iar tu, Tryg, taci măcar o clipă.

Băiatul nu mai putea fi stăpânit. Mă prindea de amândouă mâinile, râdea, voia să spună singur totul, iar la sfârşit izbucni în plâns.

— Spun eu totul, de la început, vă rog, vă rog mult, implora el.

I-am aruncat o privire severă. De fapt mă străduiam s-o fac să pară cât mai severă, fiindcă în realitate nu-mi puteam ascunde bucuria, imensa bucurie, că ne-am întâlnit din nou cu Martin Shepherd, Tryg şi Ham. Toţi erau sănătoşi şi fericiţi peste măsură de revederea noastră.

Nu-mi venise a crede ochilor atunci când, din vârful stâncii, i-am văzut jos, la picioarele noastre, pe Tryg, pe operator, pe Ham şi pe şerpaşi. Eram convins că băiatul, după plecarea sa nechibzuită, şi-a găsit sfârşitul undeva, în timpul furtunii de zăpadă şi că aceeaşi soartă l-a lovit şi pe Martin, plecat în căutarea lui. Prin ce minune reuşiseră să se salveze?

Martin tăcea ca de obicei, zâmbind numai.

— N-a fost o minune, Selvyn, rosti el simplu. Să-ţi

povestească Tryg ce s-a întâmplat.

— Vreau să spun eu, vă rog, lăsaţi-mă să vorbesc. Nimeni nu vrea să mă asculte, spuse dintr-o suflare băiatul.

— De ce ai plecat fără voia mea? Ar trebui, fără multe fasoane, să te trimit la tabăra din vale. Mă căznisem să imprim glasului meu o notă cât mai severă.

Faţa veselă a băiatului se întristă.

— Să mă trimiţi jos? repetă ca un ecou. Asta pentru că am găsit mesajul? Lacrimi începuseră să alunece pe obrajii băiatului.

— Ce mesaj?

— Din partea exexpeexpediţiei elveţiene. Îşi şterse cu mâna mică obrajii.

Nu pricepeam. Ne-am uitat de la unul la altul.

De la Tryg la Martin, de la Martin la băiat. Operatorul tăcea, dar nu încetase să zâmbească.

— Îmi spune, în sfârşit, cineva ce s-a întâmplat? am întrebat nerăbdător.

— Eu, dar vrei să mă trimiţi jos şi nici nu ştii… Băiatul mă privi mustrător.

— Atunci vorbeşte, am zis, şi Tryg trebuie că a simţit că în glasul meu nu mai este nici urmă din severitatea cu care m-am pregătit să-l întâmpin.

— N-am vrut să plec fără voie – băiatul mă privi încercând să-şi dea seama dacă-l cred – zău că n-am vrut. Când m-am uitat atunci la cei doi oameni – îţi aminteşti cum s-au oprit, ne-au făcut semn cu mâna şi apoi au plecat – am văzut pe coasta muntoasă din faţă ceva ce aducea cu un băţ înfipt în zăpadă. Nu era departe, nu ştiam ce poate fi şi am crezut că nu mi-ai da voie să mă duc singur acolo, iar cu toţii n-aţi fi mers pentru că vă grăbeaţi. Am vrut să dovedesc de ce sunt în stare. M-am hotărât să merg să văd ce este şi să mă întorc imediat.

A făcut o scurtă pauză şi m-a privit.

— Spune mai departe, l-am invitat scurt.

— Nu era departe, zău că nu era departe, ne-a asigurat el. Am crezut că am să vă ajung din urmă şi că sahib nu va fi supărat. Doar ştii ce fel sunt…

Am zâmbit.

— Sahib nu mai e supărat, zise mulţumit băiatul. Ham a venit după mine, dar nu i-am spus eu să vină.

Când m-am apropiat de locul unde se afla băţul înfipt în zăpadă am văzut că-i un cort, de fapt ce mai rămăsese dintr-un cort. Acolo am găsit asta. Băiatul îmi arătă o cutie metalică pe care o scosese din rucsac. A deschis-o şi mi-a întins-o.

— Uite ce-i acolo!

În cutie se afla o foaie de hârtie scrisă. Era umezită, dar scrisă citeţ.

„Mă îndoiesc ca aceste rânduri vor ajunge vreodată în mâna unui om” y am citit eu. „Nu cred şi totuşi trebuie să povestesc cuiva, chiar dacă acesta sunt eu, ce s-a întâmplat. Johann Salzer este mort, a murit acum două zile din cauza epuizării. Şi Carl Tschudi a murit, a căzut, nu departe de aici, de pe peretele drept al muntelui Hulukumbu. Din toată expediţia elveţiană pornită din Kathmandu în ziua de 13 februarie 1958, doar eu mai sunt în viaţă. Cel de al patrulea membru al grupului nostru s-a întors acasă după 17 zile, fără să-şi motiveze plecarea. A plecat pur şi simplu. N-am să descriu întâmplările prin care am trecut. Sunt descrise în jurnalul lui Tschudi. Dacă cineva va da peste această însemnare, va găsi precis

şi jurnalul.

De ce mai scriu, prin urmare, aceste rânduri? Am ambele picioare fracturate, ştiu că nu mai pot fi salvat. N-aş vrea să mor însă fără a spune că l-am văzut pe omul zăpezilor şi că l-am fotografiat din imediata apropiere. Am auzit răsuflarea lui Yeti, atât eram de aproape de el. Vântul sufla din faţă, Yeti nici nu m-a văzut, nici nu m-a simţit. Stătea pe locul a cărui poziţie aş dori s-o indic cât mai precis, deoarece în acest loc Yeti se întoarce în fiecare dimineaţă. Dacă forţele nu mă vor lăsa, am să încerc să fac o schiţă. Se află la sud-est de cortul meu.

În timpul popasului nostru acolo omul zăpezilor a venit de trei ori. Când m-am apropiat de acel loc, în lipsa lui, am văzut resturi de şoareci aduşi aici de omul zăpezilor. În a doua noapte, din ascunzătoarea mea am văzut ieşind din acel loc ac sub stâncă doi, probabil o pereche. În a treia zi s-a întors doar masculul singur. Am reuşit de două ori să-l fotografiez din apropiere. Ar fi fost o nebunie din partea mea să încerc să-l prind. Nu eram nici înarmat, nici pregătit în vreun fel, pentru a putea încerca. Singura mea

arma era aparatul de fotografiat. După trei zile de aşteptare la locul unde Yeti are obiceiul să se întoarcă cu regularitate, m-am hotărât să mă întorc şi eu la cort şi după aceea să cobor până la tabăra din „Valea rododendronilor” pentru a comunica cele aflate. La câţiva metri de cort, o furtună groaznică m-a prăvălit la pământ şi m-a aruncat într-o crevasă. Cu eforturi supraomeneşti am reuşit să ies din ea şi în chinuri groaznice să mă târăsc până la cort. Ştiu că am ambele picioare fracturate şi că jur-împrejur nu-i ţipenie de om. Doar cadavrul lui Tschudi zace la câţiva zeci de paşi depărtare de mine. Am dureri groaznice…”

Aici lua sfârşit scrisoarea elveţianului necunoscut.

— N-ai găsit lângă scrisoare şi o schiţă? l-am întrebat pe Tryg.

Băiatul clătină din cap.

— Nici aparatul fotografic?

— Nimic altceva, răspunse băiatul.

Eram dezolat.

— De ce nu m-ai chemat?

— Am strigat, câinele a lătrat, dar n-aţi răspuns şi pe urmă s-a stârnit viscolul, iar eu cu Ham m-am ascuns într-o peşteră. Era mare şi în ea se afla o ladă.

— O ladă? Nu-mi puteam crede urechilor de uimire.

— O ladă cu conserve. Multe conserve. Băiatul îşi întinse braţele pentru a-mi arăta cât de mare era lada. Şi tot acolo mai era sahib Martin, adăugă Tryg şi râse.

— Martin în peşteră? Ce tot spui aici?

Operatorul îşi scoase luleaua din gură şi spuse simplu:

— M-am adăpostit de furtună.

— Cum îţi explici că nu s-a găsit aparatul de fotografiat? l-am întrebat pe Martin. Cadavrul elveţianului l-aţi găsit?

Operatorul clătină din cap.

— Eu n-am ajuns lângă cort. Elveţianul şi aparatul lui de filmat sunt, în mod cert, sub troiene. După ce a încetat furtuna de zăpadă am căutat – eu şi băiatul – să vă ajungem cât mai repede din urmă. Poate că cel mai bine ar fi să ne întâlnim cu John şi împreună să ne întoarcem la cortul elveţianului.

— Deocamdată legătura cu John este întreruptă. Ne-a lăsat câteva rânduri. I-am povestit lui Martin cum am găsit biletul lui John în care ne indica locul viitoarei noastre întâlniri.

A citit biletul, a reflectat câteva clipe şi pe urmă a spus:

— Nu pot fi departe. Dacă vor rămâne peste noapte la locul despre care pomeneşte John, mâine am putea ajunge. Ar trebui însă să plecăm cât se poate de repede.

Vremea era splendidă, soarele îşi oglindea chipul strălucitor în oglinda cu reflexe albăstrii a zăpezii, participând parcă şi el la bucuria reîntâlnirii noastre. Tryg nu se mai mişca acum de lângă mine.

— Sahib nu mai este supărat? m-a întrebat dintr-odată. Nu mai e supărat? şi-a repetat întrebarea. Am observat cu ce nerăbdare aştepta răspunsul.

I-am prins sub braţ capul ciufulit şi Tryg a înţeles astfel că l-am iertat de mult.

— Unde aţi hoinărit până acum? Aparatele nu funcţionează, oamenii la fel, halal expediţie! Eroii Himalayei! Băiatul o porneşte la plimbare după cum îl

îndeamnă inima, câinele îl urmează. Tu te plimbi pe munţi ca printr-un parc. Vă daţi măcar seama că faceţi parte din expediţia plecată spre a-l captura pe omul zăpezilor?

Cu cuvintele acestea ne-a întâmpinat John a doua zi, înainte de ora şase dimineaţa, când ne-am întâlnit cu cealaltă jumătate a expediţiei. Mai revărsă câtva timp un torent de mustrări pe care le-am ascultat în tăcere. Martin zâmbea, doar băiatul, temător, se ţinea strâns de mine. Când i-am arătat însă cutia cu scrisoarea elveţianului mort, şi-a uitat supărarea şi tot ce spusese până atunci.

Îl ridică pe Tryg în sus şi strigă:

— Bravo, puştiule, de fapt bine ai făcut că i-ai lăsat şi ai plecat. Ei dormeau şi nu mai vedeau nimic din ce-i în jurul lor. „Reuşita expediţiei asigurată de un copil!” Grozav titlu de reportaj!

John citi de câteva ori la rând scrisoarea.

— Trebuie să ajungem la cortul elveţianului. Chiar dacă n-a reuşit să mai facă o schiţă a împrejurimilor în care l-a văzut pe Yeti, tot o să le găsim noi. Locul unde Yeti revine mereu trebuie să fie

– John se uită în scrisoarea elveţianului – nu departe de cort, în direcţia sud-est, undeva în preajma vreunei prăpăstii, în care a căzut elveţianul. Vom găsi locul.

John era din nou plin de optimism. Cel mai fericit om din lume. Deodată se opri:

— Ne-a rămas o singură cuşcă, şi încă cea mai slabă. Toate celelalte capcane şi cuşti le-am presărat în drumul nostru. Va trebui să le controlăm şi pe astea, dar numai dacă n-am reuşi să-l prindem pe Yeti în preajma cortului elveţianului.

Pe urmă ne povesti întâmplările prin care trecuse grupul său. Merseseră multă vreme pe urmele lui Yeti, clar distincte în zăpada cu luciri albăstrui de cristal. De câteva ori găsiseră locuri în care Yeti poposise mai îndelung. Cu două zile înainte de întâlnirea noastră, urmele dispăruseră subit. Omul zăpezilor parcă ar fi intrat în pământ. John nu-şi putea explica dispariţia bruscă a lui Yeti. Doar dacă n-o fi păşit sărind peste câţiva bolovani neacoperiţi de zăpadă şi n-o fi traversat vreuna din crevasele inaccesibile nouă.

— Pentru noi a fost o mare decepţie, povesti John. L-am urmărit atât de îndelung, ştiam după urme

că nu poate fi departe, ba chiar ni s-a părut la un moment dat că distanţa dintre noi se micşorează. Şi deodată punct, urmele ia-le de unde nu-s, iar de omul zăpezilor nici pomeneală.

John făcu o pauză, îl privi pe Tryg şi continuă:

— Am spus întotdeauna că o să iasă ceva din tine.

Am zâmbit. Mi-am adus aminte de câte ori îşi modificase John, până acum, părerea despre băiat. John însă nu mi-a văzut probabil zâmbetul.

— Bineînţeles, ai nevoie de o mână hotărâtă care să te conducă. Ţine-te pe lângă mine, am să scot eu ceva din tine.

Băiatul a zâmbit fericit, dar nu s-a mişcat de lângă mine.

— Ar trebui să convenim acum asupra planurilor noastre viitoare, rosti cu vioiciune în glas John, uitând cu desăvârşire de băiat. Ne întoarcem la locul unde s-au pierdut Tryg şi câinele – oare cum îl cheamă? John se prefăcu a fi uitat numele lui Ham. Ce bine-i vine haina cusută de mine, se făli el, iar I I-am dădu din coadă de parcă ar fi înţeles.

— Am putea pleca peste o oră. John privi harta. Poposim peste noapte la „Pasul Măgarului” şi mâine la prânz vom fi la locul dorit.

Botezase el singur toate trecătorile, păsurile, ba chiar şi munţii care nu se aflau pe harta noastră – mi prea precisă. „Capul Găinii”, „Doniţa cu lapte”, „Scufia Cofetarului” – acestea erau numele pe care le dăduse. Unui singur vârf din apropierea gheţarului Kukumbu îi dăduse un nume mai poetic: „Trandafirul Alb”.

În adevăr, la mai puţin de o oră, am pornit. John, ca totdeauna, mergea primul, de parcă ar fi acumulat forţe noi, sau de parcă abia acum ar fi început vânătoarea omului zăpezilor. Ne grăbeam să ajungem la locul unde elveţianul care murise îl văzuse de câteva ori pe Yeti.

Nimeni dintre noi, poate nici optimistul John, nu bănuia că, de astă dată, vom trăi, cu adevărat, cea mai dramatică aventură a expediţiei noastre.

## 19. OMUL ZĂPEZILOR

N-am ajuns la cortul elveţianului, după cum planificasem iniţial, a doua zi la prânz. Soarele se

apropia încetişor de crestele albe ale Himalayei, grăbindu-se să se ascundă în spatele lor, când am zărit, din depărtare, locul unde fusese cortul. Vremea ţinea de data asta cu noi. Vârfurile de gheaţă străluceau în lumina ultimelor raze ale apusului, vântul se potolise.

Simţeam o tensiune ciudată cum nu mai resimţisem niciodată de când plecasem în această expediţie. Niciunul dintre noi nu vorbea, tăcea până şi John. Serios şi concentrat, nu renunţase însă la grabă. Mergea în fruntea grupului, tensionat ca toţi ceilalţi, calm în aparenţă. Abia a doua zi, când am fost nevoiţi să facem un mare ocol pentru a evita o despicătură largă în gheaţă, a început să se agite.

— N-o să ajungem azi acolo. Vremea începe să se strice. John se opri şi ceilalţi îi urmară exemplul.

Martin scoase luleaua din gură şi se întoarse spre băiat.

— Ascultă, Tryg, când am plecat de la cortul elveţianului n-am mers pe partea dreaptă? Am impresia că traseul era mai uşor pe acolo.

Băiatul încuviinţă.

— Pe acolo, pe acolo, arăta el cu mâna coama muntelui de sub noi.

John tăcu o clipă şi apoi întrebă:

— Pe unde?

Băiatul, amabil, arătă încă o dată.

— De ce n-aţi spus înainte? se încruntă John. Colindăm zadarnic munţii şi pierdem timp.

— Doar sahib ne-a condus, ripostă imprudent

Tryg-John se încruntă şi mai tare, dar nu zise nimic. Nici şerpaşii, de obicei guralivi, nu vorbeau. Toţi voiau să ajungem cât mai repede la cortul elveţianului. Ştiam că este ultima noastră ocazie. Am început să coborâm în direcţia indicată de băiat.

Ne vom întoarce acasă, ca toate celelalte expediţii, anunţând că am văzut urmele misterioasei făpturi din Himalaya, dar că n-am reuşit nici să-l vedem, nici să-l prindem pe Yeti? Sau vom fi primii oameni din lume care vor reuşi să descopere taina omului zăpezilor?

Nu-mi puteam imagina ce s-ar întâmpla când am coborî din avion la Londra cu un Yeti viu. Omul cel mai fericit ar deveni omul cel mai celebru din lume. Nu-l

vedeam în clipa aceea în închipuirea mea pe Yeti, făptura cu capul mare şi cu blană de un maron roşcat, ci pe John, celebrul reporter al revistei „London Telegraph”, ţinând o conferinţă la „Societatea de antropologie a Regatului Marii Britanii”, în faţa a o sută de oameni toţi unul şi unul – care ascultau cu atenţie relatarea lui privitoare la capturarea lui Yeti.

— Atenţie, Selvyn, eşti chiar pe marginea crevasei! Martin, care mergea în urma mea, m-a tras în ultimul moment de pe grămada de zăpadă ce atârna deasupra unei crăpături în gheaţă. Mi-a fost de ajuns pentru a mă smulge din închipuirile mele fantastice cu privire la celebrul John.

— Parcă s-ar plimba, mormăi John. Asta ar mai lipsi, să te scoatem din cine ştie ce văgăună.

Era iritat, neliniştit, şi încerca să forţeze ritmul, deoarece mai aveam o bucată bună de mers.

Mi-am privit ceasul. Acum patru ore trebuia să sosim în apropierea locului de unde băiatul văzuse băţul înfipt în zăpadă.

— Nu ne-am rătăcit? am întrebat.

John tăcea, dar încordarea de pe faţa lui se

accentuase.

— Pe aici, pe aici! strigă după o clipă Tryg şi arătă o pantă domoală. Îmi amintesc de ea. De aici e foarte aproape.

Era emoţionat, îşi striga câinele, acesta începu să latre, alergă până la panta arătată de băiat, se întoarse iar, dar nu încetă să latre.

— Ospiciu de nebuni, bombăni John. Se opri şi începu să privească îngrijorat în jur. În cele din urmă dădu din cap:

— Exclus. Trebuie să mergem spre est.

— Nu, nu, aici e. Precis este aici. Şi tu eu, strigă cu disperare băiatul.

Martin se întoarse spre John.

— Tryg are memorie bună. M-am convins de câteva ori de asta, am putea încerca.

— Ce să încercăm? Doar v-aţi întors împreună. Ai venit pe aici? îţi aminteşti pe unde aţi mers?

Ochii băiatului se înfipseseră în privirea lui Martin. Operatorul încerca să-şi amintească.

— Încerc eu singur cu Tryg, zise la urmă.

— N-ai să pleci singur. Să te pierzi iar. A fost de

ajuns o dată, coborâm toţi peretele.

Prin urmare decizia a fost luată. Băiatul vru să alerge înainte, dar se opri brusc, ţintuit parcă locului. Vocea lui John bubui ca un tunet.

— Niciun pas mai mult. Expediţia o conduc cu! Tryg, ai să vii cu mine.

Băiatul ascultă. Cu prudenţă, la câţiva paşi în urma lui John, cobora copilul care pusese întreaga expediţie pe urme bune. Am mers un timp în tăcere.

— Cred că vă conduc bine, nu-i aşa Tryg? zise John după un răstimp.

Băiatul zâmbea fericit. John se opri deodată şi-şi puse mâna streaşină la ochi. În partea cealaltă a văii înguste se vedeau clar resturile din cortul elveţianului. Erau orele 16 şi 48 minute, ziua de 4 aprilie 1960.

Ne-am oprit toţi şi am privit fix locul de la care am aşteptat atâtea.

Valul fumuriu al înserării începu să se lase repede deasupra frunţilor uriaşilor din Himalaya. Soarele dispăruse, se lăsase amurgul. Ceva rău prevestitor adăsta în liniştea din jur.

— Să mergem, ne invită John. Cât se mai vede.

Poposim în peşteră.

În acel moment băiatul scoase un ţipăt pătrunzător. Arătă spre stânga cortului elveţianului.

— Acolo, acolo! strigă, tremurând tot.

— Yeti, şopti John.

Pe panta din stânga, sub rămăşiţele cortului, apăruse o siluetă întunecată. Făptura stătea pe picioarele de dinapoi de parcă ar fi privit în jurul său, pe urmă se lăsă pe toate patru şi o luă la fugă.

— Yeti, Yeti, un Yeti viu, John respira sacadat.

Câţiva şerpaşi se întoarseră cu spatele, prefăcându-se că nu l-au văzut pe omul zăpezilor. Niciunul dintre ei nu dorea să moară până să se împlinească anul.

În amurgul ce devenea din ce în ce mai dens, nu puteai distinge dacă animalul a sărit într-una din crevasele gheţarului sau s-a făcut nevăzut în spatele stâncilor.

— Acum nu ne mai scapi, zise John. V-am condus bine, sau nu? se întoarse el spre noi. Cel mai fericit om din lume zâmbea.

Se afla la numai câţiva paşi de locul unde îşi

pierduse ultima speranţă şi viaţa nefericitul elveţian.

Niciunul din noi nu simţea oboseala. Am ocolit repede o surpătură adâncă şi ne-am îndreptat spre cort. Înainte de a ajunge la el – cu toate că nu se mai vedea aşa bine – am zărit în zăpadă urmele clare lăsate de Yeti. Le-am ocolit cu grijă, mâine le vom fotografia.

— Poate că Yeti nu se va mai întoarce aici, îşi exprimă îndoiala Martin.

— Se va întoarce, trebuie, îi răspunse John. Şerpaşii erau neliniştiţi. Niciunul dintre ei nu manifesta nici cel mai mic interes pentru urmele lăsate de omul zăpezilor. Tăceau toţi şi dacă s-ar fi putut, ne-ar fi părăsit cu siguranţă, atât erau de superstiţioşi.

Am cercetat câtva timp rămăşiţele cortului şi pe urmă ne-am continuat drumul spre peşteră. N-a fost greu s-o găsim. În faţa intrării era un troian de zăpadă proaspăt adusă de vânt. John intră primul, după el Tryg, pe urmă eu şi Martin, ceilalţi au rămas afară, înăuntru era întuneric. John se opri lângă intrare şi vru să aprindă lanterna electrică.

— Nu ştiu ce-am făcut cu ea, împrumută-mi-o pe a ta, se întoarse el spre mine.

Deodată îl auzirăm pe Tryg ţipând.

— Ochii! Ochii! Strălucesc! Uite! striga băiatul arătându-ne două puncte luminoase, într-un colţ al peşterii.

În primul moment n-am putut să-mi explic ce se întâmplă. Am reuşit să găsesc lanterna, am aprins-o, şi, spre groaza mea, am descoperit în colţul peşterii un lup. Stătea acolo, orbit de lumină, nemişcat şi-i cerceta curios pe nepoftiţii şi ciudaţii intruşi.

— Lupul! strigă John şi se retrase de-a-ndărătelea spre uşă.

Animalul se refugiase alergând în celălalt colţ al peşterii. N-am mai aşteptat, am făcut cale întoarsă şi ne-am precipitat spre ieşire. Doar Martin şi Tryg au rămas pe loc nemişcaţi.

A răsunat o bubuitură, amplificată de peşteră ca bubuitul tunetului, urmată de a doua. Şi iar s-a făcut linişte.

— Sahib Martin a tras. A nimerit, l-a nimerit! striga bucuros copilul.

John îşi găsise între timp lanterna electrică şi intrase din nou în peşteră. Am dat fuga după el. Martin se afla lângă intrare, cu un revolver în mână şi privea liniştit animalul care zăcea nemişcat la pământ, prins în conul de lumină electrică.

— Bine lucrat, aprecie John. Lupul fusese atins de două ori, o dată drept între ochi, a doua oară

A A

În gât.

— Să-l scoatem afară, propuse John şi apucă animalul de picioarele de dindărăt, trăgându-l spre ieşire. Şerpaşii, care-şi închipuiseră că unul din noi a tras în omul zăpezilor, o luaseră la fugă şi se opriseră hăt departe de intrarea în peşteră. Niciunul din ei nu era întors cu faţa spre peşteră. Abia când Tryg i-a strigat şi le-a spus că sahib Martin a împuşcat un lup, s-au apropiat încetişor. Încordarea de pe faţă le dispăruse şi cercetau acum cu interes trupul animalului răpus.

Ne-am înapoiat în peşteră. John a făcut repede focul din bălegar uscat de iaci, lăsat aici de expediţia elveţiană. Flăcăruile luminară peştera şi pe pereţi se

iviră umbre caraghioase de siluete umane. M-a încercat un sentiment ciudat după toate evenimentele trăite în ultimele 24 de ore. Emoţiei primei întâlniri cu omul zăpezilor şi cu lupul din peşteră i-a luat locul o oboseală imensă. În peşteră, în afara lăzii de conserve lăsate de elveţieni, n-am mai găsit nimic demn de luat în seamă. Ne-am preparat cina din alimentele găsite şi ne-am pregătit de culcare.

— Crezi că Yeti se va mai întoarce aici? l-am întrebat pe John.

— De ce nu s-ar întoarce? Au fost aici elveţienii şi nu s-a speriat de ei. De ce s-ar teme de noi? John căscă. Îşi întinse sacul de dormit lângă foc şi întrebă:

— Câte zile ne-au mai rămas?

— 19, i-am răspuns.

— 19, repetă John. Ştiu precis că-l vom prinde pe Yeti. Noapte bună. Se întoarse cu faţa la perete şi după o clipă auzii respiraţia lui regulată.

Iar nu puteam să adorm. În ultimele nopţi fusesem cuprins de o nelinişte inexplicabilă. Mă gândisem mai mult la lumea lăsată în urmă, la valea cu colibe din piatră, la feţele ciupite de vărsat, la

primăvara himalayează cu rododendronii ei albaştri, albi şi roz. Pentru a câta oară în nopţile fără somn, petrecute în Himalaya mi-a revenit în minte conturul spitalului *Sainte Marie de Notre Espoire*, pe care-şi aruncă umbrele castanii înfloriţi? Pe poarta deschisă intră din clipă în clipă câte o ambulanţă aducând o viaţă pe cale de a se stinge. Masa albă este luminată de lămpi mari ca nişte ochi de uriaş. În liniştea fără sfârşit aud clinchetul metalic al instrumentelor pe care mi le întindea sora Ana, simt până şi căldura aceea ciudată pe care ţi-o dă emoţia veghii lângă un trup neînsufleţit, căruia te străduieşti să-i salvezi viaţa.

Ce-o să se întâmple, chiar şi dacă am reuşi să-l prindem pe Yeti? John va trimite la tabăra din vale şi de acolo la Kathmandu un curier cu ştirea care va începe, sunt sigur, cu următoarele cuvinte: „*Yeti* prins! Pentru prima dată în istoria omenirii s-a reuşit capturarea unui Yeti viu! Formidabilul succes al expediţiei conduse de John Ashley!”

Abonaţii vor citi la micul dejun articolul lui John Ashley, pe urmă vor pune ziarul deoparte şi vor spune:

„Aşadar, l-au prins”. Pe urmă vor întoarce pagina – şi dacă n-au citit-o mai înainte, o vor citi acum cu toată atenţia interesându-se de componenţa echipei lor în meciul cu un alt adversar din prima ligă.

Vânzătorii de ziare vor striga… Vor striga, vor… striga… Ce vor striga, de fapt? Auzeam parcă din depărtări glasurile lor. Am simţit că alunec în braţele somnului, încă o dată am mai deschis, cu greutate, ochii. Pe tavanul peşterii dansau umbre care aveau înfăţişarea omului zăpezilor… Pentru o clipă mi s-a părut că mă priveşte faţa schimonosită a unei pocitanii cu dinţii rânjiţi. Îşi bate căire joc de mine? Am vrut s-o cercetez mai bine, poate aş putea pune mâna pe ea, s-o sugrum, dar mâinile nu mă ascultau, somniferul începuse să-şi facă efectul. Am adormit.

Primul s-a trezit John. Afară era încă întuneric.

— Scularea, scularea! ne-a trezit el. A scormonit în vatră şi a mai pus pe foc bălegar de iac şi câteva scândurele din lăzile părăsite aici de expediţia elveţiană. Va trebui să ne hotărâm: ori mergem pe urmele lui Yeti, ori punem ca momeală tot ce ne-a mai rămas, plasa cu clopoţei şi oglinjoare. Azi-noapte a

nins, urmele sunt vizibile, bineînţeles totul va fi pregătit să intre în acţiune, de la camera de luat vederi până la ultimul dintre noi. N-au decât să se teamă de Yeti, dar şi şerpaşii vor trebui să ne ajute. Propun să…

Peroraţia lui John a fost întreruptă de un şerpaş care dădu buzna în peşteră.

— Yeti, Yeti, ne arătă el emoţionat spre ieşire.

— Cine? a întrebat neîncrezător John.

— Yeti, Yeti! a repetat şerpaşul.

Am sărit ca arşi în picioare şi ne-am îmbulzit toţi la ieşirea din peşteră. Deasupra munţilor începuse să se lumineze, dimineaţa trezită din somn îşi trimitea razele sale de un trandafiriu pal, destrămând întunericul. Pe versantul din faţă – mi-am dat mai târziu seama că era tocmai în direcţia indicată în scrisoare de nefericitul elveţian, adică la sud-est de peşteră – apăruse Yeti.

Auzeam toarcerea molcomă a aparatului de filmat mânuit de Martin.

— Ar trebui să tragem în el, a şoptit John.

— McFarland nu doreşte asta… am spus încet.

— Să-l ia dracu’ pe McFarland…

John se întoarse. Poate voia să-şi ia puşca din peşteră. Animalul, înţelegând parcă intenţiile acestor făpturi bizare, se lăsă pe toate cele patru picioare şi în câteva secunde se făcu nevăzut.

— Ar trebui să ne luăm după el, zise John.

— Poate că ar fi mai bine ca în locul în care a stat Yeti să întindem capcana şi plasa, propuse Martin. Se va întoarce aici.

John acceptă. Şerpaşii intraseră parcă în pământ. Ei, de obicei atât de amabili şi guralivi, aşteptau acum tăcuţi în dosul unei stânci de unde nu puteau vedea coasta muntelui din faţă, unde apăruse cu câteva clipe mai înainte Yeti. Niciunul din ei nu manifesta nici cea mai mică dorinţă de a ne ajuta.

— Să-i lăsăm în pace, putem să întindem plasa). i e apcana singuri, fu de părere John.

Tryg era cel mai iute dintre noi. Apucase capcana; i fugea cu ea spre versantul opus.

— Stai! îl strigă John. Vrei să-l sperii? Totul trebuie făcut în deplină ordine şi mai ales în linişte.

Soarele îşi filtra strălucirea deasupra vârfurilor

muntoase prin pânza ceţoasă a unui nor.

După o scurtă sfătuire am hotărât ca plasa s-o întindem în preajma stâncii pe lângă care este probabil că Yeti se întoarce la locul unde l-a văzut elveţianul, iar ceva mai departe, aproape de locul unde l-am văzut noi, aşezăm capcana.

— Nu-i prea rezistentă, dar câteva minute va fi în stare să-l reţină. Va trebui să stăm de pază ziua şi noaptea şi îndată ce Yeti se va întoarce, ne vom năpusti toţi asupra lui.

John era surescitat la culme imaginându-şi cum îl vom prinde pe Yeti.

După o scurtă pregătire am pornit la lucru. Eu cu Martin duceam plasa, în frunte mergea John şi lângă el Tryg cu Ham. Singh, spre mirarea noastră, nu manifesta de data asta nicio curiozitate. Era cel mai calm dintre noi, dar ne-a spus că ar fi mai bine să rămână cu şerpaşii şi a promis să pregătească dejunul până ne vom întoarce.

După ce-am parcurs câteva zeci de metri am dat de urmele proaspete lăsate de omul zăpezilor. Am mers după ele până în locul în care Yeti se oprise.

Acolo am găsit resturi de hrană ale acestei ciudate făpturi: doi şoareci morţi şi trupul sfâşiat al unui animal a cărui identitate n-a putut s-o stabilească niciunul dintre noi cu precizie. Martin i-a dat plasa lui John şi a început să filmeze.

John nu era însă de acord să ne oprim.

— Nu trebuie să pierdem o asemenea ocazie. Selvyn, nu-l aştepta pe Martin. Vrei doar să fii de faţă la capturare!

Am grăbit deci pasul după John care, magnetizat parcă de urmele lui Yeti, înainta aşa de repede că abia mă puteam ţine după el. Înaintea pintenului de gheaţă în spatele căruia dispăruse, în urmă cu puţin timp, Yeti, m-am oprit. John şi-a dus un deget la buze. „Linişte!” a şoptit. A scos capul să privească dincolo de peretele de gheaţă, dar s-a ascuns din nou în spatele lui. Mi-a făcut semn cu capul. Vedeam cât este de emoţionat. Am făcut prudent câţiva paşi şi când am privit dincolo de cortina de gheaţă ce atârna de stâncă am amuţit: la câţiva yarzi sub noi se afla Yeti, calm, lipsit de griji, convins parcă de imposibilitatea ca cineva să ajungă până la el şi să-i facă vreun rău. I-am

văzut figura prelungă ce aducea cu figura unei maimuţe, blana de un roşcat închis şi ochii curioşi, umani parcă.

Yeti, făptura căutată de atâtea expediţii în Himalaya.

— Repede, întinde plasa, mi-a şoptit John. El însuşi a început s-o desfăşoare de la celălalt capăt. În acel moment s-au apropiat în fugă Tryg şi câinele Ham.

— Fugi împreună cu câinele în cealaltă parte, să nu ne scape, îi porunci John băiatului. Eu cu Selvyn sărim jos şi-l prindem pe Yeti în plasă.

Băiatul ascultă fără să spună un cuvânt.

Toată treaba asta-i nebunie, mi-a trecut prin minte. Groapa în care îl văzusem pe Yeti se afla cam la o adâncime de 10 – 15 yarzi, pereţii erau abrupţi şi, chiar acoperiţi cu zăpadă, tot cerea un mare curaj ca să-i cobori aşa, fără niciun fel de pregătire, până în fundul prăpastiei. Hotărârea lui John era lipsită de judecată dar el, când decidea ceva, nu se gândea mai departe, el avea în faţa ochilor pe Yeti, pe Yeti în carne şi oase.

Se îndepărtă desfăşurând plasa, în direcţia opusă, ¡Milă ajunse chiar lângă marginea adânciturii şi strigă:

— Trebuie să coborâm amândoi odată. Vezi să nu se încurce plasa. Acum!

În clipa aceea nici eu nu m-am mai gândit la nimic. M-am aruncat orbeşte, odată cu John, alunecând pe pereţii ei prăpăstioşi. Era cu adevărat o prăpastie şi nu o simplă crevasă. Colţurile de gheaţă, acoperite cu zăpadă, nu aveau putere să mă oprească. Deodată mi-am pierdut răsuflarea. La câţiva yarzi înaintea mea, cădea în adâncurile necunoscute, cu o viteză şi mai mare ca a mea, John.

Unde-i Yeti? Pentru o clipă a dispărut în norul de zăpadă răscolită. Uite-l, e acolo, poate se minunează de ceea ce se întâmplă. Am mai apucat să-l văd cum se lasă repede pe toate patru picioarele şi am simţit că mi se face rău. Mi se înmuiaseră parcă toate oasele.

— Aruncă plasa peste el! Repede, dă-i drumul! strigă John.

Am încercat cu ultimele puteri să-l ascult, dar am simţit cum mi se înmoaie picioarele, doar în mână

continuam să strâng tare celălalt capăt al plasei. Încă doi paşi, trebuie să arunc plasa asupra lui Yeti, mi-am propus. Nu pot, nu mai am deloc putere. L-am auzit pe John strigând ceva, poate s-a năpustit singur asupra lui Yeti. Chemarea era însă acum slabă, abia auzită, ca vocea unui copil, ce vine de departe şi imploră ajutor. M-a năpădit o căldură întunecată, plină de teamă. Mi-am pierdut cunoştinţa.

— Mai rămân 16 zile. Să-l coborâm în vale, poate că va rezista.

Am vrut să deschid ochii, aş fi dorit să întreb despre cine-i vorba, dar n-am reuşit să rostesc o singură vorbă.

Ce s-a întâmplat cu mine? îmi ardeau braţele, în picioare simţeam o durere surdă, îngrozitoare. Unde mă aflu? Nu reuşeam să-mi amintesc nimic. De undeva, de departe, ajungea până la mine zvon de glasuri pe care nu le puteam descifra, nu reuşeam să-mi dau seama cui aparţin, ce rostesc.

— Sahib Sel, sahib Sel, trezeşte-te. O mână îmi atinse fruntea. Doare? întrebă o voce de copil.

Am reuşit, în sfârşit, să deschid ochii. Tryg stătea

aplecat deasupra mea.

— Priveşte, trăieşte, sahib John! a strigat Tryg. Mi-a pierit din nou din faţa ochilor figura cu ochi mari şi negri.

Curând apărură John, Martin şi Singh, toţi stăteau aplecaţi asupră-mi şi mă priveau curioşi. Ce-o fi având John pe faţă? E albă toată, doar ochii i se văd.

— Ne-ai tras o spaimă! Principalul e că ai scăpat.

Nu pricepeam nimic, am simţit iar valul fierbinte, întunecat şi dătător de spaime. M-a cuprins ca un vârtej, m-a strâns dureros şi pe urmă s-a îndepărtat lăsându-mi trupul vlăguit şi neputincios.

Singh mi-a apucat mâna şi şi-a privit ceasul.

— Ce te doare? m-a întrebat.

N-am putut să-i răspund.

— Mâine te ducem la tabăra din vale, a mai zis. S-a auzit un lătrat de câine.

— Pst, taci, l-a oprit o voce de copil pe Ham.

Spre seară m-am trezit iar. De data asta aveam impresia că înţeleg ce vorbesc între ei.

— John, am şoptit. John, eşti aici?

A apărut o faţă înfăşurată în bandaje albe.

— Sunt aici – John era de nerecunoscut – şi a izbucnit în râs. Ţi-e mai bine?

— Da. Oare asta-i vocea mea?

— Te doare ceva?

Mă durea totul.

— Nu mă doare. Am vrut să neg dând din cap.

— Am spus eu. Pesemne-i o simplă fractură. Peste câteva zile te faci bine. Mie mi-a zgâriat ticălosul toată faţa.

— Care ticălos? Vocea îmi suna străină, parcă s-ar fi strecurat până în auzul meu trecând prin nişte nori groşi.

— Yeti, cine altul? O dovadă indiscutabilă a existenţei omului zăpezilor – John îşi arătă faţa bandajată.

— Şi încă ceva. În palma lui erau câteva fire cafenii de blană. Pe astea i le-am smuls.

Am început să-mi amintesc. Fundul prăpastiei, Yeti, plasa, zborul nebunesc de-a lungul pereţilor abrupţi, durerea şi sfârşitul.

— Dacă nu ţi-ai fi pierdut cunoştinţa, am fi putut să-l prindem. Păcat. Vocea lui John era dezolată. Dacă

ai fi reuşit să arunci capătul tău de plasă asupra lui, l-am fi capturat. M-am aruncat singur asupră-i, dar m-am încurcat în plasă. Nimeni din lume nu va putea spune că expediţia noastră n-a avut succes. Avem probe clare şi de netăgăduit.

Cu toate că voiam să adorm, să nu mai aud nimic, am zâmbit. Dovezi de netăgăduit: faţa lui John ascunsă sub feşe şi câteva fire de păr din blana omului zăpezilor.

John uitase de o altă dovadă de netăgăduit a existenţei lui Yeti şi anume camera de filmat a lui Martin şi declaraţia unui martor ocular, a lui Tryg. Sau poate că nici nu le uitase, dar atunci când vorbise cu mine se gândise numai la cele întâmplate lui.

Am aflat că după încercarea nereuşită de capturare a lui Yeti, Martin şi John m-au purtat pe braţe până la peşteră, cu toate că John însuşi era rănit.

Mi-am venit în simţiri abia ziua următoare. Mai ştiu c-am suferit – din fericire – o comoţie cerebrală nu prea puternică, fractura mâinii stângi şi ruptură de muşchi la ambele picioare. Abia în cursul bolii am

putut să văd că Singh, care aproape niciodată nu vorbise despre sine, se pricepe de minune în ale medicinei. M-a îngrijit – cred că nici eu însumi n-aş fi fost în stare mai bine – şi a dat dispoziţii celorlalţi să mă deranjeze cât se poate de puţin.

A patra zi m-am simţit ceva mai bine. De aceea s-a luat hotărârea ca patru şerpaşi să mă transporte în tabăra II.

Cu toate că John era rănit – ştia bine că urma întâlnirii cu Yeti nu se va şterge niciodată de pe obrajii săi – era decis să nu ţină socoteala de nimic, nici de dorinţa bătrânului McFarland, nici de rana sa şi să mai rămână câteva zile în apropiere de peştera elveţienilor. Voia cu orice preţ să-l prindă pe Yeti, era convins că acesta se va întoarce, miza pe curiozitatea lui, la fel de mare ca a oamenilor, care-l va îndemna să se întoarcă. Am încercat să-l convingem că ar fi mai bine să încheiem aici expediţia, doar nimeni altcineva n-a reuşit să obţină mai mult ca noi.

— Prelucrăm materialul pe care-l avem şi ne întoarcem anul viitor, mai bine pregătiţi, a încercat să-l convingă Martin.

— Mai bine pregătiţi! Vrei cumva să spui că n-am fost bine pregătiţi? Nimeni înaintea noastră n-a fost echipat mai bine. Nu pricep de ce tocmai acum, când lucrurile merg atât de bine, să lăsăm totul şi să plecăm spre casă.

Era sincer necăjit. A poruncit şerpaşilor să adune capcanele, cuştile şi plasele presărate de grupul lui în drum şi să le aşeze în preajma peşterii. Va aştepta acolo întoarcerea lui Yeti şi-l va prinde.

— Selvyn trebuie să se ducă în tabăra din vale, despre asta nu încape îndoială, dar eu cu Martin şi i II Singh vom rămâne. Ne sunt suficienţi doar 3 – 4 serpaşi. Dacă nu vreţi, rămân singur.

— Dar eu? a întrebat Tryg.

— Tu poţi să rămâi cu mine – bineînţeles, dacă doreşti. împreună cu câinele tău. Cum îl cheamă oare? Aha, Ham! se prefăcuse iar că nu cunoaşte numele câinelui. Poate să rămână şi el, deşi nu ne-a fost de niciun folos.

— L-a urmărit pe Yeti, îi luă băiatul apărarea.

— L-a urmărit, dar nu l-a prins. Nu-i nimic, data viitoare va fi mai bine. Aşa, deci cine rămâne cu mine?

a întrebat John, privindu-ne pe toţi, unul câte unul.

Au rămas toţi, după cum dorise John. A doua zi patru şerpaşi trebuiau să mă transporte pe targă până la tabăra II.

— Să-l transportaţi cu grijă, le aminti John, coborâţi cu prudenţă şi după ce vă veţi odihni în tabără, continuaţi-vă drumul la Kathmandu. Te simţi mai bine? m-a întrebat.

— Da. Mult mai bine. Doar nu-i puteam răspunde altfel.

— Aş vrea să te rog ceva.

Când am rămas o clipă numai noi doi s-a aşezat pe marginea patului meu şi mi-a spus:

— În primul rând: fă în aşa fel ca reportajul meu despre întâlnirea cu omul zăpezilor să ajungă cât mai repede la Londra. Chiar de a doua zi am trimis pe şerpaşul acela mărunţel în tabără, cu o scurtă telegramă, care anunţa întâlnirea cu Yeti – articolul cuprinde însă relatarea detaliată a faptelor. Ştii ce mare importanţă prezintă lucrul acesta pentru mine. Ai să faci tot ce-ţi va sta în puteri ca materialul să-i parvină cât mai repede redactorului şef de la „London

Telegraph”? Şi încă ceva: dacă s-ar întâmpla să nu mă mai întorc – John a tăcut un moment, vedeam cum încearcă să-şi păstreze calmul pentru a continua – povesteşte tu aventurile noastre. McFarland va socoti cât a costat excursia asta blestemată. Precis vei întâlni oameni care vor afirma că ei, în locul nostru, l-ar fi prins pe Yeti. De aceea aş vrea să li-l duc pe omul zăpezilor viu.

Îl înţelegeam pe John, îi înţelegeam vanitatea, setea gazetărească de senzaţional, perseverenţa şi îngâmfarea lui. În acel moment însă nu-i vedeam decât ochii obosiţi şi faţa înfăşurată în bandaj alb.

— Ar trebui să vii şi tu, am încercat să-l conving. A dat din mână. Nici nu voia să audă despre asta.

În faţa peşterii aşteptau şerpaşii gata pregătiţi de plecare. Toţi patru erau fericiţi că au posibilitatea să se întoarcă.

John îmi întinse un plic care conţinea reportajul privind întâlnirea cu omul zăpezilor. Pe plic, scris chiar cu mâna lui John era: „*London Telegraph*”. *Urgent*. *Expres*.

— Poţi să-l citeşti. N-am exagerat nimic, am

descris totul aşa cum am văzut eu.

Vorbea serios, mai serios ca altă dată. Mi-a întins mâna, am simţit cât e de fierbinte.

Şerpaşii au ridicat targa.

— Încă o dată îţi mulţumesc pentru tot. Ai fost un camarad bun. Salut-o pe Alice din partea mea.

— Ne vom întâlni curând, John. Fii atent însă, mai atent decât am fost eu.

Stătea chiar lângă targă.

— Iartă-mă, Selvyn, a zis cu o voce înceată.

Mi-a mai strâns o dată mâna şi s-a întors spre peşteră cu paşi rari.

— Te conduc un pic, îmi dai voie? mă întrebă Tryg, care alerga, urmat de Ham, pe lângă targă.

— Aş vrea să merg cu tine, rolti simplu băiatul.

Dar nu în tabără – şi arătă cu mâna lui mică în vale. Până la Kathmandu şi încă mai departe, acolo de unde ai venit tu.

Ochii băiatului erau plini de aşteptare.

— Ce să faci acolo? am întrebat. Gândurile mele erau însă la John. La faţa lui acoperită de feşe albe, la ochii lui obosiţi, la glasul în care vibrase atâta

neaşteptată seriozitate. De ce nu vrea să se întoarcă? Eram convins că nu-l va mai vedea niciodată pe Yeti. Ultima încercare a lui John va fi zadarnică. Este obosit, nerăbdător şi nu mai are atâta răbdare. Omul zăpezilor nu se va mai întoarce niciodată la peştera elveţienilor. John trebuia să vină cu noi la Kathmandu şi de acolo în patrie. Acasă, departe de Himalaya. A fost o aventură mare, dar acum s-a sfârşit. Pentru mine au luat sfârşit toate aventurile, toate vânătorile de Yeti, pentru totdeauna.

— Mă iei cu tine? m-a întrebat pentru a doua oară băiatul. Îmi strânsese uşurel mâna, rugându-mă parcă să-i răspund.

— Nu mi-ai spus încă ce ai vrea să faci în ţara de unde am venit eu.

— Am spus doar. Aş învăţa de la tine totul. Aş vrea să devin ceea ce eşti tu.

Am zâmbit. În aceeaşi clipă mi-am amintit însă de convoiul oamenilor îmbrăcaţi sărman, întâlnit la confluenţa râurilor Sun şi Kosi. Mi-am amintit de cântecul lor tărăgănat şi nemelodios, de plescăitul surd al trupului micuţ, de copil, care a dispărut

repede sub undele repezi ale apei.

— Şi de ce ai dori să devii ceea ce sunt cu?

Băiatul a ridicat din umeri.

— Ce cunoşti tu din activitatea mea, din grijile mele…

Băiatul m-a privit pentru o clipă uimit şi a tăcut. Pe urmă a spus cu tristeţe în glas:

— Trebuie să mă întorc. Mă iei cu tine? Eu nu vreau să-l mai vânez pe Yeti.

— Am să văd, i-am răspuns evaziv.

— Am să vin la tine, la Kathmandu, a zis Tryg.

— De ce nu vrei să-l mai prinzi pe Yeti?

— Ham, vino, trebuie să ne întoarcem, spuse trist băiatul. Se apropie de mine, îmi mângâie mâna şi-mi răspunse doar atât:

— Nu vreau.

## 20. REPORTAJUL LUI JOHN ASHLEY

Prin despicătura îngustă a cortului se vedea gheţarul Reipi. Creştetul lui strălucitor se pierdea, în răstimpuri dese, printre neguri. Undeva, lângă peştera elveţienilor John îl aştepta pe Yeti. Promisese ca, îndată ce acesta va reveni în locurile unde l-am văzut

prima dată, să dea de ştire la tabăra II.

Era a treia zi de când mă aflam în tabără.

Mâine mă vor transporta prin „Valea Jaguarilor”, din apropierea „Iezerului Albastru”, la mănăstirea „Ciun-tiung”. Ieri m-am simţit, ca prin minune, bine, durerea m-a mai lăsat, am căpătat poftă de mâncare, iar febra a scăzut. Îndată după sosirea în tabăra nr. Îl trimisesem un curier la Kathmandu cu articolul lui John. Se va duce şi la spital să întrebe de starea Alicei. Ce n-aş da să aflu că s-a însănătoşit.

Abia când am citit reportajul pe care John îl trimisese la Londra am aflat despre lupta lui John cu Yeti, în fundul prăpastiei. Dacă n-aş fi fost eu însumi, până la un moment dat, martor la întâlnirea cu omul zăpezilor, cu greu aş fi crezut cele relatate de John. Şi totuşi, descrierea era exactă. John nu exagerase nimic, era extrem de concis şi la obiect. Parcă nici n-ar fi fost el.

O întâmplare ne-a pus pe urmele omului zăpezilor, scria el. Un băiat de 13 ani, pe nume Tryg, pe care l-am găsit într-o colibă dărăpănată dintr-un sat, aproape de confluenţa râurilor Sun şi Kosi,

părăsit, înfometat, pe moarte şi pe care doctorul expediţiei, Selvyn Haig, a reuşit să-l salveze, ne-a condus la locul unde pierise în mod tragic tot echipajul expediţiei elveţiene plecată în căutarea omului zăpezilor.

Urma descrierea amănunţită a celor petrecute din clipa când l-am văzut pentru prima oară pe Yeti, până în momentul când John şi cu mine ne-am dat drumul în prăpastie, încercând să-l prindem cu plasa.

Trebuie să recunosc – scria John – că în clipa în care l-am văzut, în fundul prăpastiei, pe omul zăpezilor, nu m-am mai gândit la nimic. Acum, când totul este terminat, sunt convins că ar fi trebuit să folosim arme de foc, să-l rănim, sau chiar să-l ucidem pe cel ce a scăpat de atâtea ori de capcanele oamenilor. Am fi dezlegat, cel puţin, o dată pentru totdeauna, taina lui Yeti. Când l-am văzut însă cât de liniştit ne priveşte nu mi-a trecut prin minte că ar putea să iasă atât de uşor din prăpastie. Ne-am hotărât, împreună cu doctorul Haig, să coborâm pereţii abrupţi şi să încercăm să-l prindem pe Yeti în plasă. Azi ştiu că fapta noastră a fost inutil de

temerară şi lipsită de judecată. Pereţii erau mai drepţi şi mai înalţi decât ne aşteptasem şi poate că doar mulţumită unei întâmplări fericite, cât şi faptului că doctorul Haig, care ţinea un capăt al plasei (celălalt îl ţineam eu), s-a agăţat de o ieşitură a peretelui pe care a rămas leşinat, încetinind astfel şi căderea mea în fundul prăpastiei, poate că doar mulţumită acestei întâmplări m-am ales doar cu o rană pe ţaţa şi am scăpat cu viaţă din această aventură.

În general, rănile mele n-au fost provocate de căderea de-a lungul peretelui de gheaţă, ci de Yeti. Haig s-a accidentat în cădere – sper că starea lui nu-i gravă – iar mâine şerpaşii îl vor conduce la tabăra de la poalele gheţarului şi de acolo la Kathmandu.

Când am ajuns în fundul prăpastiei eram doar la câţiva zeci de yarzi de Yeti. Spre surprinderea mea, omul zăpezilor nici nu s-a clintit. Deoarece Haig îşi pierduse cunoştinţa, m-am hotărât să-l prind pe Yeti singur. Am tras din mâna doctorului celălalt capăt al plasei şi m-am aruncat asupra lui Yeti. Am vrut să arunc plasa în capul lui Yeti, dar ideea mea a fost? tebunească. Yeti a întins laba şi m-a lovit în obraz.

Norocul meu a fost că ţineam în dreptul feţei o bucată de plasă în care voiam să-l înfăşor. Cu toate acestea am simţit forţa loviturii lui! Acum nu-mi mai pot da seama precis ce s-a întâmplat în clipa următoare. Ştiu doar atât, că am reuşit să apuc blana lui Yeti şi să smulg câteva fire din ea. Am simţit în obraz răsuflarea acestei enigmatice făpturi, i-am văzut chipul. Sunt poate primul om din lume care a stat atât de aproape de omul zăpezilor. Voiam să-l prind cu orice preţ, chiar şi fără plasă, de aceea m-am aruncat cu toată forţa asupra lui Yeti. Acesta s-a întors cu spatele, s-a lăsat pe toate patru picioarele şi a început să urce peretele pe care, mai târziu, doar cu mare efort am reuşit să-l escaladez pentru a ieşi din prăpastie. El însă s-a căţărat cu uşurinţă până sus şi, în decurs de câteva secunde, s-a făcut nevăzut. Eram la capătul puterilor, epuizat, nervos şi cu faţa sângerândă. Mi-am adus aminte abia acum că doctorul Haig, pe care decizia mea nebunească putea să-l coste viaţa, zace în nesimţire pe ieşindul de gheaţă din peretele prăpastiei. Voiam să ajung până la el, dur am simţit cum îmi tremura picioarele, cum mă cuprinde o

brusca sfârşeală. Îmi ţiroia sângele de pe faţă. A trebuit să mă aţei. Respiram greu, nici nu ştiam atunci mac ar cât este de serioasa rana mea.

Deodată am văzut zăpada învolburându-se ţi aproape de locul pe unde se făcuse nevăzut omul zăpezilor, a apărut operatorul expediţiei, Martin Shepherd. Mai târziu, când mi-a spus că a filmat toată lupta mea cu Yeti mi-a produs o mare surpriză. În urma lui cobora, dându-ţi drumul la vale pe fund, ca la derdeluţ, Tryg. Coborârea lor decursese mult mai uşor ca a mea ţi-a lui Haig. Dacă înainte de a lua o hotărâre m-aţ şi uitat mai bine împrejur ţi aţ şi reflectat în linişte, doctorul şi cu mine am fi putut ajunge cu mult mai uşor în fundul prăpastiei ţi poate că tentativa noastră de capturare a omului zăpezilor ar fi fost încununată de succes. Doi oameni ar fi putut să-l împiedice mai uşor de a fugi. Sigur, după război mulţi viteji se-arată. Ce-a fost, din păcate, nu se mai poate schimba. Primul contact apropiat cu omul zăpezilor a luat sfârşit cu un succes parţial, dar foarte preţios. În palma mea au rămas câteva fire din blana maron-roţcat a lui Yeti, am obţinut câteva secvenţe de film şi,

mai ales, experienţă.

După toate constatările expediţiei noastre se poate afirma că omul zăpezilor e înalt de circa 5 picioare[6], deschiderea pasului său măsoară cam două picioare ţi ţase degete[7], cântăreşte 160 – 200 de livre1. Capul arc formă conică; fruntea este înaltă ţi perii de pe cap ţepoţi, de culoare brun roţcat. La fel este şi blana care-i acoperă trupul. Yeti se deplasează, de regulă, pe picioarele posterioare, merge aplecat spre faţă. În clipele de primejdie, sau când vrea să se îndepărteze repede, se lasă pe toate patru membrele. Adesea se las să alunece pe partea de dinapoi a trup ului, poziţie în care se serveşte de membrele anterioare ca de o cârmă. Comparând datele referitoare la locurile unde ne-am întâlnit cu el, considerăm că Yeti trăieşte în general la altitudini în jur de 17.000 picioare. După resturile de hrană lăsate de el, se poate afirma că se hrăneşte cu animale mici. La locurile sale de popas am găsit resturi de şoareci şi, de asemenea, hrană vegetală.

---

6 Un picior = 0,3047 cm.

7 Un deget=2,63 cm.

Cu toate că, din motive greu explicabile pentru noi, Yeti a rămas perfect liniştit pe fundul prăpastiei de sub gheţarul Reipi, toţi cei ce l-au văzut aveau convingerea că este o făptură temătoare, care evită locurile populate.

M-am decis să mai rămân, împreună cu alţi câţiva membri ai expediţiei, în peştera stâncoasă descoperită de elveţianul care a murit şi să încerc prin toate mijloacele ce le avem la îndemână să-l prindem pe Yeti viu sau mort. Cititorii noştri au fost informaţi asupra condiţiilor în care a luat fiinţă expediţia noastră. Una din ele, pusă de domnul McFarland, de al cărui ajutor financiar am beneficiat pentru a ne deplasa în Himalaya, era aceea că nu-l vom omorî pe Yeti. Dacă am să încalc această condiţie – şi răspunderea în această chestiune mi-o asum personal – este numai pentru că eu consider elucidarea misterului Yeti mai importantă decât dorinţa unui om, dorinţă, desigur, apreciată de mine în mod deosebit, care este, cu siguranţă, nobilă şi demnă de laudă, dar care constituie un obstacol în lămurirea tainei omului zăpezilor. Rog cititorii să se pună în situaţia câtorva

oameni singuri în pustiurile muntoase ale Himalayei, dintre care unii au şi plătit, cu sănătatea lor, căutarea lui Yeti. Trebuie, de asemenea, luat în consideraţie faptul că puterile membrilor expediţiei nu sunt nelimitate. Hotărâţi singuri, stimaţi cititori, dacă în aceste împrejurări, n-ar trebui să folosim armele în ciuda interdicţiei impuse de domnul McFar-und, căruia îi suntem, desigur, îndatoraţi, dar nu în măsura în care suntem datori faţa de ştiinţă.

Când am terminat lectura mi-am imaginat foarte iar ce răsunet vor avea aceste ultime cuvinte ale lui Lohn în insulele britanice şi poate chiar în lumea întreagă Permiteţi-mi ca în această parte a povestirii să întrerup ordinea cronologică a evenimentelor, ne care m-am străduit, cu rezultate uneori mai bune, alteori mai proaste, s-o respect şi să înfăţişez faptele despre care am aflat abia după întoarcerea mea la

L°Reportajul lui John din „London Telegraph” produsese, cu adevărat, o neobişnuita senzaţie. Oamenii smulgeau ziarele din mâna vânzătorilor de ziare. În care apăruse articolul lui John nu s-a putut prinde la telefon redacţia lui „London Telegraph” de

pe Fleet Street. Cititorii voiau să afle mai mult, voiau să cunoască amănunte şi, mai ales, dacă Yeti a fost până la urmă prins…”. A.

Telefonistele răspundeau numai la întrebări în lectură cu omul zăpezilor. „Nu, deocamdată nu a fost prins”. „Când vom primi alte informaţii, vom scoate o ediţie specială”, sunau răspunsurile lor ste

C°Redactorul-şef îi încredinţase tânărului gazetar I’ilip Baker sarcina de a încerca să ia legătura cu lohn „Nu-mi pasă cum o vei scoate la capăt şi cât o să coste”, spusese el şi tânărul, onorat de încredinţarea acestei misiuni, dar totodată plin de îngrijorare la gândul cum o va îndeplini, plecase.

În faţa clădirii unde-şi avea sediul „London Teleph” era o mulţime de oameni care aştepta să vadă dacă pe panglica de neon a redacţiei nu va apărea o altă ştire cu privire la Yeti. Filip Baker îşi făcu drum prin mulţime, se opri pentru o clipă şi-şi aprinse o ţigară.

Deasupra „zgârie norului” cenuşiu al redacţiei uneia dintre cele mai cunoscute publicaţii londoneze literele de neon tocmai scriau în fuga lor luminoasă:

*„În spitalul din Portmouth a murit…*

„În spitalul, în spitalul” îşi repetă în sinea sa Filip Baker. Aruncând ţigara, îşi făcu, brutal, drum prin mulţime, până la intrarea clădirii din care ieşise cu câteva clipe mai înainte.

— Aduci cumva firele din blana lui Yeti, de dai aşa buzna, tinere? auzi el glasuri în urma sa. Filip Baker nu le luă în seamă şi se strecură mai departe printre oameni. Când ajunse la intrare, îşi umplu bine plămânii de aer şi urcă, sărind câte două trepte, până la etajul doi. Intră fără să mai bată la uşă în biroul pe care-l împărţea cu redactorul mai vechi în muncă, Jeff.

— Domnule Jeff, am o idee. Am să cer Kathmandu, pe Alice Pershing, poate o mai prind încă la spital. N-am dorit niciodată ca acum ca un om să nu se facă curând bine. Cum de nu mi-a trecut prin minte? Cine altul decât ea ar putea avea cele mai proaspete ştiri?

Jeff îşi ridică încet capul alb, îşi privi colegul mai tânăr pe deasupra sticlelor ochelarilor, şi zâmbi.

— Ideea asta genială le-a venit încă de acum o oră altor trei redactori: Parker, Daw şi Grey.

Tânărul ziarist încă mai respiră agitat, nu-şi venise în fire după goana pe scări. Acum însă, de uimire i se opri răsuflarea.

— Aşadar… fu tot ce reuşi să spună.

— Ca să te liniştesc, te informez că niciunul dintre ei nu a obţinut legătura cu Kathmandu. Poţi să-ţi dai seama după faptul că jos e linişte. Jeff arătă cu mâna spre fereastră.

— Mulţumesc, rosti scurt Filip Baker şi ieşi pe oriilor, îl traversă grăbit şi oprindu-se în faţa unei uşi, ciocăni. Cum nimeni nu-i răspunse, tânărul intră în încăpere – arăta la fel ca toate celelalte, de obit ci aici stătea redactorul care lucra în tura de dimineaţă.

Baker apucă receptorul şi formă un număr.

— Centrala? Domnişoară, aţi obţinut Kathmandu? Niciuna din cele trei comenzi? Excelent! Vă rog, îndată ce-l obţineţi daţi legătura la nr. 34, celelalte comenzi anulaţi-le.

Iar când telefonista îi răspunse: „Da, domnule”, Filip Baker puse mulţumit telefonul în furcă şi începu să aştepte.

Mulţimea de pe Fleet Street, din faţa clădirii

„London Telegraph”-ului, se mărea cu fiece clipă. Oamenii aşteptau răbdători să apară pe banda luminoasă vreo ştire nouă despre omul zăpezilor.

În camera unde se afla Filip Baker sună telefonul. Tânărul apucă febril receptorul.

— Aveţi Kathmandu.

— Mulţumesc. Alo, alo, Kathmandu? Aici redacţia ziarului „London Telegraph”. Vă rog, se mai află la dumneavoastră o pacientă, domnişoara Alice Pershing, membră a expediţiei britanice pornite în căutarea omului zăpezilor? Aş putea vorbi cu ea?

— Un moment, vă rog!

Treceau secundele şi Filip Baker simţi cum i se umezeşte de transpiraţie mâna în care ţinea telefonul.

— Alo, mai sunteţi pe fir?

— Da, aş putea…

— Regret, dar domnişoara Pershing a părăsit astăzi spitalul.

Vocea de la celălalt capăt al firului tăcea.

— Şi nu ştiţi unde aş putea s-o găsesc? întrebă dezolat tânărul gazetar.

— Un moment, vi-l dau pe doctorul care a îngrijit-

o pe domnişoara Pershing.

— Burnley. Bună ziua. Azi-dimineaţă domnişoara Pershing a părăsit spitalul. Mâine trebuia să zboare spre Londra, dar s-a hotărât să-şi amâne plecarea, deoarece în cursul următoarelor două zile va fi transportat aici un alt membru al expediţiei, doctorul Haig. Poate vă interesează să aflaţi că în urmă cu două ore a sosit la Kathmandu un şerpaş curier cu vestea că Yeti a fost prins.

— Cum? Prins? Glasul tânărului reporter tremura de emoţie. Cunoaşteţi amănunte?

— Din păcate nu prea multe. Doar atât că expediţia, cu Yeti prins, se întoarce la Kathmandu.

— Aş putea să vă chem din nou peste o oră? Poate reuşiţi să aflaţi ceva mai mult până atunci. N-aţi putea fi atât de amabil să trimiteţi după şerpaşul care v-a adus vestea şi s-o rugaţi pe domnişoara Pershing să vină şi ea la telefon împreună cu el?

— Am să încerc, promise doctorul politicos.

— Vă mulţumesc foarte mult. Am să vă chem peste o oră.

Filip Baker puse receptorul jos şi agitat peste

măsură sui în fugă la un alt etaj. Fără suflu aproape se năpusti în biroul redactorului-şef.

— L-au prins pe Yeti, reuşi să spună.

— Cine? întrebă calm un bărbat care se juca cu nişte ochelari.

Baker îl privi nedumerit pe bătrânul ziarist.

— Păi, John…

— De unde ai ştirea?

— De la spital.

— Ce secţie?

— Nu înţeleg. De la spitalul din Kathmandu.

— Iar eu întreb de la ce secţie. Redactorul-şef râse.

— E ceva serios doar…

— Da, este. Citeşte asta.

lledactorul-şef îi întinse tânărului gazetar o telegramă a unei agenţii de presă internaţională. Era concisă:» Kathmandu. Din surse neoficiale se anunţa că expediţia britanică a reuşit să prindă pe gheţarul Reipi pe omul zăpezilor. În timpul coborârii spre tabăra nr. //, Yeti – dacă nu-i cumva vorba de o confuzie cu vreo varietate a ursului de Himalaya – şi-a

rupt legăturile şi a fugit.a

Filip Baker citi încă o dată aceste câteva rânduri.

— Îi daţi drumul?

— S-a şi făcut, prietene. Priveşte, şi-i arătă fereastra. Mulţimea de pe străzi se îngroşaşe, toţi priveau banda rulantă de neon. Un ac de aruncai, n-ar fi căzut la pământ.

— Ar trebui confirmată, rosti, calm, redactorul-şef. Confirmare şi detalii.

Filip Baker ieşi încet pe coridor. Ce ocazie şi să i-o ia înainte agenţia de presă!

Trecură o oră, două. Kathmandu nu răspundea. Fleet Street se goli treptat. Venise noaptea, oamenii îi preferau lui Yeti somnul.

Tânărul reporter şedea lângă telefon şi aştepta. Nu reuşise să anunţe primul ştirea referitoare la Yeti, nu aflase nimic nou şi probabil nici nu va mai afla. Când se va descoperi că a cerut telefonistei să anuleze convorbirile telefonice cu Kathmandu ale celor trei colegi, va trebui să-şi găsească un alt post. Luat-ar naiba să-l ia pe Yeti!

Ridică receptorul şi formă numărul centralei.

— Vă rog, aveţi deja omul zăpezilor?

— Poftim?

— Vreau să spun Kathmandu.

— Am să urgentez imediat.

Puse jos receptorul. Probabil o să zbor, la ce să-mi mai bat deci capul cu omul zăpezilor, care, oricum, tot a şters-o. Reflecţiile amare ale lui Filip Baker fură întrerupte de apelul telefonului. Aproape lipsit de interes ridică receptorul.

— Aveţi Kathmandu.

— Alo!

— Alo!

— Aici Alice Pershing. Ştiu ce doriţi să aflaţi. Omul zăpezilor a fost prins, John Ashley se află în drum spre Kathmandu. Prima ştire dată de Agenţia Reuter n-a fost adevărată. Yeti a încercat să fugă, dar n-a reuşit.

Filip Baker o întrerupse.

— Vă rog, mai repetaţi o dată, e adevărat?

— Este, răspunse vocea calmă a femeii. Tot Kathmandu-ul e în picioare. îl aşteaptă pe omul zăpezilor.

— Cum s-au petrecut lucrurile? în ce fel a fost prins?

— În cuşcă, amănunte nu cunosc. Mâine urmează să fie adus aici doctorul Haig. Poate că el va şti mai multe. Se spune că e într-o stare gravă.

— Ştiu, dar eu aş vrea să aflu câte ceva despre omul zăpezilor.

— Se spune că trei şerpaşi şi-au pierdut viaţa pe gheţar.

— Bine, dar aş avea nevoie de câteva amănunte referitoare la Yeti, cum se comportă…

— Nu ştiu nimic mai mult decât v-am spus.

— Vă rog, aţi putea să ne chemaţi cu taxă inversă dacă s-ar mai afla ceva?

— Am să vă chem.

Tânărul reporter zbură din nou pe coridor. Dădu buzna în biroul stenografelor scuzându-se.

— Iertaţi-mă, dar l-au prins pe Yeti.

— Felicitări, zise o stenografă şi se grăbi să plece acasă.

— L-au prins pe Yeti, strigă tânărul intrând în redacţia de noapte şi începu să povestească repede ce

s-a întâmplat.

— Numai de n-ar fi iar vreo gogoaşă, făcu un ziarist.

— Dă-i drumul, spuse un al doilea.

Aşa s-a făcut că în dimineaţa următoare lumea întreagă a fost surprinsă de o ştire publicată pe prima pagină a revistei „London Telegraphet, cu titlul *„Yeti prins*!” Ştirea continuă: *„În următoarele zile, Londra va vedea cu propriii săi ochi pe enigmatica făptură din Himalaya – Yeti*”.

În momentul când locuitorii insulelor britanice citeau această ştire incredibilă, eram aproape de Kathmandu. Ciudat, dar îmi era cu mult mai rău decât atunci când părăsisem tabăra de la poalele gheţarului, însemnat pe hartă cu numele de Reipi. Mă durea tot corpul şi eram grozav de obosit după atâtea zile petrecute pe targa purtată de şerpaşi. Abia cu 45 de mile înainte de Kathmandu m-au urcat într-un Jep.

— Felicitări, e un mare succes, în adevăr, m-a întâmpinat doctorul spitalului, la coborârea din maşină.

Am dat din cap. Poate că oi fi având toate

membrele sfărâmate, precis am febră. Oare mă va întreba omul acesta în halat alb, care îi scoate şi mai mult în evidenţă ocheşenia obrazului, cum mă simt, ce am?

— Cum vreţi să-l transportaţi în Europa? Va trebui probabil să cereţi o autorizaţie de la organele de aici.

— Avem autorizaţie, i-am răspuns.

„Ce-o fi mai aşteptând?”

— O aveţi deja? Aţi fost aşa de siguri că-l veţi prinde înainte încă de a veni în Himalaya?

Nu înţelegeam despre ce-i vorba. Voiam să fiu lăsat în pace. Inclusiv de acest om cu faţa cafenie.

— Avem autorizaţie pentru efectuarea de cercetări în regiunea gheţarului Reipi, i-am spus cu voce slabă.

„De m-ar transporta mai repede într-un pat. Ar trebui să-mi dea morfină. Mă doare tot corpul”.

— Nu m-am referit la autorizaţia pentru căutarea lui Yeti, ci la permisiunea de a-l lua cu dumneavoastră în Europa. Doctorul se aplecă asupră-mi: Nu vă simţiţi bine?

Am închis ochii, am mai simţit cum mă ridică, am auzit paşi răsunând monoton pe culoarul spitalului: unu, doi, trei… N-aveam nevoie de autorizaţie, n-aveam nevoie de nimic, pentru că nu l-am prins pe Yeti. John este rănit, eu la fel, şerpaşii simt lipsa hrănii, iar băiatul este probabil trist că nu a putut veni cu mine. Poate că şi câinelui care aleargă în urma lui Tryg, îmbrăcat în hăinuţa sa caraghioasă cusută de John, poate că şi lui îi este frig şi foame. Afară totul e alb, pretutindeni zăpadă şi gheaţă, iar Yeti s-a făcut nevăzut. A omorât un elveţian, apoi pe al doilea, a omorât tot ce-a fost viu şi pe urmă a dispărut. Cum se poate să-mi fie atât de cald, când afară totu-i acoperit de zăpadă şi gheaţă? Yeti a dispărut. Probabil pentru că nu avem autorizaţie.

Ce durere ascuţită, parcă m-ar împunge cineva, mă înţeapă şi pe urmă îmi dă iar drumul din ghearele sale ascuţite. Yeti m-a prins, mă strânge la piept, nu-mi dă drumul, mă ţine strâns.

— Dă-mi drumul, alungaţi-l, prindeţi-l! mă auzeam eu însumi strigând. Am deschis ochii, deasupra străluceau cercul de lumină al lămpii atât de

bine cunoscute şi două figuri, una oacheşă şi alta albă.

— Acum e mai bine? a întrebat o voce profundă.

— Ce să fie mai bine? A fugit Yeti?

Faţa albă zâmbi.

— Şerpaşul care a venit cu veşti de la domnul John afirmă că l-au prins şi că se află deja în drum spre Kathmandu.

John l-a prins, prin urmare, pe Yeti. Va să zică a reuşit, el, cel mai fericit om din lume.

— Când?

— Acum două săptămâni. Staţi, mai exact: pe ziua de 5.

— Ziua de 5?

Am vrut să fac socoteala. Nu ştiu să socotesc însă. Cinci. În ziua de cinci am căzut cu John în prăpastie. Asta o ştiu sigur, chiar dacă nu-s în stare să număr…

— După 3 – 4 zile ar fi trebuit să fie aici, rosti acelaşi glas baritonal, liniştit.

— Cine a adus vestea? am întrebat.

— Unul din şerpaşi, trimis de la tabăra de la poalele gheţarului Reipi. Asta n-are importanţă acum,

vă trebuie linişte. Glasul baritonal avea inflexiuni autoritare.

Îmi operaseră mâna stângă şi amândouă picioarele. N-am prin urmare nicio leziune internă. A cui o fi faţa aceea albă? Alice se însănătoşise şi îl căuta pe şerpaşul care afirmase că John l-a prins pe Yeti. E groaznic de cald aici. De ce nu mi-o fi dând nimic? Unde-i Tryg? Voia să meargă cu mine în Europa, cât mai departe de Himalaya şi de omul zăpezilor. Dacă ar fi aici mi-ar spune cum s-au petrecut lucrurile în adevăr cu Yeti. Vrea să vină cu mine în Europa. Şi de ce nu!

— Nu se poate, am rostit cu voce tare.

Glasul profund râse. După el râse şi faţa oacheşă. Glasul profund ridică din umeri.

— Ori că l-au prins, ori că nu l-au prins, viaţa merge înainte. Vin să vă mai văd. Şi a plecat.

L-au prins pe Yeti. În ziua de 5 l-au prins. Exact atunci când am căzut. Nu l-au prins, nu puteau să-l prindă, ar fi trebuit să ştiu. Pe 5 mi-am rupt mâna, m-am rănit la picioare, pe 5 a început să mă doară tot…

Nu ştiu cât am dormit, m-am trezit greu. Cineva

mă privea intens, nu-şi lua ochii de pe mine. Trebuie să mă trezesc! Ce greu e să te trezeşti!

Alice. Este Alice, o văd. Figura ei luminoasă se întrevede printr-un nor de ceaţă ca soarele deasupra gheţarului Reipi. Zâmbeşte, mişcă buzele. Este Alice, este, cu siguranţă, Alice.

— Selvyn, Selvyn! Acum am auzit-o distinct. Totul va fi în ordine şi nu va dura la fel de mult cum a durat cu mine. M-am făcut bine, acum aştept să mă întorc acasă.

De ce are o mână bandajată? A băgat de seamă că mă uit la mâna bandajată şi a vrut să şi-o ascundă. De ce?

— Ce-ai acolo? am întrebat-o.

A tăcut o clipă.

— Au trebuit să-mi amputeze trei degete.

În odaie s-a instalat tăcerea. I-au amputat trei degete. Păcat. Este tânără, frumoasă, trei degete pierdute. Păcat.

— L-au prins pe Yeti? am întrebat. Doar n-o să vorbim despre degetele amputate.

— Nu l-au prins. Şerpaşul pe care l-aţi trimis cu

ştirea privitoare la întâlnirea voastră cu omul zăpezilor s-a dus fuga la Agenţia de ştiri Reuter şi – după cum a mărturisit mai târziu – a declarat, ca să capete mai mult, că l-aţi prins pe Yeti. A căpătat 20 de lire, s-a îmbătat şi la urmă a spus adevărul, cum că totu-i o născocire de-a lui.

Prin urmare nu l-au prins, iar Alicei au trebuit să-i amputeze trei degete. Ce-o fi făcând John?

— Este, totuşi, o reuşită, Selvyn, îmi spuse Alice.

— Citeşte ce a scris John, i-am arătat cu o mişcare a capului ştirea compusă de John pentru „London Telegraph” şi care zăcea pe o măsuţă.

Ţinea coala de hârtie cu mâna cu trei degete lipsă. Când termină, spuse:

— Păcat că n-am fost de faţă.

— Păcat, am repetat. În fundul prăpastiei, printre cioturile rupte din pereţii gheţarului, sta omul zăpezilor. Se uita la mine şi la John, râdea, are o faţă înfricoşătoare, îşi râde de noi. „Acum!” strigă John. Mă rostogolesc din nou pe peretele de gheaţă bolovănos, omul zăpezilor nu încetează să râdă, să se strâmbe. Acum l-a acoperit un evantai de zăpadă

răscolită. S-a făcut iar întuneric.

E oare posibil? Ţin în mâna mea doar o mână de femeie căreia îi lipsesc trei degete?

## 21. TAINA LUI DIN-NUN

— Nu mă mişc de lângă tine până nu te faci bine, mi-a declarat Alice a treia zi după ce fusesem transportat la Kathmandu. Trebuia să plec ieri, mi-am amânat călătoria, vom zbura cu acelaşi avion toţi.

— Doar omul zăpezilor ne va lipsi, am râs eu. Mă simţeam mai bine, îmi reveniseră forţele, lumea înconjurătoare începuse să aibă iar mai multe culori decât cenuşiu şi negru. Am să mă fac bine, am să mă întorc la spitalul din *Sainte Marie de Notre Espoire* sau la oricare alt spital din lume. Şi acolo poţi trăi aventuri palpitante, mai folositoare însă decât goana după Yeti.

— Îţi mai aminteşti de omul care ne-a însoţit prin munţi după avarierea avionului? m-a întrebat Alice, care venea să mă viziteze la spital chiar şi de două ori pe zi. Şedea cu spatele spre fereastră şi în părul ei blond se jucau ultimele raze ale soarelui la asfinţit.

Se înţelege că-mi amintesc pe Din-Nun, cel care

ne părăsise atât de misterios cu câteva zeci de mile înainte de Kathmandu.

Alice deschise poşeta şi scoase din ea ziarul „Kathmandu News”. Pe prima pagină erau câteva fotografii. Într-una am recunoscut figura zâmbitoare a nepalezului.

— Citeşte asta, îmi zise Alice.

„Unul din cei mai mari hoţi de diamante a fost prins. Trei ani autorităţile şi forţele poliţieneşti aproape din întreaga lume au încercat zadarnic să pună mâna pe unul din cei mai mari traficanţi de diamante care lucra sub diferite nume: Djajanagar, Da-Namgal, Din-Nun sau Temba. Această căpetenie a unei bande de hoţi este de o inteligenţă ieşită din comun, ceea ce explică faptul că în ciuda tuturor eforturilor depuse, cei mai celebri poliţişti din Olanda, Franţa} Anglia, Spania, India şi din ţara noastră nu au reuşit să-l prindă.

În urmă cu trei luni i s-a dat de urmă într-unul din cele mai mari hoteluri din Londra. Înainte de a fi arestat a reuşit însă să fugă din Anglia. A rămas o vreme în India, iar de aici, a încercat, împreună cu

complicele său francez Tabouis, alias Petiptiere, să ajungă pe calea aerului în Nepal. Există bănuieli că în timpul zborului din India spre Nepal, a fost avertizat că la aterizarea în Kathmandu va fi arestat. Căpitanul avionului se pare că s-a lăsat convins, contra unei mari sume de bani, să aterizeze forţat înaiute de Kathmandu. Astfel Djajanagar alias Din-Nun sau Da-Namgal sau Temba a reuşit să rămână în libertate. În urmă cu câteva zile a fost însă arestat ¡tnul din complicii căpeteniei bandei, cunoscutul tâlbar, sirdarul Dove Koru, care a trădat locul unde se ascundea Din-Nun. Arestarea lui constituie una din cele mai mari reuşite din ultimii ani ale poliţiei nepaleze”.

Am privit o clipă figura plăcută a lui Din-Nun.

— Am fost invitată la poliţia de aici, mi-a spus Alice. M-au întrebat dacă nu-l cunoşteam pe Din-Nun mai dinainte, încă din Anglia. Am avut impresia, că la început au crezut că facem parte din aceeaşi bandă. M-am înfuriat groaznic. În sfârşit mi-au spus c-am avut mare noroc că nu ni s-a întâmplat nimic. Când le-am povestit ce frumos s-a purtat Din-Nun cu noi, mi-a

spus un poliţist: „La noi şi tâlharii sunt galanţi cu femeile”. Idiotul!

— Prin urmare, ţie trebuie să-ţi mulţumim că aventura cu Din-Nun s-a sfârşit cu bine?

— Taci, te rog… Alice râse dispreţuitor. Ştii de ce Din-Nun şi-a schimbat atât de repede hotărârea în mănăstirea Dangbote? Aflase că o patrulă militară urma să sosească la mănăstire venind prin „Pasul Ursului”. Vestea o adusese unul din preoţii lama sosit după noi şi Din-Nun o aflase. Din acest motiv n-am trecut prin „Pasul Ursului”.

Abia acum mi-a fost clară purtarea ciudată a lui Din-Nun la Dangbote, graba lui inexplicabilă, tăcerile lui enigmatice, şi răspunsurile evazive, inexpresive. Iar noi crezusem că a venit cu noi numai pentru că după întâmplarea cu preotul beat care-şi apropiase faţa sa groaznic strâmbată de faţa Alicei, nu mai putea rămâne în mănăstire şi el ne oferea un refugiu sigur.

— Un singur lucru nu-mi pot explica. Cine a venit în coliba de păstori în care am dormit prima noapte după avarierea avionului. L-ai văzut şi tu pe omul acela?

— Mi-au spus şi asta cei de la poliţie. Era Petiptiere. Din-Nun îi propusese după aterizarea forţată a avionului să vină cu noi. Francezul refuzase. Curând după plecarea noastră aflase de la căpitanul avionului că cei din Kathmandu sunt informaţi de prezenţa lui la bord şi că-l aşteaptă pentru a-l aresta. De aceea a plecat după noi. Din-Nun, care cunoştea regiunea, îi spusese că ne vom duce la coliba păstorească din apropierea mănăstirii Dangbote. Francezul ajunsese acolo înaintea noastră – acestea erau urmele misterioase ce duceau spre colibă. Negăsindu-ne în colibă, Petiptiere revenise în vale pe o cărăruie pe care am mers mai târziu şi noi. Îşi închipuise că Din-Nun s-a răzgândit pe drum şi că în loc de colibă s-a dus direct la mănăstire. Abia când n-a găsit urmele noastre pe cărăruia ce suia povârnişul din faţă, spre mănăstire, s-a întors, după o scurtă odihnă, din nou la colibă. A ajuns acolo noaptea târziu şi a încercat să-l convingă pe Din-Nun să ne părăsească şi să se întoarcă împreună cu el în India unde, după părerea francezului, ar fi fost în mai mare siguranţă decât în Nepal. Din-Nun a refuzat şi astfel

Petiptiere a pornit singur la drum.

— Aşadar el fusese…

Mi-am amintit de primul nostru popas în împrejurimile mănăstirii Dangbote, de Din-Nun cu faţa întoarsă spre fereastră, de străinul care se furişase în colibă şi care, după discuţia cu Din-Nun, plecase repede. Tabouis *alias* Petiptiere…

— Spune-mi, te rog, Alice, de unde a luat Din-Nun jeepul cu care ne-a trimis, atât de mărinimos, de la DanNorb la Kathmandu?

Alice râse.

— L-a furat de la o patrulă militară care se oprise acolo.

— Asta mă face să cred că poliţistul acela n-a fost până la urmă chiar atât de idiot cum spuneai.

— Termină, Selvyn! Alice împături cu mişcări încete ziarul cu fotografia zâmbitorului Din-Nun şi apoi, de parcă mi-ar fi citit gândurile, continuă:

— Din-Nun a fost un hoţ, fie că vrem sau nu să credem. N-are sens să ne gândim la el. Şi pe urmă Dove-Koru, noi îi spuneam Mike Lunganul. El e cel care voia să ne fure aparatura radio.

Din-Nun şi sirdarul Koru, doi oameni complet diferiţi. Amândoi însă hoţi. Alice are dreptate. Nu are sens să ne gândim la ei.

Am rămas tăcuţi un răstimp.

— Tot n-au sosit veşti de la John? am întrebat.

— Nu.

Se auzi o bătaie în uşă. Intră doctorul alb, îi cunosc acum numele: Cecil Burnley. Nu-i european, ci neozeelandez. Nu-i însurat, şi are în jur de 40 de ani. A venit aici din India după cel de-al doilea război mondial şi s-a hotărât să rămână în Kathmandu. De câte ori venea să mă vadă povesteam despre Londra, Paris, Europa, despre pescuitul păstrăvilor în râurile scoţiene şi despre expediţiile pornite în căutarea lui Yeti.

— Credeţi că toate riscurile ce şi le asumă fiecare expediţie doar pentru a captura o vietate care, la urma urmei ar putea fi doar o specie rară de urs, are vreun sens? Aţi văzut cu ochii dumneavoastră viaţa oamenilor din Himalaya – vărsat negru, tuberculoză, analfabetism şi mai ales o sărăcie de nedescris. N-am auzit încă de nicio expediţie care să fi venit aici doar

pentru a îndepărta toate aceste neajunsuri şi a-i ajuta pe oameni.

Prin urmare vocea aceea profundă aparţinea doctorului Burnley.

— Ştiţi care-i vârsta medie a locuitorilor din Himalaya? a continuat el. N-a încercat nimeni până acum să calculeze, dar după părerea mea nu atinge nici jumătatea vârstei medii din orice ţară civilizată din Europa.

Nu se afla într-o dispoziţie bună. Pe urmă făcu însă brusc un semn cu mâna, de parcă ar fi vrut să şteargă ceea ce spusese mai înainte.

— Am o veste bună pentru dumneavoastră. Mâine va sosi aici Ashley împreună cu restul expediţiei.

— Se întoarce John! exclamă veselă Alice. Îmi pare atât de bine! Şi, emoţionată, se ridică în picioare.

— Cred, făcu doctorul Burnley şi ieşi grăbit, fără altă remarcă, din cameră.

22. ÎNTOARCEREA

Întoarcerea lui John la Londra a fost triumfală. Pe aeroportul din Croydon aşteptau mii de oameni

curioşi, veniţi acolo cu mult înainte de ora aterizării avionului „Companiei indiene de zbor” din Delhi.

Gazetari, fotografi, operatori de film, toţi aşteptau nerăbdători. Filip Baker, cel mai tânăr reporter de la „London Telegraph” (al cărui spirit întreprinzător era luat în râs de câţiva dintre colegii lui mai în vârstă) avusese, în urmă cu două zile, o convorbire telefonică cu John, la Kathmandu. Era doar un eveniment senzaţional. John Ashley aducea 13 fire de par din blana lui Yeti! Treisprezece fire maron niginii care rămăseseră în mâna neînfricatului con«făcător al expediţiei în timpul luptei sale cu Yeti. IVin urmare nu era un scalp ca cel păstrat într-o mănăstire din Himalaya, despre care preoţii lama.1 l’irmă că ar fi aparţinut lui Yeti, dar pe care niciun european nu l-a văzut şi despre a cărui autenticitate specialiştii îşi exprimă îndoieli, ci treisprezece fire veritabile din blana unui om al zăpezilor şi încă viu… primul atins vreodată de mâna unui alb! Mii «le londonezi curioşi voiau să-l vadă pe bărbatul care s-a luptat atât de curajos cu misterioasa vietate liimalaieză şi a fost rănit de aceasta.

Una din cele mai mari societăţi comerciale britanice i-a oferit telegrafic lui John să expună în vitrinele sale de pe Regent Street, într-o cutioară special amenajată, toate cele 13 fire din blana lui Yeti şi, bineînţeles, să încheie o asigurare corespunzătoare pentru acest preţios trofeu. Preşedintele „Societăţii antropologice a Regatului Britanic”, Sir Patrick Stanley Rous, a declarat că membrii societăţii şi el personal aşteaptă cu mare nerăbdare sosirea lui John Ashley şi că vor fi fericiţi dacă acesta le va face onoarea de a relata întâlnirea sa cu omul zăpezilor. Unul din cotidienele de seară londoneze, „Evening Standard”, a scris că cele 13 fire din blana lui Yeti reprezintă o răspântie epocală în cercetările antropologice contemporane însoţind această afirmaţie întrucâtva exagerată de lista tuturor erorilor săvârşite de oamenii de ştiinţă de renume mondial în cercetările şi expunerile lor cu privire la apariţia şi evoluţia omului. Societatea, al cărui ţel suprem era să contribuie la descoperirea şi menţinerea în om a unei atitudini mai bune faţă de animale, tipărise manifeste conţinând un protest vehement pe de o parte

împotriva expediţiei ce-l căutase pe Yeti şi pe de altă parte împotriva cruzimii cu care au fost smulse din blana lui Yeti cele 13 fire. Londra se pregătea pentru sărbătorirea eroului expediţiei, John Ashley. Tot Londra protesta. Mii de londonezi aşteptau cu nerăbdare după cum am mai spus, în ziua aceea memorabilă, aterizarea avionului „Companiei indiene de zbor", care transportase cele 13 fire din blana lui Yeti, pe John şi pe alţi câţiva membri ai expediţiei.

Nu eram încă pe deplin întremat, dar niciodată în viaţa mea nu dorisem mai mult ca acum să mă întorc acasă.

Când doctorul Burnley ne anunţase că a doua zi John urma să-şi facă apariţia în Kathmandu, am devenit nervos, nerăbdător şi simţeam o agitaţie în tot trupul.

A doua zi, seara târziu, am auzit un ciocănit în uşă.

— Intră, am strigat.

În prag stătea John, obosit, cu faţa nebandajată, dar purtând urmele unor cicatrice proaspete.

— John! Eram cu adevărat bucuros să-l văd iar, şi

el părea impresionat de revederea noastră.

— Am trecut întâi pe la tine, Selvyn, mi-a spus sincer şi a început să mă întrebe cum mă simt.

Ce mult s-a schimbat, mi-am zis, atunci când am încercat să-l conving că aş putea părăsi spitalul din Kathmandu şi în clipa aceea.

— Nu trebuia să te trag în groapa aia. Acum n-am să mai fac altă greşeală. Nu ai voie să părăseşti spitalul până nu vei fi complet sănătos. A fost o idee nebunească, îşi reproşă el.

— Totul e-n perfectă ordine, John, m-am străduit eu să-i potolesc mustrările de conştiinţă recent trezite în el. Îmi pare bine că tu nu ai păţit nimic rău. Omul zăpezilor n-a mai apărut?

— Nu. John dădu din mână. Am aşteptat încă trei zile, dar n-a apărut. Am găsit ceva în peştera elveţianului. Băgă mâna în buzunar şi scoase o cutie de metal cu câteva role de film.

— Filmul elveţianului, am zis. Splendid! Vei avea deci nu numai ce a filmat Martin, dar şi secvenţele filmate de elveţieni. Asta înseamnă tot atât cât ar fi însemnat dacă-l aduceai pe Yeti viu.

— Nu-i adevărat, Selvyn, şi-i păcat. Tăcu un moment, apoi scoase o hârtie din buzunar şi mi-o întinse. Era o scrisoare adresată lui John de către redactorul-şef de la „London Telegraph”. Citeşte, mai ales, sfârşitul, şi John îmi arătă ultimele două paragrafe.

Am sărit repede peste câteva fraze politicoase. „Îmi pare rău, ohny că trebuie să-ţi spun sincer ce lipseşte reportajelor dumitale. Eşti un gazetar de excepţie şi ştii singury mai bine ca oricine y ce doresc să citească abonaţii noştri. Desigur că i-a interesat reportajul despre vărsatul negru, dar cu mult mai bucuroşi ar fi vrut să citească cum aţi reuşit să-l prindeţi pe Yeti viu şi tot ce ar fi fost în legătură cu asta, chiar dacă cea mai mare parte din cele scrise n-ar fi fost decât născociri. Ştiu că la o altitudine de 17.000 de picioare poţi scrie cu mult mai greu reportaje senzaţionale decât aşezat în faţa unui birou comod. Şi totuşi…

Desigur, vei fi de acord, la întoarcerea dumitaley cu modificările aduse reportajelor ce ni le-ai trimis, pe care le-am considerat prea concrete – ca să mă exprim

aşa – şi le-am adaptat stilului cu care cititorii noştri erau deprinşi din partea celui mai bun reporter al nostru, John Ashley…”

Aceasta era, prin urmare, recunoştinţa pe care şeful, Arthur Steel, i-o arătase lui John, pentru toate primejdiile la care s-a expus zilnic cel mai bun reporter al „London Telegraph”-ului, pentru toate suferinţele şi eforturile inimaginabile. Redactorul-şef voia senzaţie.

— Omul ăsta ar merita… am început eu, dar John m-a întrerupt, a dat cu lehamite din mână şi a întrebat:

— Unde-i Alice?

— La hotel. Avea deja biletul de avion, dar s-a hotărât să ne aştepte.

Faţa lui John se lumină.

— Eram sigur că mă aşteaptă, zise şi în acel moment era din nou vechiul John, cel pe care-l cunoscusem. Deveni nerăbdător şi se pregăti să plece. Pretextă că nu trebuie să mă obosească prea mult, că sunt încă slăbit, că am nevoie de odihnă şi se ridică în picioare.

— John! l-am strigat încet. Lui Alice i-au amputat trei degete de la mână.

— Cum? Trei degete! Trebuie să alerg la ea, mi-a spus şi şi-a luat în grabă rămas bun.

Peste o clipă am auzit demarajul unei maşini pe asfaltul denivelat al şoselei. John se grăbea să o vadă pe Alice.

Ziua următoare m-au vizitat Alice, John, Martin, Singh şi câţiva şerpaşi. Toţi m-au consolat şi mi-au spus că vor pleca fără mine.

— Unde-i Tryg? i-am întrebat.

Martin se uită la John.

— Unde l-aţi lăsat pe băiat? am repetat nerăbdător.

— A rămas la Phusan Dju, aproape de locul unde l-am găsit. Cred că-i cea mai bună soluţie, îşi găseşte el un rost pe acolo, zise John.

— L-aţi lăsat acolo? Nu-mi venea să cred că băiatul nu a venit împreună cu ceilalţi, şi totuşi ce altceva puteau face? Ce sens ar fi avut să-l aducă la Kathmandu?

— I-am lăsat conserve, ciocolată…

— Nu v-a fost milă de el? am întrebat întrerupând enumerarea lui John.

Martin privea pe fereastră în stradă.

— Ba da, ne obişnuisem cu el. Dar ce era să facă aici? John ridică din umeri.

Povesteau despre câte-n lună şi în stele, se întorceau mereu la peripeţiile prin care trecuseră, John vorbea despre pregătirile de zbor. Nu-i ascultam, gândurile mele erau la confluenţa râurilor Sun şi Kosi. Pe undeva, pe acolo, îl lăsaseră pe Tryg. „Ia-mă cu tine, sahib, am să devin ceea ce eşti tu”. Pe platoul de sub poalele gheţarului Reipi băiatul, cu câinele alături, îşi ia rămas bun. „Ia-mă cu tine”. Unicul prilej al băiatului din Himalaya, unica ocazie în viaţă, de a nu se întoarce la mizerie, în întunecosul ev mediu plasat în secolul douăzeci. Trebuiau să-l ia cu ei.

Trei zile la rând, dimineţile şi după-amiezile, aşteptam să plece toţi cei care veneau să mă vadă. Voiam să fiu singur. Aveam nevoie de singurătate.

În a patra zi, spre seară, a intrat în odaie doctorul neozeelandez.

— E mai bine, nu? a întrebat vesel. Veţi putea

pleca împreună cu ceilalţi. Începu să-mi relateze o întâmplare petrecută dimineaţa în spital, dar deodată se opri. Peste o clipă mă întorc însoţit de cineva care vrea să vă vadă. Ghiciţi, cine-i? N-am ştiut ce să-i răspund. Doctorul Burnley ieşi din cameră.

Stăteam întins în semiîntuneric, cu ochii pe jumătate închişi. Mă aşteaptă deci şi pe mine. John trebuie să fie nerăbdător, cu siguranţă, ar fi vrut să se afle de acum la Londra. Am să le spun să se întoarcă fără mine. Azi le voi spune şi voi fi ferm. îi urmez după o săptămână sau două, tot nu-mi este mie încă prea bine.

De dincolo de uşă se auzi un zgâriat pe lemn.

Câte reportaje o fi trimis John deja la Londra?

Un nou zgâriat. Ce-o fi?

Uşa s-a deschis încet. Nu-mi venea să-mi cred ochilor. În deschizătura ei se oprise zâmbitor Tryg.

— Cum ai ajuns aici? l-am întrebat uluit.

— Singur, mi-a răspuns simplu.

În spatele lui Tryg se afla doctorul Burnley.

— Câte mile ai mers pe jos?

Băiatul îl privi fără să priceapă pe doctorul

neozeelandez. Nu ştia ce sunt milele. Dar nici oboseala nu ştia ce este. Călătorise singur, noaptea se odihnea puţin şi odată cu zorile pleca iar la drum.

Din frânturi de povestire am putut să-mi imaginez ce a simţit băiatul când ultimii membri ai expediţiei au dispărut din vedere şi a rămas singur. Începuse să plângă şi se reîntorsese în satul unde l-am găsit noi. Rămăsese acolo două zile. Oamenii îl tot întrebaseră dacă l-a prins pe Yeti, unde l-a ascuns şi de ce nu l-a adus cu el. Râdeau de el şi de tot ce spunea. Un singur suflet îi rămăsese alături: câinele.

A treia zi dimineaţă a părăsit satul. Nici n-a întors măcar privirea să vadă cocioabele presărate ici-colo pe dealuri, printre rododendronii în floare. Se grăbea să ajungă la Kathmandu. Pe drum s-a hrănit cum a putut. Unii oameni erau buni, îi dădeau de mâncare, alţii spuneau că n-au nici pentru ei.

Acum se afla aici, mic şi obosit, şi ştiam că aşteaptă ce am să-i spun.

— Unde-i Ham? l-am întrebat.

— Afară. Arătă cu capul spre coridor. Am râs.

— Ce să fac cu tine? De fapt întrebarea mi-o

adresasem mie însumi. Poate fi pentru a doua oară înşelat în aşteptări acest copil?

Ochii lui negri nu se dezlipeau de pe buzele mele, aştepta decizia care avea să-i hotărască soarta.

I-am luat mâna.

— Ai să vii cu mine.

N-a spus nimic. A plâns.

Prin urmare mă hotărâsem. Iar acum, înaintea aterizării pe aeroportul londonez, băiatul Tryg şedea lângă mine, la fereastra avionului, plin de curiozitate şi uimire. La picioarele lui sta culcat Ham.

— Peste câteva momente vei vedea Londra, l-am făcut atent pe băiat. Apăru estuarul Tamisei şi de jur-împrejur, ca o mare, oraşul cu câteva milioane de locuitori.

John se ridică nerăbdător din fotoliul de lângă mine. Aştepta să se vadă mai repede acasă, se bucura de invitaţia Societăţii de antropologie a Regatului Britanic, cele treisprezece fire din blana lui Yeti le avea ascunse într-o cutioară de argint dăruită de superiorul mănăstirii Ciugting. Le va arăta ziariştilor, telereporterilor şi tuturor acelora care vor veni la

aeroportul Croydon din apropierea Londrei. Era convins că vor veni, el însuşi doar este ziarist şi ştie că o asemenea ocazie nu se scapă.

Ştiam că bucuria lui nu-i deplină. Dacă l-am fi prins pe omul zăpezilor, altceva ar fi fost. Nu-l aduceam pe Yeti, ci doar 13 fire din blana lui, închise într-o cutioară de argint. Nici Alice, nici Singh, ba nici chiar Martin nu ne-au însoţit.

Singh se hotărâse să rămână la Delhi pentru a-şi rezolva unele probleme ce nu suportau amânare şi ne va urma după câteva zile. Înaintea plecării noastre la Londra, îi spusesem în glumă că aveam impresia că interesul lui pentru Yeti era mai mic decât al lui John, deşi el este antropolog şi problema omului zăpezilor ar trebui să-l intereseze în cea mai mare măsură. A zâmbit doar şi mi-a răspuns:

— Noi, indienii, privim cu mai mult calm lucrurile astea decât voi, europenii. Şi pe urmă, sunt convins, după cele văzute şi aflate în timpul expediţiei, că Yeti ar trebui să-i intereseze mai mult pe zoologi decât pe antropologi. Nu-i spune însă lui John, i-ar strica bucuria.

Răspunsul lui Singh mă surprinsese, dar eram prea obosit pentru a continua discuţia.

Martin Shepherd, operatorul nostru, trebuia să aştepte la Kathmandu întoarcerea celuilalt grup de şerpaşi care întârziase pe drum şi să aibă grijă de transportul în Anglia al aparatelor ce le avusesem cu noi în expediţie, ca şi al colecţiei de exponate ştiinţifice culese în Himalaya.

Cu o zi înainte de plecare, când puteam de acum să mă ridic fără ajutor şi când priveam curios de la fereastra spitalului una din străzile capitalei nepaleze, intră în cameră John. Mai bine zis năvălise. Se vedea imediat că-i foarte tulburat.

— Alice nu vine cu noi, mi-a spus iritat.

— De ce?

— Rămâne aici. John făcu o pauză. Rămâne împreună cu doctorul Burnley, adăugă.

— Cu doctorul neozeelandez? am repetat surprins.

John încuviinţă din cap.

— Păcat, zise. Ştii cât mă afectează asta. Ca şi când ar fi vorbit mai mult decât dorise, întrebă: Ai să

poţi zbura mâine, nu?

— Sigur, i-am răspuns, cu toate că zborul meu era incert. Doctorul Burnley mă sfătuise în dimineaţa aceea să-mi amân plecarea cu câteva zile. Poate l-aş fi ascultat, dar acum îmi dădeam seama cum se simte John – se bucurase doar atât de mult s-o revadă pe Alice – aşa că mâine plecăm sigur.

Alice a venit să ne conducă la aeroport. Era însoţită de doctorul Burnley. Veniseră cu maşina lui neagră, strălucitoare. John se purta de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat şi s-ar fi despărţit doar pentru câteva zile.

Când ne-am strâns pentru ultima oară mâinile, i-a spus:

— Nu te supăra, John.

Am văzut că are lacrimi în ochi.

Mi-au ajutat să mă urc în avion. Am mai privit o dată din uşa avionului. Alice, cu capul descoperit, îl prinsese de braţ pe doctor, iar mâna stângă, la care îi lipseau trei degete, o băgase în buzunar. Doctorul ne-a zâmbit, Alice ne-a făcut pentru ultima oară semne de rămas bun.

John a zâmbit şi el.

— Adio, Alice. Se aşeză apoi pe un fotoliu lângă fereastră, scoase cutiuţa cu cele 13 fire din blana omului zăpezilor şi le privi aşa cum stăteau, legate cu o aţă neagră, pe fundul minusculei racle de argint.

## 23. ULTIMA AVENTURĂ

Avionul cobora încet pe deasupra periferiilor londoneze, se aplecă pe aripa stângă, descrise un arc de cerc şi se pregăti să aterizeze. Tryg se prinsese cu amândouă mâinile de marginile fotoliului.

— Nu te teme, peste câteva clipe suntem pe pământ, l-am liniştit.

Avionul atinse pista de beton, mai rulă un timp cu viteză şi pe urmă se opri. Scara mobilă fu apropiată de aparatul de zbor, uşa se deschise. John se grăbi să coboare primul. Tryg se ridică, într-o mână ţinea cureluşa cu care era legat Ham, iar cu cealaltă îmi ajută să mă ridic.

Îndată ce John apăru în uşa avionului, reporterii dădură năvală spre scări, declanşatoarele aparatelor de filmat începură să ţăcăne. John scoase cutia de argint, o ridică în sus, deasupra capului, şi flutură

mâna.

Era iar vechiul John pentru care recunoaşterea succesului însemna totul. În clipa aceea uitase desigur fluturarea mâinii de femeie de pe aeroportul din Kathmandu, uitase cicatricele de pe obraz, uitase toate decepţiile provocate de expediţie. În timp ce John răspundea la întrebările gazetarilor curioşi, Tryg stătea deoparte, singur şi părăsit, alături de câinele său. Nu văzuse niciodată atâţia oameni, nu trăise niciodată asemenea emoţii.

Am coborât încet, şchiopătând, din avion.

— Sunteţi doctorul Haig? m-a întrebat un tânăr cu un blocnotes reportericesc în mână, în timp ce-l priveam pe John răspunzând la întrebările reporterilor. Am dat din cap.

— Sunt Filip Baker de la „London Telegraph”, s-a prezentat el. N-aţi dori să împărtăşiţi cititorilor noştri, în câteva cuvinte, impresiile dumneavoastră din expediţie?

Se pregătise să scrie, aştepta doar să încep.

Ar fi trebuit, de fapt, să-i comunic bilanţul expediţiei noastre. Tot nu i l-ar fi comunicat nimeni

atât de sincer. îl auzeam pe John vorbind calm în microfonul întins de un reprezentant al unei societăţi de radiodifuziune: *„Clipa în care m-am aruncat asupra omului zăpezilor mi-a dat cea mai puternică emoţie trăită vreodată. Nu vă puteţi imagina*... if

Filip Baker mă privea nerăbdător, voia să-mi amintească că-i timpul să spun ceva.

— A fost într-adevăr extraordinar. Am adus cu mine din această expediţie ceva ce a schimbat fundamental concepţiile mele despre viaţă. Permiteţi-mi să enumăr concis bilanţul strălucit al expediţiei: trei degete amputate, o faţă desfigurată, multiple fracturi.

13 fire din blana lui Yeti...

Tânărul gazetar m-a privit întâi surprins, pe urmă a râs.

— Excelent, aş dori acum şi amănunte.

Am tăcut.

Părăsind aeroportul, John m-a întrebat:

— N-ai intenţionat, prin cele declarate tânărului acela, să diminuezi reuşita expediţiei noastre, nu-i aşa? Ai fost doar spiritual, cum suntem noi, englezii,

nu?

— Sigur, cel puţin m-am străduit.

John a râs mulţumit.

— Nu m-am aşteptat că vor fi atâţia oameni. Este un mare succes, categoric. Tăcu o clipă şi apoi continuă: McFarland a murit acum o săptămână. Trebuie să ne ducem la biroul avocaţilor Crok & McClay, să vedem testamentul. Cât l-or fi costat oare aceste 13 fire de blană? John începu să calculeze.

— Nu face glume de prost gust, John, i-am spus dezgustat.

John însă nu mă asculta. Nu încetase să calculeze cât îl costase pe unchiul meu, Robert McFarland, expediţia pe urmele lui Yeti. Priveam pe fereastra aburită alunecarea rapidă a caselor londoneze. În locul lor vedeam însă o încăpere lungă, cu pereţii decoraţi cu capete împăiate de animale sălbatice şi cu porumbei de metal atârnaţi de tavan care se puneau în mişcare atunci când apăsai cu mâna butonul unui mecanism ingenios. Mâna moartă a lui Robert McFarland.

— Phii! constată uluit John. N-ai zice că o

asemenea expediţie poate costa atât. Şi cu ce te-ai ales? Cu 13 fire de păr. John râse.

În momentele acelea nu eram în stare nici să-l privesc. Îmi părea mai ciudat decât fusese răposatul meu unchi.

Am încetat de a mă mai gândi la Yeti. Himalaya rămăsese departe, în urmă, vârfurile ei albe se contopeau cu cerul albastru şi undeva, dincolo de pereţii abrupţi ai gheţarului veşnic, s-a ascuns omul zăpezilor. Printre rododendronii roşii, albaştri, roz şi galbeni înaintează, încet, îndreptându-se spre râu, un convoi de ţărani zdrenţăroşi, purtând trupul unui copil mort de vărsat negru, pentru că nu i-a dat nimeni ajutor.

La Kathmandu, domnul Kazariewicz, negoţ cu animale exotice, aşteaptă ca Yeti să fie prins. Ar fi dispus să plătească oricât, pentru că ar câştiga cu mult mai mult dacă l-ar expune pe omul zăpezilor în timpul unui turneu prin lume. Poate că doar o mică parte din ceea ce ar câştiga întreprinzătorul aventurier, Kazariewicz, prin expunerea lui Yeti ar fi suficient pentru ca niciodată un convoi mortuar

purtând trupul micuţ al unui copil mort de o groaznică boală, să nu se mai îndrepte spre confluenţa râurilor Sun şi Kosi. Vărsatul negru nu este însă o atracţie ca Yeti…

— Ajungem, a zis John şi a scos din nou cutioara de argint cu cele 13 fire. Un fleac şi ce curioşi sunt oamenii să-l vadă, adăugă şi ciocăni cu două degete în capacul cutiei, manifestându-şi parcă el însuşi admiraţia adâncă faţă de minuscula raclă şi de conţinutul ei.

Ziua următoare preţiosul conţinut al cutiei fu expus într-o vitrină de pe Regent Street, una din cele mai animate străzi londoneze. Din momentul în care cele 13 fire din blana lui Yeti, însoţite de un scurt comentariu şi de câteva clişee reprezentând echipamentul expediţiei, fură expuse, nu te mai puteai mişca pe Regent Street. Soseau întruna noi curioşi, încât, la sfârşit, a trebuit să fie oprită circulaţia. Toţi voiau să vadă cele 13 fire roşietice rămase în palma lui John după lupta cu omul zăpezilor. „London Telegraph” lucra din plin. Declaraţia mea cu privire la bilanţul expediţiei a fost publicată integral şi în forma

originală, doar la sfârşit, Filip Baker adăugase: *„Doctorul expediţiei, Selvyn Haig, mi-a spus toate acestea în glumă, după aterizarea avionului”*.

John Ashley deveni centrul atenţiei întregii Londre, ba mai mult, al întregului imperiu britanic. La redacţia lui „London Telegraph” începură să sosească sute de scrisori – printre care oferte de căsătorie. John era din nou un om fericit.

N-am putut rezista. A doua zi dimineaţă m-am dus la biroul avocaţilor Crok 8 c McClay. John n-a vrut să mă însoţească.

— Avem destul timp, mi-a spus, testamentul nu fuge, am treburi mai importante acum. Cui îi stă gândul la morţi?

M-am dus, prin urmare, singur. M-a primit domnul McClay şi cu toată curtoazia, care ţinea de meseria lui, a început să mă pună la curent cu formalităţile legate – conform legislaţiei britanice – de executarea ultimei dorinţe.

— Este de datoria mea, doctore Haig, să vă atrag atenţia că trebuie să respectaţi cu precizie toate condiţiile impuse de testament. De aceea aş dori să

reflectaţi bine la dorinţa exprimată în testamentul său de domnul McFarland. Dacă nu vă simţiţi în stare sau nu doriţi s-o îndepliniţi, spuneţi, vă rog, deschis, pentru a nu ajunge mai târziu la complicaţii juridice neplăcute.

Ascultam în tăcere glasul oficial al domnului McClay. Oare testamentul unchiului va fi ultima sa glumă?

— M-aţi înţeles, doctore Haig?

— Da.

McClay rupse pecetea de pe plicul alb pe care scria cu o caligrafie mare, *Doctor Selvyn Haig*, îşi drese vocea, aşa cum făcea probabil de ani de-a rândul, dintotdeauna, înainte de a începe să dea citire ultimelor dorinţe ale acelora care vor să mai fie ascultaţi şi după moarte.

Nu reţinusem din cauza formulării seci, funcţionăreşti, lipsite de căldură umană, introducerea la testamentul lui McFarland. Când domnul McClay, cu un zâmbet abia schiţat, dădu citire ultimelor reflecţii ale unchiului meu, am ciulit urechile, încercând să mă concentrez.

„… toată viaţa am fost considerat ca un om căruia îi lipseşte o doagă”, citi domnul McClay. „Politicoşii mă numeau bizar, ceilalţi, care nu-şi prea pierd timpul cu politeţurile – printre ei te numeri şi tu, dragă nepoate, ca şi John Ashley, de fapt – cred că sunt nebun. Uneori chiar şi-au exprimat această părere cu glas tare într-o engleză foarte corectă. Instalaţiile mele mecanice care pun în mişcare, la o apăsare pe buton, porumbeii de tablă vi s-au părut tuturor a fi mai curând o nebunie decât bucuria plină de ciudăţenie a unui bătrân care, în afară de zidurile cenuşii ale singuraticului domeniu Ramsgate şi în afară de cărţile de arheologie, nu are nimic pe lumea asta. Nimic viu care să răsplătească dragostea cu dragoste. N-a fost însă mai mare nebunia de care aţi dat dovadă voi, pe care nu vă consideră nimeni drept nebuni, atunci când aţi acceptat oferta mea?

Am fost sărac, dragă Selvyn, foarte sărac, cu toate că las în urma mea ceea ce orbii numesc bogăţie. Pentru că am fost singur.

Când m-am hotărât să dau o parte din averea mea pentru finanţarea expediţiei de prindere a lui

Yeti, am vrut să-ţi produc o bucurie ţie, rudei mele celei mai apropiate, am vrut să ai parte de o aventură; în adâncul sufletului meu îmi imaginam cum voi citi numele tău pe prima pagină a ziarelor. Numele tău în locul fiului pe care nu l-am avut niciodată. După ştirile referitoare la expediţia voastră şi după singura scrisoare pe care mi-ai trimis-o la întoarcerea în Kathmandu, am ajuns la concluzia că – în afară de faptul că am trimis nişte oameni tineri, atât de puţin pregătiţi şi fără nicio experienţă, ca tine şi ceilalţi, să-şi rişte viaţa – n-am făcut nicio nebunie. Singurul lucru consolator este că aţi scăpat cu viaţă din această aventura.

— Să continui?

Am dat din cap.

„Când ai să afli condiţiile mele poate că ai să mă consideri iar nebun. Nu-ţi las întreaga avere, cu toate că te iubesc, sau poate tocmai de aceea nu. Când te vei căsători, vei putea locui oricând la Ramsgate. În codicilul anexat la testament se prevede ce încăperi poţi folosi. Îţi las în afară de toate armele mele (se află printre ele unele care provin din secolul al XVI-lea), a

undiţelor şi a celor două portrete ale mamei tale de pe vremea când era copil, a zecea parte din venitul anual ce mi-ar fi revenit de pe urma averii mele. Cu condiţia însă de a face din Ramsgate un loc de refugiu pentru oameni ca mine, pentru aceia care au rămas singuri, fără o altă fiinţă care să dea sens vieţii lor. Simplul sens al vieţii unui om obişnuit.

Şi încă ceva trebuie să aduci la îndeplinire, pentru ca dispoziţiile testamentare să aibă valabilitate: să nu te mai antrenezi niciodată în aventuri ca cea în care te-a trimis unchiul tău iubitor, Robert McFarland.a

Domnul McClay conteni lectura. Auzeam ticăitul pendulei vechi de pe peretele afumat, din penumbra vechiului birou puteam vedea cerul limpede boltit deasupra acoperişurilor murdare din Londra.

— Cât timp de gândire vă trebuie, doctore?

— N-am nevoie de timp de gândire. Primesc, am spus.

Domnul McClay m-a privit uimit. În acel moment cu siguranţă n-a priceput de ce n-am luat testamentul unchiului meu drept o bizarerie.

Stăteam împreună cu Tryg retraşi în spatele mulţimii de pe Regent Street. Nu eram încă pe deplin restabilit, dar nu m-a lăsat inima, trebuia să-i văd pe amatorii de senzaţii, curioşi să vadă cele 13 fire de păr. Băiatul nu-şi revenea din uimire. Nu înţelegea nimic din imensul interes produs de ele.

Peste două zile îl duc în Scoţia, îl înscriu la şcoala unde am învăţat pe vremuri şi eu. Tryg se va instrui, nu va mai paşte iacii şi nici nu va mai însoţi expediţii pe Reipi. Poate că uneori se va mai duce şi în ţara sa, pentru a opri convoiul mortuar din apropierea locului de confluenţă a râurilor Sun şi Kosi.

Am râs. Ce planuri! Băiatul nici n-a împlinit încă 14 ani.

Mulţimea fremăta. Un tânăr leşinase, îl scoseseră încet din marea aceea unduitoare de trupuri omeneşti. Bilanţul crescuse: trei degete amputate, cicatrici pe faţă, fracturi multiple, o criză cardiacă, 13 peri din blana lui Yeti.

Se auzi un zornăit de geamuri, ţipete, alte ţipete, mulţimea se mişca, cineva strigă după ajutor. Poliţişti călare îşi făcură drum până la vitrina unde era expusă

cutia de argint. O femeie bătrână ridică pumnul însângerat şi începu să ţipe isteric.

— Mă călcaţi în picioare, nebunilor! striga celor din jur un bătrân căruia îi căzuse pălăria de pe cap. Mulţimea vuia. Nimeni nu dădea înapoi, doi oameni erau împinşi în vitrina cu geamul spart.

— Cutia a dispărut! Firele nu mai sunt! ţipă cineva şi cei ce auziră, repetară strigătul.

Se iscă o larmă groaznică. Veniră alte întăriturі poliţieneşti. Cu mare greutate am reuşit să mă eliberez din labele mulţimii. Tryg mă ţinea strâns de

A w mina.

Ne-am îndepărtat încet de Regent Street şi de vitrina spartă, de unde dispăruse cutioara de argint cu cel mai de preţ lucru adus de John din Himalaya. Am mai auzit un timp freamătul mulţimii, câteva maşini de intervenţie ale poliţiei trecură pe lângă noi. Era o zi frumoasă de primăvară şi în parcul prin care treceam, perechi de îndrăgostiţi se ţineau de mâini.

— Cum ţi-a plăcut? l-am întrebat pe băiat.

— A fost îngrozitor, oftă.

Ne-am aşezat pe una din băncile goale. Am scos

din buzunarul hainei câteva scrisori sosite dimineaţa. Nu mă grăbeam să le citesc, n-aveam poftă să mă gândesc la nimic, doar să gust, după atâta vreme, această frumoasă, calmă şi însorită zi, într-un parc londonez. Printre scrisori se afla şi o telegramă, tot necitită şi ea. Am deschis-o din curiozitate.

„Spune-i cu menajamente lui John, că pe clişeul făcut, Singh a constatat şi specialiştii nepalezi au confirmat că nu este vorba de Yeti, ci de o specie rară de urs tibetan. Urmează scrisoare”. Semna Martin Shepherd.

— De ce ai tăcut? m-a întrebat băiatul. Te supără ceva? Spune-mi, insistă Tryg. Am dat din mână.

În faţa noastră, dincolo de lacul artificial, se înălţa o clădire cenuşie pe care scria cu litere mari „MUNICIPAL HOSPITAL”. Pe poarta larg deschisă tocmai intra o ambulanţă.

— N-ai crede, Tryg, prin câte aventuri poate trece un om într-o clădire obişnuită ca asta, mai multe decât în Himalaya, în căutarea omului zăpezilor.

Băiatul m-a privit fără să înţeleagă. Nu i-am mai explicat nimic, nu aveam ce. M-am hotărât ca mâine

dimineaţă să întreb, în clădirea de peste drum, dacă n-au nevoie de un doctor abia întors dintr-o inutilă şi ultimă expediţie întreprinsă în viaţa lui pe urmele omului zăpezilor.

ÎN LOC DE POSTFAŢĂ

În anul 1906 a apărut pentru prima dată în presa europeană numele de Yeti. La întoarcerea sa din Tibet, englezul H.J. Elwes, expusese „Societăţii regale britanice de botanică şi geografie” observaţiile sale cuprinzând descrierea unei vietăţi misterioase văzută de el în timpul călătoriei prin Tibet. Elwes schiţase chiar, după cum o mai păstra în amintire, silueta lui Yeti. În afară de Yeti, denumire preluată din graiurile locuitorilor Himalayei, prinse rădăcini în engleză şi denumirea de Abominable Snowman – hidosul om al zăpezilor – deoarece, conform schiţelor executate de Elwes, părea să fie vorba de o vietate cu adevărat foarte urâtă.

V-aţi fi aşteptat ca după această descoperire să dea năvală în Tibet, în locurile unde, după mărturiile sale, călătorul englez îl văzuse pe Yeti, numeroase expediţii ştiinţifice, pentru a verifica adevărul

relatărilor lui Elwes şi a încerca să o prindă – vie, ori moartă –, pe făptura neclasată încă printre vieţuii oarele cunoscute până acum. Nimic de felul acesta însă nu s-a petrecut. De ce? Unul din motive putea să fie şi faptul că Tibetul era pe atunci un ţinut greu accesibil europenilor. Să ne amintim numai relatările călătorului suedez Sven Hedin, care a încercat de câteva ori să ajungă în capitala Tibetului, oraşul Lhasa. S-a deghizat în băştinaş, nu l-au descurajat nici chinurile groaznice suportate în timpul călătoriei prin Tibet şi totuşi nu şi-a putut realiza planul. Ca nişte umbre nevăzute îl urmăreau iscoadele potentaţilor tibetani. A fost de ajuns o singură mică greşeală şi călătorul suedez s-a trădat. În clipa în care îşi închipuise că nu-i nimeni prin jur, până la o mare depărtare, care să-l observe, Sven Hedin sărise în şaua calului.

Deoarece niciun slujitor băştinaş – aşa cum dorea să pară călătorul suedez – nu călărea pe atunci, acesta fiind un privilegiu al nobililor, iscoadele bine ascunse apreciaseră just că este vorba de un european travestit.

Ceea ce n-a dus la bun sfârşit Sven Hedin a reuşit cercetătoarea engleză Neel, care, după îndelungi şi grele călătorii printr-o ţară necunoscută, fără hărţi, în condiţii atmosferice nefavorabile, travestită în cerşetoare, a ajuns, în cele din urmă, la Lhasa.

Bineînţeles că în aceste condiţii era greu să trimiţi expediţii ştiinţifice într-o ţară ai cărei conducători erau convinşi că orice străin este un spion.

Curând după aceea omul zăpezilor a fost uitat, mai ales când, într-o bună zi, descrierea şi schiţele lui Elwes au dispărut. Interesul pentru tainica făptură himalayeză a reînviat abia la nouă ani după descoperirea ei de către călătorul englez.

Un alt englez, J.R.O. Gent, a trimis în 1915 „Societăţii regale britanice de botanică şi geologie” o scrisoare în care relata întâlnirea sa cu Yeti, din nou în Tibet şi pe care îl descria ca pe o fiinţă asemănătoare unei maimuţe cu faţa acoperită de o blană cafeniu deschis. Gent măsurase cu grijă urmele lui Yeti şi constatase că sunt lungi de 18 degete (45, 72 cm) şi

late de 6 degete (15, 24 cm). Societatea de ştiinţe publicase în revista sa scrisoarea lui Gent, dar lumea, care avea pe atunci griji mai grele decât Yeti – era al doilea an de când începuse primul război mondial – nu manifestase prea mare interes pentru descoperirea lui Gent.

În perioada dintre primul şi al doilea război mondial mai apăruseră când şi când în ziare declaraţii ale alpiniştilor care încercaseră să escaladeze vreunul dintre versanţii himalaezi, declaraţii cuprinzând relatări ale localnicilor care afirmau că l-au văzut cu propriii lor ochi pe Yeti. O nouă senzaţie a produs abia în anul 1948 relatarea a doi geologi norvegieni care au declarat că au văzut doi oameni ai zăpezilor, că au pornit în urmărirea lor pe schiuri, i-au ajuns şi unul din norvegieni l-a lovit chiar pe un om al zăpezilor cu băţul. Al doilea geolog, spuneau ei, a trebuit să tragă, deoarece altfel Yeti l-ar fi sfâşiat pe camaradul său.

Nu vi se pare că niciunul dintre cei care au afirmat că l-au văzut pe misteriosul Yeti nu a adus până acum nicio dovadă concludentă privind existenţa lui? însemnările şi desenele lui Elwes s-au pierdut.

Gent nu avusese la el un aparat de fotografiat, iar geologii norvegieni fuseseră probabil foarte proşti trăgători dacă n-au reuşit să nimerească într-o ţintă vie de aproximativ aceeaşi înălţime ca şi ei.

Din momentul în care a apărut ştirea privind întâlnirea norvegienilor cu Yeti, alpiniştii, care doreau poate mai mult să se întâlnească şi ei cu Yeti decât să cucerească vreunul din vârfurile Himalayei, necălcat încă de picior de om, parcă s-au înţeles; toţi unul după altul, veneau cu veşti precum că au descoperit urmele omului zăpezilor.

Adevărul ne obligă să recunoaştem că nu erau informaţii lipsite de probe. Câţiva alpinişti au adus fotografiile unor urme ciudate de paşi, găsite în Munţii Himalayei. Unul dintre ei era alpinistul Erik Shipton care a participat mai târziu la expediţia din anul 1953 în decursul căreia neozeelandezul Edmund Hillary şi şerpaşul Tenzing au reuşit pentru prima oară în istoria omenirii să urce pe cel mai înalt vârf din lume, Mount Everest, înalt de 8848 m.

Cu doi ani mai înainte Shipton găsise în Himalaya urmele lui Yeti şi le fotografiase.

Din cercetarea urmelor descoperite de Shipton se putea în mod evident constata că fiinţa care le lăsase avea 5 degete, dintre care, cel mare, îşi imprimase foarte clar forma în zăpadă.

Un an mai târziu, un membru al expediţiei elveţiene, Lombard, găsise pe suprafaţa îngheţată a unuia din lacurile din Himalaya, situat la 4 600 m, urmele lui Yeti. Lungimea însă varia: o dată era de 20, 25 cm, altă dată de 30 cm, lăţimea de 12 şi respectiv 15 cm. Lombard măsurase de asemenea grosimea stratului de zăpadă şi după adâncimea pasului fiinţei ale cărei urme le găsise a dedus că respectiva vietate ar putea cântări 80 – 100 kg.

În 1953, la întoarcerea sa, expediţia condusă de colonelul Hunt, care învinsese Everestul şi avusese ca membri pe Hillary şi Tenzing, fusese asaltată de întrebări: „L-aţi văzut pe omul zăpezilor? Ce aţi aflat despre el?” Hunt zgândărisc curiozitatea publicului englez aducându-i la cunoştinţă cele aflate de la superiorul mănăstirii din Thian-boch.

Acest preot lama afirmase că a văzut în apropierea mănăstirii un Yeti, alergând repede pe

picioarele din spate. Omul zăpezilor ar fi avut înălţimea unui om mediu şi blană cenuşie. Relatarea lui Hunt a avut ca urmare faptul că ziarul londonez „Daily Mail” a trimis în Himalaya o expediţie care n-avea alt scop decât căutarea omului zăpezilor. Prin urmare nu urmărea ca expediţiile anterioare să atingă culmile vreunui uriaş himalayez şi paralel cu aceasta să afle, în măsura posibilului, câte ceva despre omul zăpezilor. Expediţia a părăsit Londra în anul 1954 şi a repetat experienţele expediţiilor precedente, doar pentru a putea răspunde la întrebarea: există omul zăpezilor?

Se părea că reuşise. Găsise şi ea urmele lui Yeti, le fotografiase şi adusese fotografiile la Londra. Faţă de descoperirile anterioare, până aici nimic nou. Ei, dar expediţia ziarului „Daily Mail” adusese şi un clişeu reprezentând scalpul lui Yeti, care le fusese arătat la mănăstirea Pangboche unde scalpul era păstrat ca o relicvă sfântă.

Superiorul mănăstirii nu permisese cu niciun preţ ca scalpul să fie adus în Europa şi cercetat de specialişti. Un ziarist îndemânatic reuşise însă să

smulgă câteva fire de păr din preţiosul scalp. Bucuria n-a durat mult. În întoarcerea la Londra chimiştii şi biologii au constatat că nu-i vorba de părul unui animal necunoscut până atunci, ci de blana unui urs.

Ceea ce n-a reuşit „Daily Mail” – adică să obţină scalpul considerat a fi aparţinut lui Yeti – a reuşit expediţia lui Edmund Hillary, de care am mai amintit în paginile anterioare. De data aceasta – era în anul 1960 – Hillary împreună cu însoţitorii săi nu a plecat în Himalaya pentru a escalada vreunul din vârfurile masivului, ci expediţia, foarte bine pregătită, avea un singur ţel: să culeagă cât mai multe dovezi neîndoielnice referitoare la existenţa lui Yeti. După câteva săptămâni, a sosit la Londra o scrisoare a lui Edmund Hillary, pe al cărei plic era scris, în afară de adresă, şi următoarele două cuvinte: „prin curier”. În scrisoarea adusă până la cel mai apropiat oficiu poştal nepalez de către un şerpaş curier, Hillary informa concis că expediţia se va înapoia în decurs de câteva zie, că nu a reuşit nici să-l prindă şi nici să-l vadă pe omul zăpezilor, dar că aduce cu sine scalpul lui Yeti.

Superiorul unei mănăstiri nepaleze a acceptat,

contra unei frumoase recompense şi cu condiţia ca scalpul să fie însoţit de unul din preoţii lama ai mănăstirii, ca trofeul să fie predat spre cercetări oamenilor de ştiinţă. După aceea însă el trebuia să fie înapoiat mănăstirii. Serviciile de presă au răspândit ştirea în toată lumea şi antropologii, zoologii, biologii şi oamenii obişnuiţi au aşteptat curioşi rezultatul experienţelor chimice şi biologice. Acestea au fost comunicate relativ repede. S-a constatat că-i vorba de pielea unei capre sălbatice de munte prelucrată de mâna omului, la fel ca în cazul scalpului văzut de expediţia ziarului „Daily Mail”.

Academia sovietică de ştiinţe a trimis şi ea în 1957 o expediţie în Pamir cu scopul de a căuta omul zăpezilor. Cercetătorii sovietici tind să creadă că fiinţa neclasificată până acum în niciuna din clasele regnului animal nici nu există. Ei n-au luat în consideraţie nici declaraţia lui A.G. Pronin. conducătorul unui grup de hidrologi, care afirmase că în ziua de 12 august 1957 a văzut de la o depărtare de 500 m, în valea râului Baliandlik, din Pamir, o vietate călcând cu paşi rari şi care avea capul de o formă alungită. Pronin şi-a

închipuit atunci că este vorba de omul zăpezilor pe care localnicii îl numeau „golubiavan”.

În 1963 doctorul în ştiinţe istorice, B.F. Porşnev, a aflat că în satul abhad Tehin s-ar afla mormântul unui „om al pădurilor”, pe care localnicii îl numeau „abnaoe”. Se spunea că în sat mai trăieşte încă un urmaş al acelei fiinţe misterioase, pe nume Şaliko.

Porşnev s-a dus la Tehin şi după multe discuţii a obţinut din partea lui Şaliko permisiunea de a deshuma osemintele bunicii sale. Despre ea se credea că ar fi fost acel „om al pădurilor”, deoarece fusese foarte puternică, păroasă, cu nasul turtit şi buzele groase. Pe scurt, se afirma că nu fusese o fiinţă omenească, ci un abnaoe sau yeti. Sătenii îi ziceau Zaba. În urmă cu o sută de ani, povesteau ei, fusese dăruită nobilului de prin părţile acelea, pe nume Genaba, de către cneazul Aciba care locuia sus, în munţi. Zaba se deprinsese să trăiască printre oameni, ba chiar, unindu-se cu un mujic, dăduse naştere la şase copii, din care au trăit doar doi: Chvita şi Gamasy. Şaliko era fiul lui Chvita şi el fusese – după cum ştim – cel care permisese deshumarea bunicii

Zaba. Din păcate, când osemintele bunicii lui Şaliko au fost transportate la Moscova, antropologii au constatat că nu-i vorba despre un „om al pădurilor”, de un „abnaoe”, ci de o fiinţă omenească obişnuită, care, după cât se părea, nu fusese prea înzestrată cu farmece feminine.

Nici remarcabila Janette Therese Hofman, de naţionalitate franceză, de profesiune medic, nu a avut mai mult noroc în descoperirea omului zăpezilor. În cursul celui de al doilea război mondial a intrat în armata sovietică şi a devenit instructor al detaşamentului paraşutat în Nordul Caucazului. Ajutată de tineri alpinişti, doctoriţa Hofman a organizat câteva expediţii de căutare a omului zăpezilor prin tot Caucazul, pe care îl cunoştea perfect. Nici ea nu a reuşit să vadă un om al zăpezilor în carne şi oase. A văzut doar, după cum a relatat ea, doar urmele proaspete de „almast”, cum i se spune în Caucaz lui yeti.

Să completăm cele spuse până acum despre yeti cu relatările unui antropolog ceh, care au trezit în ultimul timp interesul cercetătorilor care încearcă să

răspundă la întrebarea: „Există Yeti sau nu există?” în timpul cercetării unor vechi documente de ştiinţele naturii, dr. J. Vicek a descoperit în anul 1958, în biblioteca Universităţii din Ulau Bator, capitala R.P. Mongole, într-o carte intitulată» *Carte splendid decorată privind origined leacurilor făcută de Drimed-Shel-phreng*”, desenulunui om al zăpezilor. În această publicaţie, apărută la sfârşitul secolului al XVIII-lea sau la începutul secolului al XIX-lea la Pekin, într-un desen apare, încadrata de un urs şi de o maimuţă, silueta înalta a unei făpturi foarte asemănătoare reprezentărilor de azi ale lui Yeti. Într-o ediţie mai târzie a acestei cărţi sc. 5 crie: „Omul zăpezilor face parte din familia urşilor, trăieşte în ţinuturi muntoase şi este asemănător omului. Are o putere uriaşă. Carnea lui are efecte bune împotriva duhurilor rele dătătoare de boli. Fterea lui vindecă bolile de fiere la oameni”.

Este interesant de ştiut că expediţia lui Hillary, despre care am vorbit, a emis ipoteza că vietatea considerată a fi omul zăpezilor e mai curând o specie rară de urs tibetan.

Analiza ştiinţifică a constatat că scalpurile aflate în mănăstirile budiste, pe care câteva din expediţiile în Himalaya au reuşit să le obţină, sunt confecţionate din pielea unei specii rare de capra alpină, *capricornis sumatrensis thar*.

S-ar părea, prin urmare, că istoria omului zăpezilor a luat sfârşit. Să se fi încheiat oare?

Lumea ştiinţelor nu emite atât de curând verdicte definitive şi mai ales fără dovezi-absolut convingătoare. Cu atât mai puţin poate să dea verdictul în această problemă un scriitor care fiu-i nici antropolog, nici zoolog şi în plus nu a participaţiia nicio expediţie în regiunile despre care se afirmă că ar fi patria enigmaticei fiinţe din Himalaya, a. lui Yeti.

Să închidem, prin urmare, capitolul referitor la istoricul căutărilor omului zăpezilor în singurul mod posibil: să aşteptăm şi să nu ne pronunţăm definitiv, până când nu va fi examinată îndeaproape vietatea ale cărei urme au fost găsite şi fotografiate de cercetătorii mai multor expediţii.

Acesta este obiectivul oamenilor de ştiinţă din 16 ţări, care cred în existenţa lui Yeti. A fost creat un

Comitet internaţional pentru studierea hominizilor dotaţi cu blană, iar în prezent câţiva membri ai Comitetului îl caută pe proprietarul unui pui mumificat de Yeti, a cărui fotografie a fost expusă, după cel de al doilea război mondial, de către directorul muzeului nepalez Maskej. Deocamdată însă nici urmă de mumie ori de proprietarul ei.

Hillary, după succesul său, atunci când a reuşit împreună cu Tenzing să urce pe Mount Everest, a povestit că s-a pregătit ani mulţi pentru cucerirea celui mai înalt vârf din lume. Acasă, în Noua Zeelandă, nu exista niciun munte pe care să nu-l fi escaladat. A călătorit şi în Europa şi a urcat pe Alpii elveţieni, unde a prins ceva din acea ciudată ştiinţă a zăpezii şi gheţii fără de care nu te poţi aştepta să obţii succese în arta ascensiunii.

Puteţi să spuneţi: „Ce ştiinţă mai e şi aia să ciopleşti o treaptă în gheaţă de care să-ţi sprijini piciorul în timpul ascensiunii, iar după tine, toţi ceilalţi tovarăşi de echipă”. Şi totuşi e o ştiinţă. Un bun alpinist trebuie să ştie când să cioplească treapta şi cum s-o facă cu efort minim. La înălţimea de câteva

mii de metri, unde atmosfera este mai rarefiată, orice efort e mult mai mare decât în condiţii normale.

Alpinistul trebuie să ştie de asemenea să bată pitonul[8] solid, pentru a ţine coarda care asigură pe ceilalţi membri ai expediţiei.

Dar numai condiţia fizică şi stăpânirea acelci ciudate ştiinţe a zăpezii şi gheţii nu sunt suficiente. E nevoie ca alpinistul să-şi pregătească cu grijă îmbrăcămintea şi echipamentul. De la încălţăminte până la glugă, întreaga îmbrăcăminte trebuie să-l apere de geruri năprasnice, de vânt, de umezeală şi de razele orbitoare ale soarelui. În acelaşi timp să fie foarte uşoară. S-a calculat că la mari înălţimi sunt eon siderate astfel înălţimile ce depăşesc 6.000 m îneal ţămintea în greutate de o jumătate de kilogram este egală, în ceea ce priveşte efortul făcut, eu o încărca tură de două kilograme şi un sfert purtată în spinare. De aceea expediţia lui Hunt care avea ca ţel cucerirea celui mai înalt vârf din lume, şi-a comandat încălţăminte din cauciuc uşor, impermeabil şi nu din piele. Partea de deasupra a bocancului era compusă

8 Cui avînd capul în formă dc inel, folosit în alpinism.

din trei straturi: între două straturi care nu permiteau să treacă umezeala, fusese introdus un material izolant care avea rolul de a apăra piciorul de frig. Vi se pare ciudat că dincolo de stratul izolator, deci mai aproape de picior, se mai afla încă un strat impermeabil? Nu-i nimic ciudat în asta. Trebuie avută în vedere nu numai umezeala exterioară, adică ploaia, zăpada, noroiul, ca şi posibilitatea ca o încălţăminte udată în felul acesta să îngheţe, dar şi umezeala produsă în interiorul bocancului prin transpiraţia piciorului, pentru că o astfel de umezeală la temperaturi foarte scăzute înseamnă pericol de degerături. Dezavantajul acestor încălţări uşoare constă în faptul că se sfâşiau uşor la contactul cu pietre ascuţite, muchii de gheaţă sau chiar zăpadă îngheţată. Expediţiile elveţiene în Himalaya au folosit până acum, de preferinţă, bocancii obişnuiţi de alpinism cărora le-au adaptat jambiere.

Pantalonii, vindiacul, gluga şi mănuşile trebuie să fie cât mai uşoare. Sunt confecţionate, de obicei, dintr-o ţesătură mixtă de bumbac şi nylon şi sunt căptuşite cu un strat moale de puf. Întregul

echipament, inclusiv bocancii, al unui membru al expediţiei lui Hunt pe Mount Everest cântărea doar 7, 700 kg.

Acestea sunt, prin urmare, principalele părţi componente ale echipamentului de alpinist. La acestea se mai adaugă crampoanele sau lanţurile pentru urcuş, nişte rame metalice de care sunt prinse cuie. Acestea se fixează în rama bocancilor şi se leagă cu cureluşe. Se folosesc la urcuşul pe zăpadă sau pe gheaţă.

Alpinistul trebuie să-şi ferească ochii de strălucirea orbitoare a zăpezii prin ochelari negri. Hillary povesteşte cum alpinişti încercaţi, ca cei din expediţia lui Hunt, au neglijat tocmai acest important accesoriu al echipamentului alpin şi au trebuit să adapteze cu ajutorul unor benzi negre de lipit nişte ochelari de schi obişnuiţi.

Cu ajutorul pioletului, care aduce puţin cu un târnăcop mai mic, alpiniştii sapă în pereţii de stâncă sau de gheaţă scări pe care ei şi tovarăşii lor vor urca.

La înălţimi mari, unde aerul este rarefiat, sunt necesare tuburi de oxigen. Astăzi nu există expediţie

care să urmărească escaladarea unui vârf mai înalt şi să nu aibă la ea aparatură şi tuburi de oxigen. La înălţimi foarte mari sunt folosite şi în timpul somnului.

În timpul somnului se recomandă a se folosi aparatul cu circuit deschis, deoarece atunci cantitatea necesară de oxigen este relativ mică. La ascensiuni este mai bine să se folosească aparatul de oxigen cu circuit închis, deoarece oxigenul trebuie cheltuit cu economie.

Aparatul de oxigen este purtat de alpinist în spate. Într-o butelie încap cam 1400 litri de oxigen. Cu toate că o butelie plină nu cântăreşte nici 10 kilograme, la mari înălţimi este o greutate considerabilă cu care nu poţi urca mai mult de 150 – 200 metri – în funcţie de dificultăţile terenului.

În timpul ascensiunii alpinistul trebuie să aibă un de să doarmă. Până acum se foloseau corturile sub care se adăposteau pe timp de noapte sau vreme rea. Erau confecţionate de obicei din aceeaşi ţesătură de bumbac combinat cu nylon, ca şi costumul de alpinist, în interiorul cortului se ataşau dubluri de nylon care permiteau menţinerea unei temperaturi constante.

Alpiniştii dormeau în saci de dormit şi pe saltele pneumatice. Se pare însă că, cel puţin în unele cazuri, corturile vor fi înlocuite prin căsuţe din panel. Expediţia condusă de Edmund Hillary, care trebuia în 1960 să facă cercetări pentru a da de urma lui Yeti, şi-a construit o locuinţă specială din panouri demontabile. Panourile sunt făcute din placaje folosite la construcţia avioanelor, au izolare termică şi cântăresc puţin; un panou cântăreşte de exemplu mai puţin de 8 kg şi e în aşa fel pliat, încât poate fi uşor transportat în spinare şi poate servi, de asemenea, ca targa. Căsuţa întreagă are forma unui cilindru lung de 6, 7 m, cu diametrul de 3 m şi cântăreşte cam 750 kg. Pentru a le apăra de umezeală plăcile sunt acoperite cu vopsea de aluminiu. La ridicarea unei case sunt necesare 100 de panouri. Încap în ea 8 oameni care dorm pe paturi suspendate acoperite cu saltele de cauciuc spongios. Casa mai este prevăzută cu o masă rabatabilă pentru mâncat, două mese de laborator şi un birou rabatabil. Iluminatul este electric – sursa electricităţii – energia vântului. Căsuţa este încălzită de sobiţe cu parafină. Peretele din spate are ferestre

cvadruple. Toate acestea reprezintă un confort la care nici nu visau măcar Hillary în 1953, când participase la expediţia pe Mount Everest. Atunci el, la fel ca toţi ceilalţi din grupul lui Hunt, îngheţase deseori în cort.

Mai trebuie să ne referim la încă un accesoriu indispensabil echipamentului alpiniştilor: aparatele de radio-recepţie şi emisie. Ele sunt necesare atât pentru ca membrii expediţiei să ţină legătura între ei atunci când se împart în mai multe grupuri, ori când unii rămân în tabără şi alţii efectuează escaladări, cât şi pentru a afla din buletinele meteorologice cum va evolua vremea.

Pentru primul scop servesc aparatele portabile, mici şi foarte uşoare, care cântăresc cam 2 kg. Cu ele poţi comunica doar până la o distanţă de 3 km – undele de înaltă frecvenţă nu trec peste nişte obstacole aşa de mari cum sunt Munţii Himalaya. Pentru cel de al doilea scop sunt necesare aparatele pe undă scurtă cu elemenţi uscaţi.

Nu trebuie să uităm însă nici medicamentele care trebuie riguros selectate în vederea tuturor cazurilor de îmbolnăvire şi rănire, posibile în

Himalaya, ca de exemplu codeina, necesară pentru combaterea durerii de cap, rău de care suferă adeseori alpiniştii la altitudini foarte mari.

Şi hrana alpiniştilor trebuie aleasă cu grijă. Ea trebuie să fie consistentă, variată şi în acelaşi timp să nu cântărească mult. Trebuie să amintim că un alpinist consumă zilnic, la mari altitudini, peste 4 litri de lichid. Apa i-o oferă zăpada, dar zăpada bătătorită de vânt are un volum de patru ori mai mare decât apa conţinută în ea. Aceasta înseamnă că zăpada trebuie topită în vase mari. Expediţiile în Himalaya, la înălţimi de 4.500 m, au trebuit să folosească fierbătoare special construite care să nu degaje vătămătorul oxid de carbon. La o temperatură foarte scăzută corturile nu pot fi aerisite. Vasele în care se fierbe apa sunt învelite într-o îmbrăcăminte specială care nu permite să se piardă căldura, altfel f ierberea ar dura prea mult şi consumul de petrol ar fi prea mare.

Cam atât despre echipamentul necesar marii expediţii care se deplasează în regiuni atât de pline de primejdii cum este Himalaya. O asemenea expediţie este o întreprindere uriaşă şi importantă, care trebuie

pregătită cu grijă. Nu poate fi lăsată la voia întâmplării, pentru ca ea să facă în locul nostru ceea ce noi am uitat să facem. Fără o pregătire conştiincioasa totul s-ar reduce la o aventură riscantă şi fără simţ de răspundere.

Să spunem acum câteva cuvinte despre cele două ţări, în care se crede că trăieşte omul zăpezilor: despre Nepal şi Tibet.

Nepalului, locuitorii săi îi spun Niiampal. Cândva, această ţară brăzdată cu văi adânci şi roditoare, având la orizont cel mai înalt masiv muntos din lume, Himalaya, se numea Gurkha Radj. Oamenii din neamul Gurkha formează cel mai numeros trib din ţara Nepalului.

În 1958 trăiau în Nepal, pe o suprafaţă de 140 798 km², 8 910.000 locuitori. Nepalul este, prin urmare, de aproximativ aceeaşi mărime ca Cehoslovacia, dar are cu patru milioane şi jumătate mai puţini locuitori.

În 1915 Nepalul a fost invadat de englezi care au pus pe tronul ţării reprezentantul lor, concentrând în mâna acestuia toată puterea economică şi politică

asupra întregului regat nepalez. Abia în anul 1923 Nepalul a devenit stat independent.

Capitala Nepalului este Kathmandu, cu o populaţie de 108.000 locuitori.

Această ţărişoară de la poalele Himalayei exportă în primul rând uleiuri răşinoase, plante medicinale, iută, orez, opium, piei şi animale.

Problema transporturilor este foarte grea. Căile ferate indiene se termină la graniţele Nepalului şi abia în 1954 oraşul Kathmandu a fost pus în legătură directă cu India, prin construirea unei şosele. Alte legături cu lumea înconjurătoare le oferă companiile de zbor.

Locuitorii Nepalului, în marea lor majoritate agricultori, care cultivă orez, iută, plante oleaginoase, grâu şi porumb, trăiesc în multe privinţe aşa cum trăiau şi strămoşii lor cu secole în urmă. Folosesc plugul de lemn, doar grapa este făcută dintr-o bucată de fier prelucrat grosolan.

Cel mai înalt munte din lume, Mount Everest, se află la graniţa dintre Nepal şi Tibet. În împrejurimile acestui uriaş de gheaţă se crede a fi fost văzut omul

zăpezilor.

Tibetul este de zece ori mai mare ca Nepalul, are o suprafaţă de 1 400.000 km², dar locuitorii sunt în număr mai mic – doar 2 776.000.

Nu de mult întreaga putere se afla încă în mâna preoţilor numiţi lama, care locuiesc în mănăstiri presărate pe întreg cuprinsul ţării, chiar şi în locurile cele mai inaccesibile. În astfel de lamaserii trăiesc uneori chiar şi o mie de preoţi. În trecut cărţile puteau fi tipărite numai în mănăstiri şi nimeni altul decât un lama putea fi demnitar. Aceste lăcaşuri de meditaţie şi rugă erau însă centre comerciale foarte active. Preoţii lama cumpărau produsele meşteşugite de băştinaşi, începând cu ţesături manuale şi obiecte de podoabă de metal şi terminând cu orez, unt şi făină, pe care le vindeau apoi mai departe cu câştig. Superiorul ordinului lama, *dalai-lama*, locuia într-un splendid palat din capitala Lhasa.

Când apărea, din când în când, printre drept-credincioşii care cădeau, în faţa lui, cu capul în praful drumurilor tibetane, purta o mantie superbă de brocart, pe cap o tiară brodată cu aur şi încrustată cu

pietre scumpe şi coral. Preoţii din suita lui purtau de asemenea sutane strălucitoare de brocart. Cei ce îngenuncheau în faţa omului pe care-l considerau întrupare a domnului pe pământ, Chenraji, aveau, de cele mai multe ori, cojoace de oaie purtate direct pe trupul gol.

Dacă ar fi îndrăznit să se apropie mai mult de acest sfânt ocrotitor al Tibetului, cum era numit *dalai-lama*, păzitorii acestei întruchipări dumnezeieşti, cu faţa înnegrită cu vopsea neagră, s-ar fi repezit asupra lor şi i-ar fi pedepsit pe loc, lovindu-i cu o bâtă împodobită la un capăt cu decoraţiuni din argint masiv încrustat cu topaze.

Oriunde te-ai fi întors, ai fi dat peste încercările poporului acestei ţări uitate de lume, de a-i implora mila. Chiar şi tigvele albite de iac erau acoperite de rugăciuni. În moriştile de aramă în veşnică mişcare erau introduse fâşii de hârtie acoperite cu rugăciuni:» *Om mané podmé hum* – oh, giuvaier aşezat pe lotos!” – aşa era implorat, pe pietre, morişti, pari de lemn şi prin gura drept-credincioşilor, Dumnezeu, pentru a-şi arăta milostenia.

Cât de înapoiaţi erau aceşti oameni care trăiau la 4.000 m deasupra nivelului mării o demonstrează convingerea lor că un bolnav nu are nevoie de medicamente, ci este de ajuns să înghită un ghemotoc de hârtie pe care fuseseră scrise formule magice.

Tibetanii nu prind peşti. Sunt şi ei tabu întocmai ca vulturii, fiindcă devorează morţii. Vulturii în pustiul stepelor tibetane, peştii în adâncurile râurilor, acolo unde tibetanii îşi aruncă morţii. Cu toate că locuitorii» *Ţârii Zăpezilor*" sunt adepţi ai religiei budiste, care nu recunoaşte inegalitatea dintre oameni, tibetanii îi consideră „spurcaţi" pe unii oameni de care se feresc, cum ar fi purtătorii de cadavre, măcelarii şi fierarii. Pentru a se diferenţia unii de alţii, cei bogaţi purtau ghete de altă culoare decât cei mai puţin bogaţi. În acelaşi timp însă, doar foarte puţini oameni aveau voie să-şi pună geamuri la ferestre, deoarece sticla, adusă din India, traversând Himalaya, era foarte scumpă.

O altă caracteristică a Tibetului este iacul. Acest animal care face parte din clasa mamiferelor paricopitate şi cavicorne este un mare binefăcător al tibetanilor. Poartă poveri grele pe drumuri

accidentate, din blana lui se confecţionează pâslă, dar şi lână de cea mai fină calitate, iar pielea se prelucrează. Chiar şi excrementele de iac sunt folositoare; uscate ele constituie un combustibil excelent.

Acolo unde iacul nu mai poate pătrunde, ajunge oaia. Cu o încărcătură de 8 – 12 kg, ea poate, mai uşor decât omul, să traverseze păsurile muntoase situate la mari înălţimi. Oile acoperă necesarul de hrană şi îmbrăcăminte pentru localnici. Din blană se fac cojoace pe care tibetanii săraci le poartă şi vara şi iarna. În nordul Tibetului chiar şi în luna mai temperaturile sunt foarte scăzute: – 25°C, iar în iunie şi iulie – 5°C. Călătorii care au străbătut aceste ţinuturi povestesc că iarna, atunci când termometrele indică – 35°C, aerul este atât de uscat, încât oamenilor le crapă pielea şi li se rup unghiile. Tibetanii mănâncă unt vechi de câţiva ani, dar de lapte nu se ating, considerându-l „necurat”.

Acesta este Tibetul trecutului, Tibetul agricultorilor săraci, care cultivau ovăz, secară, grâu, linte şi mazăre, *„Ţara Zăpezilor”* unde trăiesc urşi,

lupi, măgari sălbatici, antilope, vulpi, şacali, iar în stepă numeroase rozătoare şi marmote de stepă.

Tibetul săracilor, a căror singură bogăţie era blana de oaie şi credinţa în mila cerului, şi Tibetul bogătaşilor înveşmântaţi în straie de brocart viu colorate, ţara preoţilor lama, ţara fără căi ferate, cu drumuri greu accesibile, străbătute de caravanele neguţătorilor, ţara nomazilor care primăvara vizitau aşezările omeneşti pentru a da piei şi a lua în schimb unt îi sare, Tibetul ce se pierde încetişor în negura trecutului, Istoria nouă a acestei regiuni autonome a Republicii Populare Chineze a început în anul 1935 căul, după obstacole inimaginabile, a fost construită şoseaua care uneşte China de capitala regiunii tibetane l. lmsa. Coloana primelor autocamioane care pătrundeau în capitala Tibetului a fost întâmpinată de sunetele produse de vechi instrumente muzicalei scoici, Hulere lungi şi fluiere scurte confecţionate din oase omeneşti, Primele maşini care au inaugurat şoseaua erau de producţie cehoslovacă.

C U P R I N S

1. Decizia…5

2. Cunoştinţa…12
3. La Londra… 18
4. Alice 24
5. Primele aventuri. 29
6. Naufragiaţii… 36
7. Umbrele… 45
8. Dangbote… 51
9. Din-Nun… 58
10. Prietenul… 64
11. împuşcături în noapte. 71
12. Ouăle de aur… 79
13. Convoiul mortuar. 85
14. Păstorul de iaci. 89
15. Doi orbi… 97
16. Băiatul şi câinele. 110
17. File de jurnal 124
18. Scrisoarea elveţianului mort 128
19. Omul zăpezilor… 136
20. Reportajul lui John Ashley 154
21. Taina lui Din-Nun… 169
22. Întoarcerea. 174
23. Ultima aventură. 183

În loc de postfaţă 192

3 Livra englezească = 453, 59 g.